

کارشناسان به استقبال بخش ویژه بیست و ششمین دوره کتاب سال رفتند

گمانه زنی‌ها درباره کتاب سال انقلاب

◆ تاریخ و مستندسازی، اندیشه سیاسی، شخصیت امام خمینی(ره) و فرهنگ پایداری و ایثار زیرمجموعه‌های بخش ویژه کتاب سال هستند

محسن سلیمانی از آثار تازه خود می‌گوید

فرار از تاریخ در شبه‌خاطرات

۱۰

راهبردها و راهکارهای ترجمه ادبیات معاصر ایران به زبان‌های جهان

ترجمه در جاده دوطرفه

به جامعه جهانی بیابیم. او که خود با ترجمه برخی آثار عطار و مولانا به معرفی این شاعران و اندیشمندان بزرگ به کودکان و نوجوانان فرانسوی پرداخته است تاکید می‌کند: قصد داریم زبان و فرهنگ ایرانی را به دیگر کشورها معرفی کنیم و در این راستا باید بخش قابل توجهی از آثار خود را به ترجمه‌هایی معطوف کنیم که آثار فاخر ادبی ایران را برای نسل جوانان در غرب، متناسب سازی می‌کنند. این عضو فرهنگستان هنر در بخش دیگری از سخنانش به شاعران و ادیبان پس از انقلاب اسلامی پرداخته و می‌گوید: گرچه ممکن است برخی آثار ادبی فارسی به زبان‌های دیگر ترجمه شده باشند اما نمی‌توان بر ضعفی که در زمینه ترجمه ادبیات پس از انقلاب وجود دارد، چشم پوشید. ما در دوران انقلاب اسلامی، جنگ تحمیلی و پس از آن شاهد درخشش هنرمندانی بوده‌ایم که اندیشه‌های گرانبغای خود را مطرح کرده‌اند. او با یاد از شاعرانی چون قیصر امین‌پور، سپیده کاشانی و سیدحسن حسینی توضیح داد که آثار این ادیبان حاوی معارفی یگانه و غیرقابل تکرار است. شاعران و داستان‌نویسان انقلاب اسلامی شرایط خاص و ویژه‌ای از تاریخ معاصر ما را تشریح می‌کنند، به علاوه، در آثار این هنرمندان چنان نگاه لطیف و انسانی‌ای وجود دارد که موجب جذب مخاطبان در سطح بین‌المللی می‌شود. در واقع این نوع ادبیات مبتنی بر موقعیت‌های انسانی است، بنابراین پیام آن در همه جای دنیا شنیده شده و قابل درک خواهد بود. بنابراین ترجمه آثار حوزه دفاع مقدس هم در گسترش زبان فارسی تاثیر خواهد داشت و هم می‌تواند بخش افتخارآمیزی از تاریخ و فرهنگ ما را منعکس کند. دکتر بهمن نامورمطلق در انتها به مشکلاتی که در زمینه معرفی زبان و فرهنگ فارسی با آن روبه‌رو هستیم اشاره و تصریح می‌کند: متأسفانه در زمینه گسترش زبان فارسی شاهد کاهش برخی از کرسی‌های زبان فارسی در چند دانشگاه بوده‌ایم.

ادامه در صفحه ۹

پس از سال‌ها تلاش و کوشش مسئولان جایزه کتاب سال، این جایزه به معتبرترین و تاثیرگذارترین جایزه در فضای فکری، فرهنگی و علمی کشور تبدیل شده است. کتاب سال که با اهدافی چون معرفی چهره‌های شاخص فرهنگی، ترسیم کارنامه فرهنگی جامعه اسلامی، یاری رساندن به سیاستگذاران و دست‌اندرکاران حوزه‌های فرهنگی در برنامه ریزی‌های کاربردی و تشویق اصحاب قلم و آفرینندگان آثار فرهنگی کار خود را آغاز کرده است، اکنون در آستانه بیست و ششمین دوره خود قرار دارد؛ اما امسال علاوه بر روال سال‌های گذشته بخش ویژه‌ای با عنوان سی امین سال پیروزی انقلاب اسلامی در برنامه‌های کتاب سال گنجانده شده که در چهار موضوع تاریخ و مستندسازی، اندیشه سیاسی، شخصیت امام خمینی(ره) و فرهنگ پایداری و ایثار پذیرای آثار نظری و هنری اهالی قلم است. دکتر محمدعلی رضائی، دبیر بیست و ششمین دوره کتاب سال در توضیحاتی راجع به بخش سی امین سال پیروزی انقلاب اسلامی به کتاب هفته گفت: امسال به مناسبت سی امین سال انقلاب اسلامی، دبیرخانه جایزه تصمیم به برگزاری بخش ویژه‌ای گرفت تا به این طریق تمامی نویسندگان و هنرمندانی که آثاری در حوزه ادبیات انقلاب خلق کرده‌اند، به جامعه فرهنگی معرفی شوند و از ایشان تقدیر به عمل آید. او در مورد اولویت‌های این بخش نیز گفت: آثاری با موضوع امام‌راحل، اندیشه انقلاب، تاریخ و وقایع نگاری انقلاب، ایثار و شهادت از اهمیت بیشتری نسبت به موضوعات دیگر برخوردارند.

کاروان‌های کتاب در مسیر مخاطب

طرح کتابفروشی‌های سیار که به تازگی به معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه شده است، از راه‌های ساماندهی وضعیت ناایمن توزیع کتاب در کشور است. عیسی خندان رئیس هیات مدیره «مجمع مطبوعات تخصصی» و مدیر طرح کتابفروشی‌های سیار در گفت‌وگویی با کتاب هفته به تشریح جزئیات این طرح پرداخته است. او می‌گوید: ۷۳۵ کتابفروشی سیار در کل کشور به راه خواهد افتاد و کل ۳۰ استان کشور را پوشش خواهد داد. این چرخه بدون اینکه دخالت خاصی در کار تولید داشته باشد، حلقه بعد از تولید را سامان می‌دهد. او درباره روند برنامه ریزی و اهداف این طرح به کتاب هفته می‌گوید: پیش زمینه این طرح ریشه در مجموعه مطالعاتی داشت که نشان می‌داد تاسیس کتابفروشی با وجود قیمت بالای ملک، توجیه اقتصادی ندارد. از طرف دیگر بحث بازاریابی و جذب مشتری ایجاد می‌کند که کتابفروشی‌ها به جای تمرکز در یک خیابان در نقاط مختلفی پخش شوند. بنابراین، این نیاز احساس شد که به طرحی فکر شود که در آن کتابفروشی‌های متعدد، ارزان و متحرک ساماندهی شود.

۶

کتابخانه

شنبه ۷ دی ۱۳۸۷
۲۸ ذی‌الحجه ۱۴۲۹، ۲۷ دسامبر ۲۰۰۸
شماره ۰۱۶۳، پیاپی ۸۱۴
۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک‌آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی‌ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایران‌چاپ

www.ketabehafteh.ir

پنج طرح بزرگ فرهنگی در ۳۰ سالگی انقلاب

دبیر شورای سیاست‌گذاری جشن‌های سی سالگی فرهنگی انقلاب اسلامی، از تصویب پنج طرح فرهنگی برای گرامیداشت سی سالگی انقلاب اسلامی خبر داد. به گفته مصطفی امیدی، بررسی تحلیلی طنز معاصر ایران به پیشنهاد ناصر فیض یکی از طرح‌های تصویب شده در این جلسه بود. در این طرح به صورت تطبیقی مورد بررسی تحلیلی و محتوایی قرار خواهد گرفت و جایگاه طنز سیاسی و اجتماعی پس از انقلاب اسلامی ایران تبیین می‌شود. همچنین نتایج این تحقیق در مجموعه‌ای یک یا دو جلدی با عنوان «بررسی تحلیلی طنز معاصر ایران» با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد چاپ و منتشر خواهد شد.

ع

من در دوران جوانی زیاد مطالعه می کردم. غیر از کتاب های درسی خودمان که مطالعه می کردم و می خواندم، هم کتاب تاریخ، هم کتاب ادبیات، هم کتاب شعر، هم کتاب قصه و رمان می خواندم. به کتاب قصه خیلی علاقه داشتم و خیلی از رمان های معروف را در دوره نوجوانی خواندم. شعر هم می خواندم. من در دوره نوجوانی و جوانی با بسیاری از دیوان های شعر آشنا شدم. به کتاب تاریخ علاقه داشتم و چون درس عربی می خواندم و با زبان عربی آشنا شده بودم، به حدیث هم علاقه داشتم. الان احادیثی یادم است که آنها را در دوره نوجوانی خواندم و یادداشت کردم. دفتر کوچکی داشتم که احادیث را در آن یادداشت می کردم. احادیثی را که دیروز یا همین هفته یادآوری ای وجود داشته باشد اما آنهایی را که در آن دوره خواندم، کاملاً یادم است. شماها واقعا باید دوره نوجوانی و جوانی را قدر بدانید. هر چه امروز مطالعه می کنید، برایتان می ماند و هرگز از ذهنتان زدوده نمی شود.

این دوره نوجوانی، برای مطالعه کردن و یادگرفتن دوره خیلی خوبی است. واقعا یک دوره طلایی است و با هیچ دوران دیگری قابل مقایسه نیست.

من می بینم با این که درس های موجود از لحاظ حجم و محتوا خیلی سنگین نیست اما بعضی از جوانان ما فرصتی برای خودشان نمی بینند که بتوانند مطالعات جنبی بکنند؛ در حالی که به نظر من جوان می تواند هم درس بخواند، هم مطالعه کند و هم ورزش کند.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار گروهی از جوانان و نوجوانان و دست اندرکاران برنامه «نیمرخ» سیما، ۷۶/۱۱/۱۴

برنامه های سرای اهل قلم

سرای اهل قلم در ادامه برنامه های خود این هفته میزبان علاقه مندان به کتاب و کتابخوانی است. در اولین برنامه این هفته که از ساعت ۱۶:۳۰ شنبه آغاز می شود، کارگاه ترجمه با حضور دکتر عباس پژمان برپا خواهد بود و در برنامه ای دیگر اسدالله امیری، جواد ماهزاده و علی الله سلیمی به نقد و بررسی کتاب «یک کفش راحتی برای ادامه زندگی می پردازند».

بررسی مکتب های ادبی (ادبیات فانتزی، آیس در سرزمین عجایب) از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ و سلسله نشست های فلسفه (در جست و جوی احمر) با حضور نصرالله حکمت، فرالدین رادفر و یاسر هدایتی از ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۹:۳۰ از دیگر برنامه های این سرا در روز یکشنبه خواهند بود. سرای اهل قلم در روز دوشنبه نیز میزبان دو نشست خواهد بود که هر دو از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ برگزار می شوند که اولی، کارگاه ترجمه با حضور دکتر عباس پژمان و دومی، کارگاه داستانخوانی (نقد و بررسی داستان های در عمق ۷۰ متری نوشته معصومه ابوطالبی و من و تو) تالیف زینب عزیز محمدی) با حضور سارا عرفانی، حسن حبیب زاده معصومه ابوطالبی و زینب عزیز محمدی خواهد بود. سه شنبه از ساعت ۱۶:۳۰ نیز نشست آسیب شناسی بازی های رایانه ای با حضور مهدی کارگر و بهرام باقری برگزار می شود و آخرین نشست این سرا در هفته جاری نیز روز چهارشنبه از ساعت ۱۶:۳۰ با حضور اعضای آکادمی فانتزی تشکیل می شود که نقد کتاب ستاره خاموش نوشته رابرت هاین لاین را در دستور کار دارد.

رهبر فرزانه انقلاب در دیدار هزاران تن از اقشار ملت در عید غدیر عنوان کردند

پول کتاب های تفرقه انگیز را دشمنان می دهند

دست نیافتنی علم و تقوا و شجاعت می دانند. حضرت آیت الله العظمی خامنه ای با تأکید بر لزوم هوشیاری کامل شیعه و سنی در مقابله با توطئه های تفرقه انگیز، افزودند: اعتقاد عمیق به امامت امیرمؤمنان (ع) بعد از نبی مکرم اسلام (ص)، پایه اصلی عقیده شیعی است و شیعیان، این اعتقاد و دیگر معارف و علوم درخشان خود را با وجود همه ظلم ها و دشمنی ها حفظ کرده و خواهند کرد اما به هیچ وجه اجازه نمی دهند که این اعتقاد در جهان اسلام مایه اختلاف و دعوا قرار گیرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری، ایشان با اشاره به هزینه کردن دشمنان امت اسلامی برای ایجاد تفرقه خاطر نشان کردند: ما از گذشته تا حال اطلاع داریم که پول برخی کتاب های سراسر دشنام و تهمت را که علیه شیعیان و اهل تسنن چاپ می شوند، یک مرکز وابسته به استخبار می دهد و آیا این واقعیت خطرناک، هشداردهنده و بیدارکننده نیست؟

مانعی ندارد، اما اگر کسی تصور می کند با بدگویی و تهمت به اهل تسنن می تواند از شیعه دفاع کند، بداند جز برانگیختن آتش دشمنی هیچ نتیجه ای نخواهد گرفت و این کار در واقع دفاع از ولایت نیست، بلکه دفاع از آمریکا و صهیونیست هاست.

حضرت آیت الله العظمی خامنه ای در بخش دیگری از سخنانشان درک پیام غدیر را موجب حرکت امت اسلامی در راه صحیح دانستند و افزودند: مسئله بسیار مهم اعلام جانشینی امیرمؤمنان (ع) از جانب پیامبر اکرم (ص)، آن هم در اواخر عمر پربرکت نبی اسلام، در حقیقت نشان دهنده اهمیت مسئله حکومت و وحدت دین و سیاست در اسلام است و این درس بزرگ، نیاز امروز همه امت اسلامی است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی با اشاره به فهم متفاوت شیعه و سنی درباره واقعه غدیر خم، افزودند: با وجود این، شیعه و سنی در اصل وقوع حادثه غدیر و عظمت شخصیت امیرمؤمنان، هم نظرند و احادیث اسلامی، حضرت علی ابن ابیطالب (ع) را، نقطه عالی و قله

حضرت آیت الله العظمی خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی، روز عید غدیر در دیدار هزاران نفر از قشرهای مختلف ملت، اهمیت مسئله حکومت در اسلام و تبیین الگوی حکومت اسلامی را پیام و درس بزرگ غدیر خواندند و افزودند: شیعه ضمن حفظ عقاید درخشان و مستدل خود درباره واقعه غدیر، اجازه نخواهد داد این اعتقاد در جهان اسلام مایه اختلاف و تفرقه شود.

در این دیدار، رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، چاپ کتاب های حاوی تهمت و بدگویی را در دنیای تشیع و تسنن، کمک به تحقق اهداف آمریکا و صهیونیسم دانستند و تأکید کردند: همه بدانند که این گونه کتاب ها، هیچ شیعه ای را سنی نمی کند و دل هیچ یک از اهل تسنن را جذب عقاید شیعه نخواهد کرد.

ایشان با تمسک و استمداد از ولایت امیرمؤمنان تأکید کردند: انتشار کتاب های حاوی استدلال های مستحکم و منطقی، همچنان که علمای شیعه در طول تاریخ انجام داده اند و انجام خواهند داد هیچ

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی رهبر انقلاب پدر دانشنامه نویسی نوین ایران است

بوعلی سینا وام گرفتیم. به گفته رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی ما متأسفانه هنوز در ایران دانشنامه ای که خودمان تألیف کرده باشیم نداریم و کاملترین دایرة المعارف موجود از حرف آلف تا یا کار مرحوم مصاحب است که آن هم بیشتر ترجمه دایرة المعارف کلمبیاست و پاسخگوی نیازهای جامعه ما نیست.

حداد عادل با بیان اینکه چند دانشنامه قبل از انقلاب شروع شد و به پایان نرسید و بعد از انقلاب هم این اتفاق عملی نشد گفت: جای خوشبختی است که اکنون بیش از ۳۰ دانشنامه در ایران در دست تدوین است که خودم مسئول ۳ دانشنامه از این میان هستم. وی افزود: دانشنامه جهان اسلام در ۱۲ جلد، دانشنامه تحقیقات فارسی زیر نظر استاد سعادت در دو جلد و دانشنامه زبان و ادب فارسی در شبه قاره هند زیر نظر دکتر معظمی در دو جلد تاکنون منتشر شده و این وفور دانشنامه ها در زمان ما پدیده مبارکی است به طوری که برخی این زمانه را عصر دانشنامه در ایران نام نهاده اند که از آینده خوب دانشنامه خبر می دهد.

تشکیل انجمن دانشنامه نویسان ایران

در عین حال در اولین همایش سراسری دانشنامه نویسی در ایران رئیس بنیاد دانشنامه بزرگ فارسی از تأسیس انجمن دانشنامه نویسان خبر داد.

وی تصریح کرد: تأسیس انجمن دانشنامه نویسان به دو دلیل ضروری به نظر می آید: یکی به این دلیل که حلقه وصل دانشنامه نویسان فراهم شود و دوم اینکه فرصت چاپ مقاله این افراد ایجاد شود. ما می توانیم نشریه علمی - تخصصی دانشنامه نویسان ایران را پس از راه اندازی این انجمن منتشر کنیم.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی با اشاره به تأکید مقام معظم رهبری در سال ۶۲ مبنی بر تألیف دانشنامه، ایشان را پدر دانشنامه نویسی ایران معرفی کرد. غلامعلی حداد عادل که در اولین همایش سراسری دانشنامه نویسی در ایران سخن می گفت، افزود: وقتی سال ۶۲ مقام معظم رهبری ما را دعوت کرد تا دایرة المعارفی در ایران تدوین کنیم زمان جنگ و اوج سختی ها بود. با این همه ایشان می گفتند در دوران طلبگی اهل علم هر وقت می خواستند مراجعه کنند جز ترجمه دایرة المعارف های عربی و فارسی منبع دیگری موجود نبود. رهبر معظم انقلاب می فرمودند که ما جمهوری اسلامی را آوردیم و انقلاب کردیم و حق و وظیفه ماست که جهان اسلام را از دیدگاه های خودمان آگاه کنیم.

رئیس بنیاد دایرة المعارف اسلامی اظهار داشت که برای تألیف مقاله ترجمه قرآن ما در عرض ۳ سال میلیون ها تومان پول برای این مدخل خرج کردیم. حداد عادل با بیان اینکه دانشنامه کلید تحقیق و نقشه راه است گفت: با دانشنامه مبتدیان و نوخاستگان روش تألیف مقاله را می آموزند و انضباط دانشنامه نویسی می تواند الگوی مقاله نویسی باشد. وی در بخش دیگری از صحبت های خود گفت: دانشنامه نگاری به معنای امروزی کلمه که ما به آن مشغولیم در ایران یک کار جدید است که از خصوصیات دوره تجدد علمی است.

وی افزود: ما به این معنای امروزی در تاریخ خودمان دانشنامه یا دایرة المعارف نداشته ایم. کتاب های جامعی داشتیم که شامل ریاضیات، طبیعیات و الهیات می شده است. مثل شفای بوعلی سینا به زبان عربی و علایی به زبان فارسی. اما این کتاب ها دانشنامه محسوب نمی شود گرچه ما اسم دانشنامه را از علایی

راز ماندگاری رودکی، حق طلبی است

دکتر محمود احمدی نژاد در مراسم افتتاحیه همایش هزار و صد و پنجاهمین سالگرد تولد رودکی که هفته گذشته در تالار وحدت برگزار شد، رودکی را حلقه مهم هم‌بانی سه ملت بزرگ ایران، تاجیکستان و افغانستان دانست.

رئیس جمهوری در این همایش همچنین درباره رودکی و تجلیل از مقام این شاعر ایرانی گفت: ملت‌ها و اقوام، دستاوردهای گوناگونی دارند و دستاوردهایشان را عرضه می‌کنند و با این دستاوردها، سیاست‌هایشان را جلو می‌برند. دستاوردهای عده‌ای بمب اتم است و دستاوردهای عده‌ای، فرهنگی است. ما با نوع نگاه رودکی‌ها و حافظ‌ها به جنگ با منطق مبتنی بر بمب اتم خواهیم رفت و بر این اعتقادیم که منطق مبتنی بر کلام و هنر بر منطق زور غلبه خواهد کرد.

دکتر احمدی نژاد گفت: این سوالی است بزرگ که چرا رودکی بعد از هزار و صد و پنجاه سال همچنان زنده است و دل‌ها را به هم پیوند می‌زند؟ انسان همه عبارات است از گرایش‌های متعالی. اگر تمایلات کمال‌جویانه را از انسان جدا کنیم دیگر چیزی باقی نمی‌ماند. انسان چیزی نیست جز تمایل شدید به عدالت، خوبی، عزت، رحمت، برادری و برابری و هر چیزی که برای کمال انسان مطلوب است. زندگی عبارت است از مجاهدت یک انسان برای کسب و انتشار کمال و تلاش برای برقراری خوبی‌ها و زیبایی‌ها در جهان و هنر، زیباترین بیان تمایلات کمال‌جویانه انسان است و شعر جزو زیباترین هنرها.

رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی در بخشی دیگری از سخنانش گفت: هنر نه تنها پیوند بین نسل‌هاست، بلکه مسبب پیوند بین اقوام و ملل گوناگون است. میزان بهره‌ای که یک هنر از حقیقت می‌برد به همان نسبت ماندگار و تأثیرگذار است. در طول تاریخ هنرمندانی بوده‌اند که امروز هیچ نام و نشانی از آن‌ها نیست، اما رودکی به سبب پیروی از حقیقت، هم اکنون نیز ماندگار و زنده و تأثیرگذار است و اکنون نیز با بشریت حرف می‌زند.

رئیس جمهوری ادامه داد: زبان پارسی ظرف و بستر زیباترین و متعالی‌ترین دستاوردهای بشر است و ما وظیفه صیانت و انتشار و گسترش آن را بر عهده داریم.

در این مراسم همچنین دکتر احمدی نژاد دیوان نفیس اشعار رودکی را که از سوی استاد محمد روشن منتشر شده بود، رونمایی کرد. در مراسم رونمایی از این کتاب، اسفندیار رحیم مشایی معاون رئیس جمهور، شاهرخ اسراری وزیر فرهنگ تاجیکستان، علی اصغر شعر دوست سفیر جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان و بسیاری از استادان زبان و ادبیات فارسی کشورهای ایران، تاجیکستان و افغانستان حضور داشتند.

۶۰ بزرگداشت برای مفاخر فرهنگی

در عین حال به گفته دبیر علمی همایش رودکی سال آینده ۶۰ مراسم بزرگداشت در ۳۰ استان کشور برای مفاخر ایران برگزار می‌شود.

نمایشگاه سراسری کتاب «محرم و انقلاب اسلامی»

نمایشگاه سراسری کتاب «محرم و انقلاب اسلامی» با مشارکت معاونت فرهنگی وزارت ارشاد و موسسه قدر ولایت و ستاد عاشورا یان فجر آفرین برگزار می‌شود.

هدف از برگزاری این نمایشگاه عرضه کتاب‌هایی با موضوع‌های قیام عاشورا، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس به نهادهای دولتی، کانون‌های فرهنگی، هنری و هیئت‌های مذهبی سراسر کشور عنوان شده است.

در این نمایشگاه بیش از ۳۵۰ عنوان کتاب که ۲۱ ناشر آنها را تولید کرده‌اند در تعداد جلد‌های فراوان و با تخفیف ۵۰ درصدی عرضه می‌شود. کتاب‌های نمایشگاه مذکور با شرایط امانی و ارائه معرفی‌نامه از سوی هیئت‌های مذهبی و با تخفیف ۵۰ درصدی در اختیار این هیئت‌ها قرار می‌گیرد.

«۱۰۰ کتاب، ۱۰۰ نویسنده»

روی آنتن شبکه دو

گروه کودک و نوجوان شبکه دو سیما قصد دارد برنامه‌ای با عنوان «۱۰۰ کتاب، ۱۰۰ نویسنده» را برای گسترش فرهنگ کتابخوانی میان کودکان و نوجوانان تولید کند.

در این برنامه که به صورت روزانه پخش خواهد شد، یک نویسنده با حضور در برنامه به معرفی کتاب و نیز ارائه توضیحاتی در جهت ترغیب کودکان و نوجوانان به مطالعه می‌پردازد.

فراخوان جایزه

کتاب سال سینما

خانه سینما برای حضور در جایزه کتاب سال سینمای ایران به ناشران، مولفان و مترجمان تا ۱۵ دی ماه فرصت داد.

جامعه اصناف سینمای ایران، برای دومین سال پیاپی جایزه کتاب سال سینمای ایران را به منظور قدرشناسی و جلب توجه ویژه جامعه به فرهنگ مکتوب سینمایی اهدا خواهد کرد.

بنابراین گزارش تمامی ناشران، مولفان و مترجمان علاقه‌مند می‌توانند با تکمیل فرم شرکت و ارسال سه نسخه از کتاب‌های سینمایی مورد نظر خود که از مهر ماه ۱۳۸۶ تا آذرماه ۱۳۸۷ چاپ و منتشر شده‌اند مشروط بر مجلد بودن و داشتن شابک، نسبت به شرکت آثارشان در این داوری اقدام کنند.

خانه سینما از آثار منتخب به تعداد پانصد نسخه با درج نشان برگزیده کتاب سال سینمای ایران خریداری و به اعضای خانه سینما اهدا خواهد کرد.

لازم به ذکر است که داوری این مجموعه را یک گروه هفت نفره متشکل از نویسندگان، مولفان و صاحب نظران این عرصه، بررسی و ارزیابی و معرفی خواهند کرد.

علاوه بر این خانه سینما به منظور سپاس از همت کوشندگان عرصه مکتوب سینمای ایران، جایزه دستاورد فعالیت‌های علمی خود را به یک نفر از مولفان، مترجمان و محققان این حوزه تقدیم خواهد کرد.

فراخوان سومین دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر

دبیرخانه مرکزی جشنواره نیست.

در این فراخوان همچنین آمده است: شاعران منتخب در دو دوره گذشته نیز در صورت تمایل به شرکت در این جشنواره باید آثار جدید خود را به همراه کپی شناسنامه به دبیرخانه ارسال کنند.

این فراخوان می‌افزاید: آثار ارسال‌شده به دبیرخانه مرکزی سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر فقط در سطح کشوری مورد بررسی، ارزیابی و داوری قرار می‌گیرند و جوایز شاعران برگزیده این بخش نیز در مراسم اختتامیه در تهران اهدا خواهد شد. شایان ذکر است شاعرانی که در جشنواره استانی شرکت می‌کنند در صورت تمایل، می‌توانند برای شرکت در سطح کشوری نیز مدارک لازم را مستقیماً به دبیرخانه مرکزی سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر ارسال کنند.

در این فراخوان همچنین آمده است: ۱۰ اثر برتر هر استان در بخش استانی جشنواره از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی همان استان جهت شرکت در بخش کشوری، به دبیرخانه مرکزی سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر ارسال می‌شود.

دبیرخانه جشنواره در عین حال اعلام کرده است: هر شاعر فقط حق شرکت در یکی از حوزه‌های شعر سنتی، شعر نو (نیمایی و سپید) و شعر کودک و نوجوان را دارد.

این فراخوان در پایان مهلت ارسال آثار را حداکثر تا پایان وقت اداری روز دوشنبه ۳۰ دی ماه اعلام کرده و از علاقمندان خواسته است فرم شرکت در مسابقه را نیز تکمیل و به همراه اشعار و کپی شناسنامه به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

دبیرخانه جشنواره بین‌المللی شعر فجر، فراخوان عمومی سومین دوره این جشنواره را منتشر کرد. این جشنواره همزمان با نکوداشت سی‌امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سه بخش کشوری، استانی و بین‌المللی برگزار خواهد شد.

در این فراخوان آمده است: سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر، با توجه به تقارن با سی‌امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، توجه بیشتری به اشعار با موضوعات امام (ره) و انقلاب اسلامی، نهضت بیداری اسلامی، پایداری و دفاع مقدس، آیینی و مذهبی، مضامین اخلاقی، ایثار و شهادت خواهد کرد.

این دبیرخانه در عین حال شرایط شرکت در بخش کشوری و استانی را نیز اعلام کرده است. در بخش کشوری و در حوزه رقابتی تنها آثار شاعران جوان متولد ۲۲ بهمن ۵۷ به بعد شرکت داده خواهد شد. در عین حال این شاعران در صورت تمایل به شرکت در این بخش باید حداقل ۱۴ قطعه از اشعار چاپ‌شده یا چاپ‌نشده خود را در یکی از حوزه‌های شعر سنتی یا نو (نیمایی و سپید) یا کودک و نوجوان به تعداد پنج نسخه تکثیر و به همراه سایر مدارک

لازم به دبیرخانه مرکزی سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر به نشانی تهران، میدان هفت تیر، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان فجر، شماره ۹، ساختمان فجر، طبقه چهارم، دبیرخانه سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر ارسال کنند.

بنابر این گزارش شاعران متقاضی شرکت در بخش استانی نیز باید بر اساس فراخوان اعلام شده از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان محل اقامت خود برای شرکت در جشنواره اقدام کنند و نیازی به ارسال آثار و مدارک به

پنج طرح بزرگ فرهنگی در ۳۰ سالگی انقلاب

دبیر شورای سیاستگذاری جشن های سی سالگی فرهنگی انقلاب اسلامی، از تصویب پنج طرح فرهنگی برای گرامیداشت سی سالگی انقلاب اسلامی خبر داد.

به گفته مصطفی امیدی، بررسی تحلیلی طنز معاصر ایران به پیشنهاد ناصر فیض یکی از طرح های تصویب شده در این جلسه بود. در این طرح طنز دوران پیش و پس از انقلاب به صورت تطبیقی مورد بررسی تحلیلی و محتوایی قرار خواهد گرفت و جایگاه طنزهای سیاسی و اجتماعی پس از انقلاب اسلامی ایران تبیین می شود. همچنین نتایج این تحقیق در مجموعه ای یک یا دو جلدی با عنوان «بررسی تحلیلی طنز معاصر ایران» با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد چاپ و منتشر خواهد شد.

امیدی درباره دومین طرح تصویب شده نیز گفت: تولید ۱۰ نمایشنامه با موضوع انقلاب و تأثیرات ماندگار و فرهنگی آن به پیشنهاد اداره هنرهای نمایشی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس مطرح شد و به تصویب رسید. این طرح از سوی اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی با همکاری اداره هنرهای نمایشی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و از طریق فراخوان عمومی در سطح کشور، برگزار می شود.

دبیر شورای سیاستگذاری جشن های سی سالگی انقلاب همچنین از تصویب طرح «بررسی تطبیقی و تحلیلی مجالس دوره های ۲۲ تا ۲۴ شورای ملی در دفتر ادبیات انقلاب اسلامی» خبر داد. این تحقیق، مجالس ۲۲ تا ۲۴ شورای ملی را به صورت تطبیقی مورد بررسی قرار می دهد که در پایان به صورت کتاب به چاپ می رسد.

امیدی اعلام کرد: نقد و بررسی سی سال نشر مکتوب در ایران؛ گذشته و چشم انداز آینده به عنوان طرح چهارم مصوب به پیشنهاد دفتر مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی نیز مورد تصویب قرار گرفت، ولی با توجه به میزان و گستردگی موضوعات، قرار شد درباره چگونگی اجرای آن متعاقباً تصمیم گیری شود. وی درباره آخرین طرح تصویب شده در این جلسه گفت: انتشار نقدی بر ۱۱۰ اثر منتشر شده درباره انقلاب اسلامی از سوی دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران با همکاری اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی انجام خواهد شد. این طرح نیز در پایان به صورت کتاب و لوح فشرده چند رسانه ای منتشر خواهد شد و در پایگاه اطلاع رسانی اینترنتی به صورت آنلاین در دسترس علاقه مندان و پژوهشگران قرار خواهد گرفت.

در شورای سیاستگذاری بیست و دومین نمایشگاه کتاب تهران برای بخش یارانه ای تصویب شد

محدودیت سال نشر برای کتاب های خارجی نمایشگاه

در نشست شورای سیاستگذاری بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با حضور دکتر محسن پرویز، رئیس شورای سیاستگذاری این نمایشگاه، اعضای شورا و انجمن فرهنگی ناشران بین المللی ایرانیان، محدودیت سال نشر کتاب های قابل عرضه در نمایشگاه را به بحث گذاشتند. براساس تصمیمات این نشست، کتاب های متقاضی شرکت در نمایشگاه بیست و دوم در بخش یارانه ای باید در سال های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ منتشر شده باشند.

دکتر محسن پرویز در این جلسه بر ضرورت سوق دادن نمایشگاه به سمت عرضه کتاب های پرفروش در بخش فروش مستقیم و کتاب های متنوع و جدید در بخش یارانه ای و محدود کردن سال نشر کتاب هایی که از سوی ناشران خارجی در این نمایشگاه ارائه می شود، تأکید کرد تا با بهره گیری از این روش بتوان کتاب های جدیدی در دسترس علاقه مندان قرار داد.

همچنین دبیر شورای سیاستگذاری بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در حاشیه این نشست گفت: انجمن ناشران خارجی در نامه ای به ستاد برگزاری بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، آمادگی خود را از پذیرش مسئولیت بخش فروش ریالی این نمایشگاه اعلام کرده است.

به گفته محمد الهیاری، براساس مقررات اعلام شده نمایشگاه در بخش کتاب های خارجی، کتاب های متقاضی شرکت در بخش یارانه ای باید در سال های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ منتشر شده باشند.

وی افزود: حجم کتاب های قابل ارائه در بخش ارزی مورد بررسی قرار گرفت و تصمیم گیری درباره آن به جلسه آینده موکول شد. همچنین قرار شد کتاب های ناشران خارجی که در سال های گذشته منتشر شده اند، در بخش فروش مستقیم عرضه شوند.

همچنین نماینده انتشارات اعلمی از بیروت در این نشست از مسئولان برگزاری نمایشگاه درخواست کرد برای حمایت از ناشران آثار شیعی در این نمایشگاه که در دیگر نمایشگاه های کشورهای عربی با مشکل مواجهند، تصمیماتی اتخاذ شود. اعضای انجمن فرهنگی ناشران از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به عنوان پربرترین نمایشگاه کتاب در خاورمیانه یاد کردند و خواستار ارائه کتاب در نمایشگاه با قیمت مناسب به منظور حمایت از استادان، دانشجویان و فرهیختگان دانشگاهی شدند. براساس برآورد دست اندرکاران بخش بین الملل این نمایشگاه، محدود کردن سال نشر کتاب های ناشران خارجی شرکت کننده در نمایشگاه - که از چند سال پیش در حال انجام است - نه تنها تأثیری بر کاهش عنوان کتاب هایی که در نمایشگاه ارائه می شدند نداشته، بلکه تعداد عنوان این کتاب ها را نیز افزایش داده است؛ به گونه ای که سال گذشته ۳۳ هزار عنوان کتاب در بخش یارانه ای عرضه شد. در این جلسه اعضای انجمن ناشران خارجی بر

خارجی شرکت کوکب، موسسه ویژه نشر، نماینده شرکت اورینت، شرکت خدمات کتاب جهان سوم، نماینده شرکت کینک در ایران، شرکت جهان ادیب، شرکت کتاب سپهر، نماینده انتشارات سبیلای ایران، نماینده شرکت مک گروهیل در ایران و نماینده انتشارات اعلمی از بیروت حضور داشتند.

بهبود کیفیت کتاب هایی که در نمایشگاه ارائه می شوند نیز تأکید کردند؛ چرا که این امر تسهیلات بهتری را برای دسترسی مردم به کتاب های خارجی فراهم خواهد کرد؛ از این رو مسئولان نیز با این پیشنهاد موافقت کردند. به گزارش اینها در این نشست نماینده انجمن

با تفاهمنامه اداره کل چاپ و انجمن واردکنندگان ماشین آلات این صنعت

تجهیزات چاپ ساماندهی می شود

بر اساس تفاهمنامه اداره کل چاپ و نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجمن واردکنندگان ماشین آلات چاپ و بسته بندی، تجهیزات و ماشین آلات صنعت چاپ ساماندهی می شوند.

رئیس هیئت مدیره انجمن واردکنندگان ماشین آلات چاپ و بسته بندی با اعلام این خبر افزود: این تفاهم نامه به منظور حمایت وزارت ارشاد از خریداران ماشین های چاپ و الزام رعایت حقوق قانونی سرمایه گذاران پیش بینی شده است.

علی مغانی با بیان این که ورود ماشین آلات تخصصی چاپ و بسته بندی به کشور، یک کار تخصصی است، گفت: باید افراد اهل فن و متخصصان به این کار وارد شوند تا اگر ماشینی مشکل داشت، بتوانند از روش های قانونی استفاده کرده و با نمایندگی کمپانی ها ارتباط برقرار کنند. مغانی همچنین ورود ماشین های دست دوم به کشور را یکی از معضلات حوزه چاپ دانست و افزود: گاهی افراد بدون آگاهی و اطلاعات ماشین های کارکرده قدیمی را وارد کشور می کنند؛ ماشین هایی که خدمات پس از فروش در ایران ندارند.

قابل توجه ناشران محترم

نوم افزای حسینیا

نوم افزای PDF ساز زررگاز ارائه شد.

نسخه جدید نوم افزای خوشنویسی کلک ارائه شد.

قرآنی، قرآنی، قرآنی... نیلای بخت، شاه شاه ۹۵

تمن: ۸۸۳۱۵۳۲۱ - ۲۲ ۴۴۲۲ ۸۸۸۳

دعوت به همکاری

مدیر انتشارات

آشنا به امور نشر و بازار کتاب

۶۶۹۶۶۶۸۱ - ۲

تفسیر کامل قرآن در سه جلد

تفسیر راستین

مجموعه کتابهای کاربردی

کلید

انتشارات کلید آموزش

تلفن: ۶۶۹۵۳۰۷۳

پذیرش نمایندگان فروش

سایر عناوین این مجموعه را در سایت www.kelid.ir ملاحظه نمایند

آموزش کتابداران منطقه در کتابخانه ملی

نخستین سامانه آموزش الکترونیکی تخصصی حوزه علوم کتابداری و اسناد در کتابخانه ملی افتتاح شد.

در این مراسم، علی اکبر اشعری رئیس کتابخانه ملی از این سازمان به عنوان سازمانی آموزشی - خدماتی یاد کرد و گفت: جامعه‌ای که قدم در راه پیشرفت گذاشته و نقطه اول منطقه را هدف گرفته است، مطمئناً بدون دانش و آگاهی نمی‌تواند به هدفش دست پیدا کند؛ از این رو ضرورت دارد به سمت جامعه دانایی محور برویم. اشعری با تأکید بر آگاهی اقبال مختلف مردم تصریح کرد: سازمان‌هایی چون کتابخانه ملی وظیفه سنگینی در ارتقای آگاهی‌های عمومی بر عهده دارند. او همچنین متذکر شد: آموزش کتابداری سال‌هاست در کتابخانه ملی با موفقیت انجام می‌شود، اما ضرورت دارد در محتوا و روش تحولی ایجاد شود. دلیلی ندارد ما در کشورمان از دستاوردهای جدید فناوری جهان بی‌اطلاع باشیم. به اعتقاد ما، استفاده از فناوری دیجیتال برای توسعه آموزش ضرورت دارد.

مشاور فرهنگی رئیس جمهور در عین حال با انتقاد از وضعیت حاکم بر کتابداران کشور و به روز نبودن فعالیت آن‌ها، متذکر شد: اکنون کسانی در کتابخانه‌ها کار کتابداری را به عهده دارند که یا این رشته را خوانده و اگر این رشته را خوانده‌اند، پس از فارغ‌التحصیل شدن، ارتباط آن‌ها با امر یادگیری در حوزه کتابداری قطع شده است و نه دولت امکان آموزش‌های ضمنی کار را دارد و نه خود افراد آن آموزش‌ها را دنبال می‌کنند. در ادامه این مراسم نیز مدیرکل پژوهش و آموزش سازمان اسناد و کتابخانه ملی با یادآوری این مسئله که هدف کتابخانه ملی مبتنی بر هدایت علمی کتابخانه‌های کشور است، به ارائه گزارشی از پیشینه فعالیت اداره کل پژوهش و آموزش کتابخانه ملی پرداخت. عبدالله نجفی گفت: ما در برنامه‌های خود، ۱۲۱ پودمان آموزشی را تعریف کرده‌ایم که سالانه حدود ۴۰ تا ۵۰ دوره پودمانی در آن قابل اجراست. او با تأکید بر این که هدف ما، حرکت به بیرون از مرزهای ایران است، یادآور شد: اکنون از کشورهای قزاقستان، ترکیه، پاکستان و کشورهای عربی متقاضی آموزش‌های کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران هستند و همچنین دوره‌های آموزشی را برای افغانستانی‌ها برگزار کردیم.

افغانستانی‌ها برگزار کردیم. نجفی در ادامه تأکید کرد که کتابخانه ملی ایران توان این را دارد که برای کل منطقه، زمینه‌های آموزشی فراهم کند.

در نشست نقد و بررسی کتاب «معضل‌ها» در سرای اهل قلم مطرح شد

دریدا و هایدگر مرتدان سنت غرب

در ادامه سلسله نشست‌های فلسفه، یکشنبه گذشته نشست با موضوع نقد و بررسی کتاب «معضل‌ها» اثر ژاک دریدا که از سوی انتشارات رخداد نو منتشر شده است در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد.

در این نشست که با حضور مهشید نونهالی، مترجم این اثر و سیواش جمادی برگزار شد، مجری گفت: این کتاب، اصلی‌ترین کتاب دریدا است که به بحث مرگ با عنوان فرعی آن پرداخته است. وی افزود: دریدا، مرگ را به عنوان بخشیدن زندگی خود به دیگری می‌داند، بنابراین نگاه او به مرگ قابل توجه است. همچنین دریدا در این کتاب تأییدی نیز از متفکران قبل از خود گرفته است. وی افزود: عقیده دریدا درباره مرگ چیزی فراتر از عقیده‌ای شخصی است. دریدا مرگ را نقطه ممنوعیت دوران مدرن می‌داند. در حقیقت دریدا و هایدگر نسبت به سنت غرب، مرتد محسوب می‌شوند. وی در پایان گفت: این کتاب قابل خلاصه کردن نیست و هر جمله آن قابل تامل است.

سپس مهشید نونهالی، مترجم کتاب و همچنین مترجم کتاب «از کافکا تا کافکا» درباره ترجمه کتاب «معضل‌ها» گفت: من با این کتاب مانند خواننده محتاج به یادگیری برخورد کردم. وی درباره مشکلات موجود بر سر راه ترجمه این کتاب گفت: به لحاظ برگرداندن به زبان فارسی قابل فهم، مشکلاتی از جمله معانی متعدد کلمات وجود داشت و پیدا کردن معادل درست کلمات، کاری دشوار بود، افزون بر این که دریدا نیز نویسنده‌ای سخت نویس است.

خرمشاهی «از واژه تا فرهنگ» را نوشت

نویسنده «حافظ‌نامه» در ادامه همچنین از چاپ هفتم کتاب «عرفان و فلسفه»، نوشته استیسی خیر داد و گفت: این کتاب به زودی از سوی انتشارات سروش منتشر می‌شود.

این قرآن پژوه همچنین درباره تجدید چاپ تصحیح مجموعه چهار جلدی شرح عرفانی غزل‌های حافظ نیز توضیح داد: این کتاب نوشته ختمی لاهوری مجموعه‌ای چهار جلدی و نزدیک به سه هزار صفحه است که کار تصحیح این اثر را همراه با کوروش منصوری و حسین مطیعی انجام داده‌ایم و به زودی از سوی نشر قطره منتشر می‌شود.

کتاب «از واژه تا فرهنگ» اثر بهاء‌الدین خرمشاهی، مشتمل بر مقاله‌هایی مربوط به زبان فارسی و واژه پژوهی فارسی و نقدهایی بر فرهنگ‌نامه‌ها و دانشنامه‌ها آخرین مراحل چاپ را در نشر ناهید سپهری می‌کند. به گفته خرمشاهی مباحث این کتاب به زبان فارسی، واژه پژوهی و نثر فارسی می‌پردازد. همچنین دارای پنج نقد بر فرهنگ‌نامه‌ها و دانشنامه‌هایی مانند «فرهنگ عامیانه» و «غلط‌نویسیم» ابوالحسن نجفی، «دانشنامه ادب فارسی» و... است. وی افزود: این کتاب تا قبل از پایان امسال از سوی نشر ناهید منتشر می‌شود.

کتابخانه و آرشیو

کنجینه

لرم الزار جامع

کلید طلایی مدیریت دانش

پیش از ۱۷ سال حضور موثر در بزرگترین آرشیوها و کتابخانه‌های کشور

- امکان ذخیره و بازیابی اطلاعات مربوط به بیش از ۲۰ نوع ماده آرشیوی و کتابخانه‌ای مانند کتاب، نقشه، کاسته، CD، فیلم و ...
- وجود آرشیو دیجیتال و یکپارچه به همراه سایر اطلاعات هر ماده و سهولت در بازیابی همزمان آن‌ها
- قابلیت چیتش اطلاعات وارد شده مطابق با قواعد و استانداردهای بین‌المللی و نظارت هوشمند بر صحت آن‌ها
- قابلیت تولید انواع گزارش‌های آمار و مدیریتی و توانایی در تحلیل داده‌ها
- امکان نظارت و ایجاد دسترسی متفاوت به بخش‌ها اطلاعات محتوا و ... توسط مدیریت
- امکان ایجاد رمز کار دلخواه برای هر کاربر
- سازگار با سیستم عامل Vista و XP
- قابل استفاده در شبکه‌های LAN و WAN و Web
- مبتنی بر بانک‌های اطلاعاتی استاندارد مانند SQL Server
- رابط کاربری مبتنی بر ویون به‌جای منو همگام با تسل جدید Office

۲۲۳۰۵۰۰۷

www.raymehr.com

کتابشیر

تحویلی نو در عرصه چاپ کتاب

با خدمات چاپ و انتشارات کتاب شمس

انجام کلیه امور کتاب از مجوز و حروفچینی تا صحافی را بصورت کامپیوتری (بدون لیتوگرافی)

بابالترین کیفیت و کمترین قیمت

یکجا تجربه کنید

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۲۹۷۴۱
۰۹۱۲۲۱۵۹۰۷۲

سازمان آگهی‌ها در کتاب ماه

آگهی می‌پذیرد

تلفن: ۲۲۲۵۵۲۴۶

مؤسسه امام صادق (علیه السلام)

مورجاوید

(تیسرین شماره قرآن چهارم جلد)

حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی

قم - میدان شهدا - انتشارات توفیق

تلفن: ۰۲۵۱۷۷۴۵۴۵۷

جمراه: ۰۹۱۲۱۵۱۹۳۷۱

لیتوگرافی انصار الحسین

مجهز به دستگاه‌های سنتی تهیه فیلم و زینک

در اسرع وقت و با مبلغ مناسب

قم - خیابان ۷ تیر - کوچه ۵ - پلاک ۲۵

تلفن: ۰۲۵۱ - ۶۷۰۶۲۶۶

فکس: ۰۲۵۱ - ۶۶۲۸۵۷۵

۰۹۱۲۷۵۷۱۶۶۸

کتابفروشی های سیار در گفت و گو با عیسی خندان؛ مدیر طرح

کاروان های کتاب در مسیر مخاطب

طرح کتابفروشی های سیار که به تازگی به معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه شده است، از راه های ساماندهی وضعیت نابسامان توزیع کتاب در کشور است. عیسی خندان رئیس هیات مدیره "مجمع مطبوعات تخصصی" و مدیر طرح کتابفروشی های سیار در گفت و گویی با کتاب هفته به تشریح جزئیات این طرح پرداخته است. او می گوید: ۷۳۵ کتابفروشی سیار در کل کشور به راه خواهد افتاد و کل ۳۰ استان کشور را پوشش خواهد داد. این چرخه بدون اینکه دخالت خاصی در کار تولید داشته باشد، حلقه بعد از تولید را سامان می دهد.

طرح کتابفروشی های سیار با چه هدفی طراحی شده و تا چه مدت اجرایی می شود؟

پیش زمینه این طرح ریشه در مجموعه مطالعاتی داشت که نشان می داد تاسیس کتابفروشی با وجود قیمت بالای ملک، توجیه اقتصادی ندارد.

از طرف دیگر بحث بازاریابی و جذب مشتری ایجاب می کند که کتابفروشی ها به جای تمرکز در یک خیابان در نقاط مختلفی پخش شوند. بنابراین، این نیاز احساس شد که به طرحی فکر شود که در آن کتابفروشی های متعدد، ارزان و متحرک ساماندهی شود. بخش های فنی طرح بعد از مطالعه ابعاد مختلف کار در شکل واحدهای کتابفروشی سیار مطالعه شد و نمونه های کاروان های کتابفروشی شناسایی شد. سپس مراحل مجوز آن را طی کردیم و با مطالعاتی که در بازار کتاب انجام دادیم، یک ساختار سازمانی متشکل از دفتر مرکزی تهران، نمایندگی استان ها و کتابفروشان هر کاروان برای آن طراحی شد و در هفته های اخیر وارد مرحله عملیاتی آن شده ایم.

قطعات کاروان های این طرح از یکی از کشورهای اروپایی وارد می شود و کار مونتاژ آنها در داخل کشور انجام می شود که با این حساب امیدواریم که با این حساب تا دو سه ماه آینده ۵۰ تا ۶۰ کاروان آماده شود و کار فروش کتاب در کتابفروشی های سیار آغاز شود. پس از سه سال مطالعه روی این طرح، آن را به معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه کردیم و از آن استقبال شد. در ماه جاری (آذر ماه) نیز تفاهنامه ای برای اجرای این طرح با معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی امضا کردیم و ان شاء الله به زودی آن را اجرایی خواهیم کرد.

کتابفروشی های سیار چه مزیت هایی نسبت به کتابفروشی های ثابت دارند و گروه هدف این طرح چه کسانی هستند؟

یکی از مهم ترین مزیت های این کتابفروشی ها این است که موقعیت خود را در روزها و مکان های مختلف تغییر می دهد. به عنوان مثال این کتابفروشی ها در نمایشگاه های کتاب، پتانسیل عرضه کتاب های تخصصی موضوع آن نمایشگاه ها را دارند و در شرایط عادی، به صورت کتابفروشی عمومی فعالیت می کنند. ضمن اینکه مجموعه ای از این کاروان ها می تواند به صورت بازار هفتگی عمل کند به طوری که هر کدام از کاروان ها بخشی از کتاب ها را در رشته ای خاص ارائه دهند و مجموعه آنها به نمایشگاهی جامع تبدیل شود. بنابراین می توان گفت گستره مخاطبان این طرح، عمومی مردم هستند.

کتاب های این کتابفروشی ها چگونه انتخاب می شوند؟

کتابفروشی، بازار و تقاضایی دارد و طبعاً بیشترین تکیه ما بر علاقه مندی و نیاز بازار است تا کار به لحاظ

اقتصادی سوددهی داشته باشد. اما واضح است ناشرانی که اطلاع رسانی نکنند، همچنان مانند گذشته در بازاریابی مشکل خواهند داشت.

ارتباط شبکه های توزیع کنونی با این طرح چگونه تعریف می شود؟

با اجرای این طرح طبعاً این شبکه ها هم باید فعال تر شوند. این شبکه های توزیع می توانند با دفاتر مرکزی استان ها همکاری کنند و کتاب های آنها را تامین کنند. ما این شرایط را ایجاد می کنیم که این موسسات به کار ما وارد شوند و بتوانیم از تجربیات آنها استفاده کنیم. سازمان های کوچک و پراکنده توزیع می توانند در این طرح ادغام شوند یا به موازات هم کار کنند. ما از ورود آنها به طرح کتابفروشی های سیار استقبال می کنیم.

قرار است این کاروان ها به چه خودروهای متصل شود؟

همه خودروهای ۱۵۰۰ سی سی به بالا قابلیت حمل این کاروان ها را دارند.

خودروهای حمل این کاروان ها چگونه تامین می شود؟

فرض بر این است که این کاروان ها کمترین تحرک راداشته باشند بنابراین کتابفروشان که خودرو ندارند، می توانند در شهر از ماشین های کرایه ای برای جابه جا کردن کاروان های خود کمک بگیرند. اما حرکت بین جاده ای برای این کاروان ها ممنوع است و فقط بین نقاط شهر در رفت و آمد هستند.

داوطلبان شرکت در این طرح چگونه می توانند به این طرح وارد شوند؟

این کار از طریق نمایندگی های استانی انجام می شود. کسانی که تجربه کتابفروشی دارند و مدرک تحصیلی آنها کارشناسی به بالاست می توانند در این طرح مشارکت کنند. نمایندگی های استانی ما این متقاضیان را برای تامین بخشی از نیاز مالی کتابفروشی سیار به صندوق مهر رضا (ع) معرفی می کنند و این صندوق بعد از اینکه از بیکار بودن این افراد مطمئن شد، ده میلیون تومان وام اشتغال زایی در اختیار آنها قرار می دهد تا کاروان مربوطه را بخرند و زیر نظر مدیر استان به صورت شبکه ای و غیر مستقل کار خود را آغاز کنند.

این وام به اشخاص حقیقی داده شده و مذاکراتی انجام شده است که اگر هر کاروان برای دو نفر اشتغال ایجاد کند، مبلغ وام افزایش پیدا کند.

در این طرح برای آموزش کتابفروشان

کتابفروشی های سیار هم فکری شده است؟ بله، یک بخش از این طرح بحث اشتغال زایی است اما بخش مهم تر آن کارآمدی افراد برای مدیریت یک کتابفروشی سیار است و در حال حاضر عناوین آموزشی این کار تهیه شده و در حال تدوین است. دوره های آموزش فعلاً در تهران برگزار می شود و تمامی متقاضیان باید آن را بگذرانند. مسائل فنی کتاب، بازاریابی، کامپیوتر و... از جمله این عناوین آموزشی است.

البته در این طرح از پشتوانه کتابفروشان موجود نیز استفاده می کنیم. این کتابفروشان می توانند افراد علاقه مند به اشتغال در این حوزه را به نمایندگی های استان معرفی کنند. بنابراین، این کار در مقابل کتابفروشان ثابت قرار نمی گیرد و حمایت کتابفروشی های تهران و شهرستان ها را مورد نظر داریم. اگر افراد جدید به پشتوانه تجربه قدیمی ها وارد کار شوند، به اقتصاد کار کتاب لطمه ای نخواهند زد.

با توجه به اینکه فروشگاه های سیار کتاب، طیف وسیعی از مخاطبان را پوشش می دهد، فکر می کنید چه اثری بر چرخه نابسامان توزیع داشته باشد؟

علت شکل نگرفتن چرخه های توزیع، کم بودن ویتترین کتاب است. وقتی ویتترین زیاد شود، شرکت های توزیع سامان مند می شوند و قویتر و درست تر عمل می کنند. وقتی ویتترین نیست، ناشران کتاب چاپ می کنند اما به دست مخاطب نمی رسد و بازار خوب به وجود نمی آید. در چنین شرایطی شمارگان هم پایین می آید و قیمت را افزایش می دهد. بنابراین حلقه مفقوده این چرخه، گسترش ویتترین است و طرح کتابفروشی های سیار هم چیزی به جز گسترش ویتترین نیست. البته با این مشخصات که امکان تبلیغی بالاتری دارد و متحرک بودن آن، بازاریابی را آسان تر می کند در نتیجه چون تعداد کتابفروشی ها زیاد است، حجم فروش بالا می رود و گردش مالی صنعت نشر را افزایش می دهد. با افزایش این بار مالی، ناشر منتفع می شود، شبکه های پخش قوی تر و مطالعه مردم هم بیشتر می شود، چون می توانند کتاب مورد علاقه خود را راحت تر پیدا کنند.

و حرف آخر.

اگر یک نشانه مخصوص (برند) در این حوزه ایجاد شود، مردم بیشتر به مجموعه کتابفروشی های سیار اعتماد پیدا می کنند. نمای بیرونی کاروان های پیش بینی شده این طرح یکسان است و از یک آرم مخصوص استفاده می کنند. اجراکنندگان این کتابفروشی ها در بخشی از برنامه های خود، مختار هستند اما در بخشی از برنامه ها باید تابع مدیر استان باشند و در محل استقرار و نحوه تعامل با مشتری به صورت دلخواه عمل نکنند در مجموع امیدواریم در این طرح بتوانیم تجربه موفق فروشگاه های زنجیره ای را در کار کتابفروشی هم تکرار کنیم.

ایده آل ما این است که در یک بازه زمانی چند ساله این کتابفروشی ها به صورت شبکه نرم افزاری آنلاین به شبکه تهران متصل شوند؛ به طوری که فروش روزانه و نیازهای آنها به دفتر تهران منتقل شود. شاید در گام اول با رایانه ای کردن مفرد این کاروان ها بشود اطلاعات را به صورت دستی به مدیران استان ها ارائه کرد تا نیازها و عملکرد روزانه را به تهران منتقل کند. اگر چنین شبکه ای راه اندازی شود، با کمک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تلاش می کنیم بحث مالیات هم به طرف کتابفروشی ها نرود. ضمن این که در این طرح بیمه کتابفروشان هم پیش بینی شده که با عملکرد شبکه ای آسان خواهد شد.

کارشناسان به استقبال بخش ویژه بیست و ششمین دوره کتاب سال رفتند

گمانه زنی‌ها درباره کتاب سال انقلاب

نویسندگان ما نیز مستقیماً و با جهت‌گیری درست، نواقص کار خود را برطرف خواهند کرد. نویسنده لحظه‌های انقلاب در مورد داوری‌های بخش جنبی کتاب فصل نیز گفت: «به زعم من باید داورانی برای بررسی آثار انتخاب شوند که علاوه بر اشراف کامل بر حوزه ادبیات، روزهای انقلاب و فراز و نشیب‌های آن را شخصاً درک کرده باشند و از نزدیک طعم سختی‌هایی را که مردم و امام (ره) برای حفظ نهال انقلاب تحمل کرده‌اند را چشیده باشند.»

از دیگر نکاتی که ابراهیم حسن بیگی توجه به آن را در فرآیند انتخاب آثار برتر مهم ارزیابی می‌کند این است که به جای معرفی یک یا چند کتاب معدود، آثار بیشتری را به عنوان کتاب‌های برتر معرفی کنیم؛ چراکه در این صورت نویسندگان بیشتری مورد تقدیر و تشویق قرار می‌گیرند و با انگیزه بیشتری فعالیت ادبی خود را ادامه می‌دهند. از طرف دیگر کتاب‌های بیشتری به عنوان ادبیات دفاع مقدس در صحنه فکری و فرهنگی کشور حضور پیدا می‌کنند و به این ترتیب ادبیات دفاع مقدس بیش از پیش منشاء اثر خواهد شد.

دکتر محمود اکرامی فر نیز مانند ابراهیم حسن بیگی اعتقاد دارد که داوران جایزه کتاب سال در بخش ویژه انقلاب اسلامی باید علاوه بر احاطه و آشنایی نسبت به حوزه‌های شعر و داستان، حوادث مهم انقلاب را لمس کرده باشند اما آنچه که در این بین حائز اهمیت است ارائه و تدوین ملاک‌های واضح داوری است. به گفته این شاعر در همه جای دنیا هنگامی که در مسابقه‌ای شرکت می‌کنید، از اولین حقوق شماسست که از قوانین آن مسابقه به طور واضح مطلع شوید. در داوری کتاب هم اوضاع منطقی به همین ترتیب است. این حق مسلم نویسندگان است که بدانند آثارشان با چه ملاک و معیارهایی مورد قضاوت قرار می‌گیرد. عضو شورای سیاست‌گذاری جشنواره شعر فجر در ادامه گفت: «شاید مسئولان جایزه کتاب سال احساس کنند که اعلام اسامی داوران مصلحت نیست؛ البته این حق مدیران اجرای این جایزه ملی است؛ اما اعلام ملاک‌های انتخاب آثار بهتر، نه تنها از بسیاری حرف و حدیث‌ها جلوگیری می‌کند، بلکه می‌تواند موازین و الگوهای قابل اتکایی را در زمینه ادبیات انقلاب اسلامی به جامعه ادبی معرفی کند.»

اکرامی فر از مدیران و داوران بخش جنبی کتاب سال خواست تا بیش از گذشته، نگاه خود را متوجه هنرمندان شهرستان‌ها کنند. به گفته او متأسفانه در برگزاری جوایزی چون جایزه کتاب سال توجه داوران بر آثاری است که در تهران منتشر می‌شود که این کم‌لطفی می‌تواند موجب از دست رفتن برخی از سرمایه‌های نظام و انقلاب در شهرستان‌ها شود. شاعر مجموعه این کتاب اسم ندارد با قدردانی از مدیران این دوره کتاب سال به خاطر اختصاص بخشی ویژه به ادبیات انقلاب اسلامی، این ابتکار را فرصتی تاریخی و تکرارنشدنی برای مرور سی سال فعالیت ادبی شاعران و نویسندگان معاصر در حوزه ادبیات انقلاب توصیف کرد و گفت: «برگزاری سالانه یا چند سالانه چنین برنامه‌هایی مانند تلنگری ذهن را بیدار و هنرمندان حوزه ادبیات را متوجه مزرع سبز فلک و آنچه کشته‌اند می‌کند. در واقع از طریق چنین برنامه‌هایی است که فرصت تأمل درباره گذشته را پیدا می‌کنیم و امیدواریم که این تأمل بتواند پایه‌ای برای برنامه‌های آینده باشد.»

درستی معرفی نشده‌اند و عمق و زاویه دیدشان همچنان پنهان مانده است. از این رو، کار داوران و دست‌اندرکاران بخش ویژه انقلاب اسلامی باید متوجه این گروه از هنرمندان و کشف و معرفی آنها شاکری پرهیز از داوری‌های مکتوب و برگزاری جلسات علنی را از راهکارهای مناسب برای تبیین اصول نظری ادبیات انقلاب معرفی می‌کنند و می‌گویند: اگر داوری‌ها پشت درهای بسته صورت گیرد، نمی‌توان انتظار بر آمدن فکری نو را از بخش ویژه انقلاب اسلامی داشت، در حالی که اگر جلسات داوری به صورت بحث برگزار شود و به جای رای‌گیری روی کاغذ، تلاش کنیم تا با کمک گرفتن از مبانی نظری انقلاب یکدیگر را قانع کنیم، از دامن مباحث مربوط به داوری، اصول نظری ژانر ادبیات انقلاب اسلامی نیز تدوین خواهد شد.»

ابراهیم حسن بیگی نیز از دیگر نویسندگانی است که عمر هنری خود را صرف نگارش داستان‌های دینی و همین‌طور ادبیات انقلاب اسلامی کرده است او که در بجنوبه انقلاب حضور داشته از این که بخش جنبی بیست و ششمین دوره کتاب سال به موضوعات مرتبط با انقلاب اختصاص پیدا کرده ابراز خوشحالی می‌کند و بر این باور است که برگزاری بخش ویژه ادبیات انقلاب اسلامی از دو جهت سودمند است؛ نخست آن که برگزاری این بخش سبب معرفی بسیاری از آثار پنهان مانده از دیده مخاطبان و موجب تشویق شاعران و نویسندگان دفاع مقدس می‌شود و دیگر نویسندگان را نیز به قلم زدن در حوزه ادبیات انقلاب اسلامی ترغیب می‌کند. علاوه بر این، می‌توان از خلال برگزاری این بخش با نگاهی کارشناسانه به یک جمع‌بندی نسبت به کمیت و کیفیت آثار تولیدشده در حوزه ادبیات انقلاب در طول سی سال گذشته رسید. به گفته وی اکنون سوال‌های زیادی در زمینه ادبیات انقلاب اسلامی مطرح است که پاسخ‌گویی دقیق به آن‌ها می‌تواند روشن‌نگر راه مسئولان فرهنگی در تصمیم‌گیری‌هایشان باشد. سوالانی مانند این که سالانه چند کتاب در زمینه انقلاب اسلامی منتشر می‌شود؟ چند درصد از این کتاب‌ها به موضوعات مرتبط با انقلاب می‌پردازند؟ چند درصد حوادث پس از انقلاب را منعکس می‌کنند؟ در نتیجه پاسخ‌هایی که به این سوالات می‌دهیم می‌تواند کم و کاستی‌های ما را در بخش‌هایی مشخص کند. و مدیران و

و هم نسبت به خود انقلاب که همگان از خیر و برکت آن بهره‌مند شده‌اند.

در این میان احمد شاکری از داستان‌نویسان دفاع مقدس نیز اعتقاد دارد که ایجاد بخش ویژه‌ای در جایزه کتاب سال گرچه ذاتاً امری مبارک است، اما لوازمی هم دارد که اگر این لوازم و شرایط را فراهم نکنیم، امکان دارد بخش ویژه انقلاب اسلامی آنچنان‌که شایسته است برگزار نشود. شاکری در این زمینه بحث خود را بر ویژگی‌ها و ملاک‌های ارزیابی آثار متمرکز می‌کند و اعتقاد دارد که باید ملاک‌های این بخش را با پشتوانه‌های نظری بنا کرد. به گفته این نویسنده در سال‌های اخیر دیده شده است که برخی از جشنواره‌های موضوعی در حوزه ادبیات، به خاطر نبود پشتوانه‌های محکم نظری موجب مخدوش شدن موضوعات مهم و حیاتی شده‌اند پس باید توجه داشت که اگر بخش انقلاب اسلامی به درستی و با رعایت ضابطه‌های کیفی برگزار شود، می‌تواند پشتوانه‌های محکم فکری برای نویسندگان انقلاب فراهم کند.

نویسنده «باران نیمروز» در عین حال بر این باور است که در ادبیات دفاع مقدس و به طور کلی انقلاب اسلامی، نباید تنها در سطح ملاک‌های مضمونی متوقف شویم؛ بلکه برنامه‌هایی مانند بخش ویژه انقلاب اسلامی می‌توانند تعریف‌های فرمی و ساختاری‌ای ویژه ادبیات انقلاب را ایجاد کنند و به این ترتیب شیوه‌هایی هنری که به لحاظ نظری مبتنی بر نگاه انقلاب است خلق خواهد شد.

این نویسنده در ادامه با اشاره به وظیفه سنگین داوران چنین جایزه‌ای می‌افزاید: «چه بسیار هنرمندان، نویسندگان و شاعرانی که آثاری قابل تأمل در حوزه ادبیات انقلاب خلق کرده‌اند، اما به

پس از سال‌ها تلاش و کوشش مسئولان جایزه کتاب سال، این جایزه به معتبرترین و تاثیرگذارترین جایزه در فضای فکری، فرهنگی و علمی کشور تبدیل شده است. کتاب سال که با اهدافی چون معرفی چهره‌های شاخص فرهنگی، ترسیم کارنامه فرهنگی جامعه اسلامی، یاری رساندن به سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران حوزه‌های فرهنگی در برنامه‌ریزی‌های کاربردی و تشویق اصحاب قلم و آفرینندگان آثار فرهنگی کار خود را آغاز کرده است، اکنون در آستانه بیست و ششمین دوره خود قرار دارد؛ اما امسال علاوه بر روال سال‌های گذشته بخش ویژه‌ای با عنوان سی‌امین سال پیروزی انقلاب اسلامی در برنامه‌های کتاب سال گنجانده شده که در چهار موضوع «تاریخ و مستندسازی»، «اندیشه سیاسی»، «شخصیت امام خمینی (ره)» و «فرهنگ پایداری و ایثار» پذیرای آثار نظری و هنری اهالی قلم است.

دکتر محمدعلی رضائی، دبیر بیست و ششمین دوره کتاب سال در توضیحاتی راجع به بخش سی‌امین سال پیروزی انقلاب اسلامی به کتاب هفته گفت: «امسال به مناسبت سی‌امین سال انقلاب اسلامی، دبیرخانه جایزه تصمیم به برگزاری بخش ویژه‌ای گرفت تا به این طریق تمامی نویسندگان و هنرمندانی که آثاری در حوزه ادبیات انقلاب خلق کرده‌اند، به جامعه فرهنگی معرفی شوند و از ایشان تقدیر به عمل آید.» او در مورد اولویت‌های این بخش نیز گفت: «آثاری با موضوع امام راحل، اندیشه انقلاب، تاریخ و وقایع نگاری انقلاب، ایثار و شهادت از اهمیت بیشتری نسبت به موضوعات دیگر برخوردارند. در این بخش تدابیری اندیشیده شده تا از دیدگاه‌های نهاد‌های مختلف نیز شناسایی آثار استفاده شود؛ به این منظور بنیاد شهید و امور ایثارگران انقلاب اسلامی در همکاری با دبیرخانه کتاب سال، کتابشناسی آثار حوزه ایثار و شهادت را به عهده گرفته است.»

به گفته رضائی دبیرخانه کتاب سال نیز دست به پژوهشی گسترده زده است که طی آن باقی آثار مرتبط با موضوعات انقلاب اسلامی دسته‌بندی خواهد شد. کتابشناسی بنیاد شهید و همین‌طور پژوهش‌های دبیرخانه در مجموع مجرای است که از طریق آن تمام کتاب‌های انقلاب به دبیرخانه می‌رسد و مورد قضاوت و داوری قرار می‌گیرد. وی تأکید کرد سازوکار بررسی کتاب‌ها به نحوی است تا تمام آثاری که به لحاظ موضوعی با شخصیت‌ها و رخداد‌های انقلاب اسلامی در ارتباط بوده‌اند شناسایی شوند و هیچ اثری در این حوزه از قلم نیفتد.

او در ادامه به توصیف شرایط سیاسی و اجتماعی اوایل انقلاب پرداخت و توضیح داد که در روزهای آغازین پس از انقلاب، دشمنان اسلام و ایران برای سرنگونی بنای انقلاب شمارش معکوس می‌کردند اما نه تنها از این دیده‌های نحس آسیبی به انقلاب نرسید، بلکه درخت انقلاب هر روز تنومندتر و سرفرازتر سایه خود را بر سر مردم گستراند. ادبیات انقلاب اسلامی نیز بیش از هر چیز شرح و بسط چگونگی بالندگی درخت انقلاب است. همه هنرمندان و ادیبان جامعه اسلامی می‌باید ابعاد مختلف انقلاب را بشناسند و آن را در داخل و خارج کشور معرفی کنند. در واقع، بخش ویژه امسال کتاب سال هم‌پاسداشتی است نسبت به اندیشمندان و هنرمندانی که در زمینه انقلاب اسلامی آثاری را خلق کرده‌اند.

چهار موضوع تاریخ و مستندسازی، اندیشه سیاسی، شخصیت امام خمینی (ره) و فرهنگ پایداری و ایثار زیرمجموعه‌های بخش ویژه کتاب سال هستند

بنفشه محمودی

آثار پدیدآورندگان کتاب‌های شعر و داستان پس از انقلاب در سی سال اخیر به صورت پراکنده و از سوی ناشران مختلف منتشر شده است اما دیدن مجموعه‌ای از این آثار در کنار هم اتفاقی است که فقط در کتابخانه‌های کامل و مجهز می‌توان شاهد آن بود. انتشارات تکا وابسته به موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی این امکان را فراهم آورده است که مجموعه‌ای از آثار این پدیدآورندگان در یک مجموعه دو جلدی منتشر شود که تا کنون بیش از ۱۵۰ عنوان آن منتشر شده است. احسان‌الله حجتی مدیر عامل موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی در گفت و گو با کتاب هفته به تشریح فعالیت‌های این موسسه در حوزه نشر ادبیات انقلاب پرداخته است. او می‌گوید: «ما در قرارداد با شاعران و نویسندگان این کتاب‌ها، شمارگان کتاب‌ها را تا پنج سال یا تا ۱۲ هزار نسخه پیشاپیش خریداری کرده و حق التالیف چاپ‌های بعدی را هم پیش از انتشار به آنها پرداخت کرده‌ایم.» قرار است کتاب‌های این انتشارات در آینده نزدیک به پنج زبان زنده دنیا منتشر شود تا زمینه‌ای برای معرفی این آثار به جهانیان باشد.

مدیرعامل مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی در گفت و گو با کتاب هفته خبر داد

ترجمه گزیده ۱۰ جلدی ادبیات انقلاب به پنج زبان

نگاه ما در انتشارات تکا بر مبنای انتفاع از انتشار آثار نیست چون انتشارات ما غیر انتفاعی است و نمی‌تواند سودآوری داشته باشد. اگر هم سودی داشته باشد، برای ادامه فعالیت در زمینه نشر آثار دیگر استفاده می‌شود. ما در قرارداد با شاعران و نویسندگان این کتاب‌ها، شمارگان کتاب‌ها را تا پنج سال یا تا ۱۲ هزار نسخه پیشاپیش خریداری کرده و حق التالیف چاپ‌های بعدی را هم پیش از انتشار به آنها پرداخت کرده‌ایم.

اگر ما به این نتیجه رسیده باشیم که این کتاب‌ها قابلیت پخش در جامعه را دارد، علی‌القاعده باید این ریسک‌پذیری را هم داشته باشیم که حق التالیف آن را پیشاپیش پرداخت کنیم.

آیا تکا به همین دو جلدی عنوان شعر و داستان اکتفا می‌کند یا این کار ادامه پیدا خواهد کرد؟

این تعداد عناوین سقف کار ما نیست. در مرحله اول با دو جلدی عنوان شروع شده اما ممکن است افزایش پیدا کند. نویسندگان و شعرا دیگری هم هستند که باید به این مجموعه اضافه شوند. هر چند برخی افراد هم بعد از انتشار این مجموعه، علاقه مند شده‌اند که کارهایشان به وسیله تکا چاپ شود و تقاضای آنها از سوی مسئولان در حال بررسی است و اگر تشخیص دادند که باید بیش از این تعداد چاپ شود، قطعا دو جلدی عنوان سقف کار ما نخواهد بود.

آیا علاوه بر نویسندگان پیشکسوت نوقلمان هم این امکان را دارند که آثار خود را به تکا عرضه کنند تا در این مجموعه به چاپ برسند؟

خانه کتاب طی دو سال گذشته در زمینه آثار نوقلمان فعالیت‌هایی را با همکاری و حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیش گرفته که جایزه گام اول و جشنواره‌های مختلف شعر از آن جمله است.

برخی افراد که کارهایشان در مجموعه تکا چاپ شده، جزو نوقلمان هستند اما آثارشان این قابلیت را داشته که در این مجموعه قرار گیرد. بنابراین، راه بسته نیست و در آینده ممکن است بسیاری از نوقلمان در این مجموعه قرار بگیرند، به شرط اینکه کارهایشان قوام و قوت لازم را داشته باشد.

برای گسترش فعالیت‌های تکا به انتشار آثاری با موضوعاتی به غیر از شعر و داستان هم تدابیری اندیشیده شده است؟

ما مقید نیستیم که فقط در زمینه شعر و داستان کار کنیم و هر زمانی با توجه به نیازهایی که احساس می‌کنیم، کتاب‌های دیگر هم چاپ خواهیم کرد مثلاً اولین کتابی که چاپ کردیم، کتاب «شمس» فرهنگستان بود که به مناسبت هشتصدمین سال تولد مولانا منتشر شد.

بنابراین براساس نیازهایی که احساس می‌شود، برنامه ریزی می‌کنیم. ما هم مانند دیگر واحدهای انتشاراتی محدودیتی در انتخاب موضوعات نداریم اما سعی می‌کنیم فعالیت خود را به گونه‌ای انجام دهیم که رقیب دیگران نباشیم چون قصد ما انتفاع نیست و نمی‌خواهیم بازار کار دیگر ناشران را خراب کنیم. در پایان ذکر این نکته خالی از لطف نیست که اگر دوستان دیگر، آثار پس از انقلاب را به صورت مجموعه منتشر کرده بودند، احساس نیاز نمی‌شد و این پروژه را عملی نمی‌کردیم.

این کتاب‌ها را هم به نمایندگی‌های فرهنگی خارج از کشور ارسال کنیم که برخی از آنها ارسال شده و برخی هم در حال ارسال است.

اما این کتاب‌ها با قالب فعلی برای افرادی که فارسی زبان نیستند، قابل استفاده نیست. پس باید فکری برای این مسأله کرد. از این روز ابتدای شروع به کار تکا این برنامه ریزی وجود داشت که مجموعه‌هایی از میان دو جلدی مجموعه داستان و شعر انتخاب شود. چون اگر بخواهیم همه آنها را منتشر کنیم، هزینه زیادی دارد و عملاً امکان آن فراهم نیست. در نتیجه قرار بر این شد که انتخاب صورت گیرد به این معنی که از هر شاعر و نویسنده تعدادی شعر و داستان انتخاب شود و برای مرحله اول کار در ۱۰ جلد به زبان‌های دیگر ترجمه و منتشر شود.

به دنبال این هستیم که ترجمه درست و اصولی این کتاب‌ها با نظارت مسئولان ایرانی این پروژه اتفاق بیفتد اما در تلاش هستیم که چاپ این آثار را به ناشران خارجی که تمایل به همکاری دارند، محول کنیم. در این زمینه مذاکراتی صورت گرفته و در چند کشور تا پای قرارداد پیش رفته‌ایم. ان‌شاءالله سعی می‌کنیم این ۱۰ جلد را هر چه زودتر به زبان‌های انگلیسی، فرانسه، آلمانی، اسپانیایی و عربی آماده انتشار کنیم.

در مرحله بعد می‌توانیم برخی از این کتاب‌ها را به صورت کامل به این زبان‌ها ترجمه کنیم که این کار نیازمند بررسی‌های کارشناسانه است. البته که این ترجمه‌ها باید به تایید دست‌اندرکاران این مجموعه برسد تا این اطمینان وجود داشته باشد که ترجمه‌ای صحیح و مناسب و در شأن مجموعه صورت گرفته است.

همچنین سعی شده با قیمت کتاب‌ها هم به صورت تجاری برخورد نشود به این معنا که این کتاب‌ها به گونه‌ای مناسب قیمت گذاری شده‌اند و تخفیف‌هایی هم برای عرضه دوره‌ای یا تک نسخه‌ای آن در نظر گرفته شده است.

پیش از این معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرده بود که حق التالیف این آثار پیش از چاپ پرداخت می‌شود. این پرداخت به چه صورت انجام می‌گیرد؟

در هر بخش، گروهی را برای انتخاب آثار تشکیل داده‌ایم. گروه شعر به سرپرستی علیرضا قزوه اداره می‌شود و مسئولیت گروه داستان بر عهده محمدرضا سرشار است. هر کدام از این گروه‌ها تیم‌هایی برای انتخاب کتاب‌ها تشکیل داده‌اند که آثار به وسیله این تیم‌ها انتخاب و به تکا ارائه می‌شود. ما هم کارهای مقدماتی چاپ نظیر آماده سازی و ویرایش را انجام می‌دهیم. این آثار در واقع به نوعی از سوی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم تایید می‌شود.

برای ارائه این آثار در نمایشگاه‌های خارجی کتاب که ایران در آنها شرکت می‌کند چه تمهیداتی اندیشیده شده است؟

اجازه بدهید در ابتدا درباره توزیع در داخل بگویم. قرار بر این است که یک سری کامل از این کتاب‌ها در کتابخانه‌های مختلف قرار داده شوند که این کار باهمت معاونت فرهنگی در حال انجام است. تعدادی از این کتاب‌ها در کنار دیگر کتاب‌های خریداری شده در انبار کتاب معاونت فرهنگی قرار دارد و افرادی که مجوز انتخاب این کتاب‌ها را برای کتابخانه‌های عمومی دارند، به این مکان مراجعه می‌کنند و کتاب‌ها را به منظور تجهیز کتابخانه‌های مختلف انتخاب می‌کنند.

کسانی هم که می‌خواهند این کتاب‌ها به صورت تک نسخه‌ای خریداری کنند، در نمایشگاه بین‌المللی و نمایشگاه‌های استانی این امکان را در اختیار دارند و می‌توانند از فروشگاه مرکزی هم آنها را تهیه کنند در واقع قرار بر این است که از طریق چند موزع فعال، این کتاب‌ها را برای فروش به کتابفروشی‌ها هم عرضه کنیم.

اما در نمایشگاه‌های خارج از کشور دو گروه مخاطب داریم؛ یک گروه فارسی زبان‌ها اعم از ایرانیان و غیر ایرانیانی هستند که زبان فارسی را می‌دانند یا فارسی زبان هستند. این افراد معمولاً در مراجعه به نمایشگاه‌های خارج از کشور علاقه مند بوده‌اند که ببینند نویسندگان و شاعران بعد از انقلاب چه کارهایی انجام داده‌اند. برای این گروه از مخاطبان یک دوره از این کتاب‌ها را در نمایشگاه‌های خارج از کشور عرضه کرده‌ایم و تصمیم داریم یک دوره از

انتشارات تکا با چه هدفی تاسیس شده است؟
در اساسنامه موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی به انجام فعالیت انتشاراتی اشاره شده است. این موسسه پیش از این هم کتاب‌هایی را چاپ می‌کرد اما در دو سه سال اخیر با شمایل جدیدی در حوزه نشر فعالیت دارد و انتشارات توسعه کتاب ایران (تکا) هم با همین هدف شروع به کار کرده است.

این واحد انتشاراتی چرا به چاپ کتاب‌های شعر و داستان می‌پردازد؟

بر اساس گزارش‌هایی که به معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌رسید و طبق آنچه در نمایشگاه‌های خارج و داخل کشور مشاهده می‌شد، مجموعه شعرها و داستان‌های بعد از انقلاب به صورت مجتمع در جایی به چاپ نرسیده بود و ناشران مختلف به صورت جسته و گریخته کتاب‌های مختلف را چاپ کرده بودند. در این شرایط اگر کسی علاقه مند بود مجموعه‌ای از آثار بعد از انقلاب را در کنار هم داشته باشد، دچار مشکل می‌شد، به همین دلیل قرار بر این شد که تکا این وظیفه را به عهده گیرد و نسبت به چاپ کتاب‌های شعر و داستان به صورت یکجا اقدام کند.

آیا همه آثار این مجموعه قبلاً چاپ شده است؟

خیر. هر کتاب از این مجموعه چند بخش دارد؛ یکی بخش برگزیده‌هاست که از میان مجموعه شعرها و داستان‌هایی انتخاب شده که قبلاً از سوی ناشران دیگر به چاپ رسیده است و بخشی هم به تازه‌ها اختصاص دارد که برای اولین بار به چاپ رسیده‌اند. کتاب‌های این مجموعه در دو بخش کلی شعر و داستان به چاپ رسیده و قرار است یکصد اثر از شعرا و یکصد اثر از نویسندگان در این طرح منتشر شود.

در حال حاضر چند عنوان از این کتاب‌ها به چاپ رسیده است؟

در حال حاضر از میان ۹۹ عنوان مجموعه شعری که به انتشارات ارائه شده، ۹۲ عنوان به چاپ رسیده و از میان ۹۰ عنوان کتاب داستانی هم که تحویل تکا شده، بیش از ۶۰ عنوان از آنها چاپ شده است، بنابراین در مجموع حدود ۱۵۰ اثر به چاپ رسیده و موجود است. از این میان ۵۵ عنوان هم تجدید چاپ شده است. یعنی سه هزار نسخه چاپ اول آن به اتمام رسیده و مجدداً در شمارگان پنج هزار نسخه چاپ می‌شود.

میزان فروش و استقبال از این آثار به چه صورت بوده است؟

از مجموع سه هزار نسخه‌ای که در ابتدا از هر کتاب چاپ شده بود، دو هزار عنوان برای بخش‌های مختلف ارسال شد و هزار عنوان نیز در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و نمایشگاه‌های استانی عرضه شد. استقبال از این کتاب‌ها بسیار خوب بوده و با وجود اینکه این کتاب‌ها را توزیع عمومی نکرده‌ایم، ۵۵ عنوان از آنها به چاپ دوم رسیده است. فروشگاه مرکزی و مرکز پخش این مجموعه هم در طبقه همکف موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی قرار دارد و علاقه‌مندان می‌توانند به این موسسه مراجعه و کتاب‌های مورد نظر خود را تهیه کنند.

این کتاب‌ها چگونه ارزیابی و برای چاپ انتخاب شده‌اند؟

راهبردها و راهکارهای ترجمه ادبیات معاصر ایران به زبان های جهان

ترجمه در جاده دو طرفه

ادامه از صفحه اول

بنابر این باید در این زمینه برنامه های کلانی تدارک ببینیم تا بتوانیم ادبیات و فرهنگ غنی ایران را به دنیا معرفی کنیم، به این ترتیب توجه به شیوه های جدید زبان آموزی نیز بسیار حائز اهمیت است.

دکتر عباسعلی وفایی نیز از دیگر کارشناسان حوزه ادبیات و زبان فارسی است که تلاش های ارزنده ای در جهت اشاعه زبان و فرهنگ فارسی صورت داده است. وفایی فرآیند ترجمه های متقابل آثار ادبی را امری مبارک و در جهت تبادل فرهنگ ها ارزیابی می کند و معتقد است: «مادر سال های گذشته ترجمه کننده آثار غربی بوده ایم و در جهت ارائه آثاری که معرف پیشینه فرهنگی و هنر و معاصر ما به دنیای غرب باشد، فعالیت قابل توجهی صورت نداده ایم».

دبیر شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی این روند را غیر منطقی توصیف می کند و توضیح می دهد: «در این شرایط تبادل و گفت و گو صورت نخواهد گرفت، بلکه ما ناخودآگاه تحت القای اندیشه های دیگران قرار خواهیم گرفت».

او از دست اندرکاران حوزه های ادبیات و اندیشه خواست که سازوکاری برای تمییز دادن آثار ترجمه ای ممتاز از آثاری که دارای استانداردهای ترجمه نیستند، ایجاد کنند؛ به علاوه، سازوکاری برای ترجمه آثار ادبی ایران در نظر بگیرند. به گفته وی ما در حوزه ادبیات، می توانیم ادعا کنیم که بزرگ ترین، اولین و تاثیرگذارترین ادیبان تاریخ در حوزه زبان فارسی اندیشیده اند و نوشته اند اما تا حال به جای آنکه اندیشه های استوار این بزرگان را در دنیا مطرح کنیم غالباً مصرف کننده تفکر دیگران بوده ایم.

دکتر عباسعلی وفایی با اشاره به حجم عظیم کتاب های ترجمه شده از زبان های غربی گفت: «در مسئله ترجمه، تنها برگردان اثر از یک زبان به زبان دیگر مطرح نیست، بلکه مهم تر از آن ورود فکر و اندیشه دیگران از طریق ترجمه است که در بسیاری موارد بدون انطباق با ماهیت هنر و فرهنگ ایرانی - اسلامی ما صورت می گیرد و اندیشه های اعتقادی و پیشینه فرهنگی ما را خدشه دار می کند.»

وی در ادامه از این که برخی از پژوهشگران ما به جای عرضه فرهنگ غنی خود، تنها به دلیل برخی ظواهر سازی ها و فخر های بی پایه به سراغ ترجمه های غربی می روند، ابراز شگفتی کرد و گفت: «هرچند در مورد برخی آثار بزرگ ادبی کارهای خوبی صورت گرفته و روح حاکم در فضای پژوهش بر غنا و اصالت هنر بومی ما صحه می گذارد، اما باید پذیرفت که در برخی حوزه ها کم کاری شده به عنوان مثال ما استادان بسیاری در زمینه داستان نویسی داریم که هم و غم خود را مصرف حوزه دفاع مقدس کرده اند و این آثار با آن که ظرفیت ارائه در بازارهای جهانی کتاب را دارند، اما در حوزه زبان فارسی محصور مانده اند.»

دکتر عباسعلی وفایی ارائه منسجم آثار ادبی فارسی در همه زمان ها را منوط به تشکیل بنیادی دانست که با هدف دوسویه کردن جریان فکر و ادب و ایجاد فضای گفت و گو با دیگر حوزه های زبانی، تاسیس شود. به گفته او تنها با ارائه اندیشه های خودی و مرعوب نشدن در برابر اندیشه دیگران است که می توانیم به دمیدن روح تازه در فضای زبان و ادب فارسی و گسترش آن امیدوار باشیم.

فتح الله بی نیاز نیز همانند دیگر دست اندرکاران

اثبات می کند که با ترجمه آثار نویسندگان ایرانی، مادر حوزه زبان های دیگر نیز مخاطبانی پیدا می کند در نتیجه نویسندگان ما تلاش می کنند با فرهنگ های دیگر هم ارتباط برقرار کنند و همین امر موجب کشف قلمرو های جدید در حوزه معرفت ادبی خواهد شد اما باید پیش از آغاز فرآیند ترجمه، سازوکار دقیقی را در زمینه انتخاب آثار تعریف کرد. غفارزادگان به عنوان یکی از نویسندگان حوزه ادبیات پایداری، توجه به ادبیات پس از انقلاب را در یک فرآیند ترجمه سالم و کامل ضروری ارزیابی می کند و می گوید: «در برخی از حیطه های ادبی مانند ادبیات دفاع مقدس یا داستان کوتاه، آثار نویسندگان ما از چنان ژرفا و معرفتی برخوردار شده اند که می توان آنها را با برترین آثار حال حاضر جهان قابل رقابت دانست.»

نویسنده داستان «شب ایوب» خاطر نشان می کند که دولت باید در این زمینه وارد شود اما می توان از نظر کارشناسانه همه نویسندگان و منتقدان - صرف نظر از گرایش فکری شان - در انتخاب آثار استفاده کرد هرچند در این میان آثاری نیز هستند که زمانه، فرهنگ و مردم ما آن ها را انتخاب کرده اند و ضروری است که این کتاب ها هرچه زودتر به زبان های دیگر دنیا ترجمه شوند.

غفارزادگان به گرایشی که همیشه به ادبیات مادر حوزه های دیگر زبانی و فرهنگی وجود داشته می پردازد و می گوید: ادبیات کلاسیک ما هنوز هم برای دنیا حرف های تازه ای دارد، بنابراین باید از این فرصت استفاده کنیم و با ترجمه آثار معاصر در کنار آثار کلاسیک، زبان فارسی را بیش از پیش به دنیا معرفی و جهان را با اندیشه های نو و جدید خود در ادبیات پس از انقلاب اسلامی آشنا کنیم.»

ترجمه نشدن آثارشان به زبان های دیگر باشد. برخی از کشورها با هزینه های دولتی موسساتی را تاسیس کرده اند که در آن ها آثار برتر ادبی را به زبان های زنده دنیا معرفی می کنند. به عنوان مثال چین، ترکیه و کره از جمله کشورهایی هستند که با ترجمه آثار نویسندگان برتر به زبان های آلمانی، فرانسوی، انگلیسی، اسپانیولی و بعضاً ایتالیایی و روسی آن ها را به عنوان مفاخر و سرمایه های ملی در جهت گسترش زبان و فرهنگ بومی خود معرفی کرده اند. ژدست یافتن به این جوایز و رتبه های بین المللی سبب گرایش کلی نسبت به زبان و فرهنگ خالق اثر نیز می شود اما باید توجه داشت که اگر بخواهیم در زمینه ترجمه آثار ادبی مهم فارسی، باهدف گسترش زبان و فرهنگمان گام های موفق برداریم، نمی توانیم تنها به بخش خصوصی اتکا کنیم چرا که با توجه به حجم بالا و نوع آثار، این کار از توان و سرمایه بخش خصوصی خارج خواهد بود. در نقاط دیگر دنیا نیز دولت بیش از بخش خصوصی متولی امور فرهنگی است و از چنین برنامه هایی حمایت می کند.

این نویسنده و منتقد ادبی کشورمان در انتها به فعال شدن رایزن های فرهنگی ایران در کشورهای دیگر و تربیت دانش آموزان زبان فارسی در دیگر حوزه های زبانی به عنوان راهکارهایی دیگر در جهت گسترش و معرفی زبان فارسی اشاره اما در عین حال تاکید کرد که هیچ برنامه ای مانند ترجمه منسجم و هدفمند آثار فاخر ادبی در تحقق این مهم ما را یاری نخواهد کرد.

در این میان داوود غفارزادگان ترجمه متقابل آثار فاخر فارسی به زبان های دیگر را نمایاننده غنای بیشتر زبان فارسی می داند. او این مبحث را این گونه

حوزه ادبیات معتقد است اگر به بازار ترجمه نظری بیفکنیم در خواهیم یافت که مشکل ما، تنها در زمینه ترجمه آثار غربی نیست و نویسندگان و مترجمان ما با نویسندگان بزرگ دنیا آشنا هستند و آثار آنها را مطالعه می کنند. مشکل اصلی ما در حوزه ترجمه، کمبود ترجمه آثار مهم و تاثیرگذار زبان فارسی در زبان های دیگر است.

خالق مجموعه داستان «مکانی به وسعت هیچ» اصلی ترین علت گرایش مترجمان و اهل مطالعه به زبان اسپانیولی را مطرح شدن چند داستان نویس آمریکای جنوبی و ترجمه آثار آنها به زبان های دیگر می داند و می گوید: «همین امر، باعث شده مردم با فرهنگ کشورهای اسپانیولی زبان آشنا شوند. در این میان هرچقدر هم که بخواهیم بدبینانه بنگریم حداقل ده درصد از نویسندگان در حد و اندازه های نویسندگان مشهور آمریکای جنوبی داستان نوشته اند. شاید یکی از دلایلی که نویسندگان خوب ما از جایزه های بزرگ بین المللی محروم مانده اند،

در برخی از حیطه های ادبی مانند ادبیات دفاع مقدس یا داستان کوتاه، آثار نویسندگان ما از چنان ژرفا و معرفتی برخوردار شده اند که می توان آنها را با برترین آثار حال حاضر جهان قابل رقابت دانست

سایر محمدی

“رمان چیست؟” به قلم محسن سلیمانی اخیراً از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شده است. علاوه بر این “چگونه زندگینامه بنویسیم؟” کتاب دیگری از این نویسنده و منتقد طی روزهای آینده از سوی انتشارات سوره مهر منتشر خواهد شد. محسن سلیمانی که بیش از ۶۰ عنوان کتاب منتشر شده اعم از تالیف و ترجمه در زمینه های داستان، نقد ادبی و ... در کارنامه اش دارد متولد ۱۳۳۸ تهران و فوق لیسانس زبان و ادبیات انگلیسی است. او نخستین کتاب خود به نام آشنای پنهان را در سال ۶۰ منتشر کرد. درس هایی درباره داستان نویسی، از روی دست رمان نویس و واژگان ادبیات داستانی عناوین برخی دیگر از آثار او را تشکیل می دهند.

محسن سلیمانی از آثار تازه خود می گوید

فرار از تاریخ در شبه خاطرات

از پیش تعیین شده را بشکنند. مثل نیما پدر شعر نو فارسی. نیما اگر ادب کلاسیک فارسی را خوب نمی شناخت و در اوزان عروضی شعر نمی نوشت، جرئت کنار گذاشتن اوزان عروضی و قالب های کلاسیک را پیدا نمی کرد و نمی توانست اصول شعر نو را تئوریزه کند. در نوگرها هم وضع همین گونه بود. یعنی هر کدام از این ها تاریخ پشت سر خود را به خوبی می شناختند و هر اتفاق بزرگ هنری که روی داده بود از آن مطلع بودند. در واقع هر هنرمند بزرگی به صورت آگاهانه ساختارهای پیشین را در هم می شکند و بنای نویی را پی ریزی می کند. این یک بحث قطعی است. نمی شود تیری در تاریکی رها کرد تا به هدف بنشیند. هیچ نابغه ای بدون آن که چیزی از هنر گذشته بداند، نمی تواند شاهکاری خلق کند.

امروزه کلاس های داستان نویسی هم به صورت آکادمیک در دانشکده ها و هم در برخی موسسات فرهنگی تشکیل می شود. آیا از درون این کلاس ها نویسنده ای خارج شده است؟

اعتقاد خاصی نسبت به این کلاس ها از چند سال پیش پیدا کرده ام. آن هم مبتنی بر انقلابی است که در شیوه آموزش ایجاد شده است. یعنی این که آموزش ها دگرگون شده است و دیگر به شیوه گذشته عمل نمی کنند. در کلاس های موسیقی یا کلاس های نقاشی و رایانه تصور بر این است که نوآموز در همان ابتدای راه باید خلاقیت های خودش را بروز دهد. این انتظار بیهوده ای است. هر چیز باید در مسیر صحیح و طبیعی خودش رشد کند و به اعتلا برسد. در واقع باید فضای مناسب و مساعدی فراهم شود تا نبوغ و خلاقیت به تدریج شکوفا شود. اگر این نکات در کلاس های داستان نویسی رعایت شود به نظر من از دل همین کلاس ها داستان نویسان خوبی بیرون می آیند اما اگر بخواهند به شیوه سنتی عمل کنند و معلم در برج عاج بنشینند و از آن بالا به شاگردان نگاه کند و به تک گویی بپردازد راه به جایی نخواهد برد. فقط به دانش افراد کمی اضافه می شود با این همه اگر به تاریخچه این کلاس ها رجوع کنیم. می بینیم داستان نویسی هم از این کلاس ها بیرون آمده است. در غرب داستان نویسان بزرگی از دل همین کلاس ها بیرون آمده اند. نمونه اش جان اشتاین بک است و ده ها نویسنده بزرگ دیگر. این نویسندگان خودشان در نوشته های خود گفته اند که معلم داشتند و دانشکده دیده اند. البته همان کلاس هایی که داستان نویسی خلاق آموزش داده می شود نه این که در کلاس هایی بنشینند، به نظریه ها گوش بدهند و راجع به تئوری داستان بحث کنند. چنین کلاس هایی نویسنده تربیت نمی کنند. الان دیگر روش هادگرگون شده اند شاید هم لازم باشد کتاب های مطابق با این روش ها نوشته شوند و من امیدوارم در آینده کتاب هایی در این شیوه چاپ کنم تا در کلاس ها مورد استفاده قرار گیرند.

آقای سلیمانی طی چند روز آینده کتابی از شما با عنوان “چگونه زندگینامه بنویسیم؟” منتشر خواهد شد. چگونه به فکر تالیف کتابی در این زمینه افتادید؟ در زبان فارسی هیچ کتابی که زندگینامه نویسی را آموزش دهد نداریم. این مشکلی است که اغلب نویسندگان جوان با آن دست به گریبانند. مخصوصاً کسانی که زندگینامه بزرگان دین، شهدا، رزمندگان را

بحث و بررسی فراوان دارد. در مورد آموزش داستان نویسی این بحث وجود دارد که آیا تشکیل کلاس های داستان نویسی مفید است یا کتاب هایی که در این زمینه منتشر می شوند تأثیری در شکوفایی استعداد نویسندگی دارند؟ ولی می شود به صورت نسبی به این پرسش ها پاسخ مثبت داد. یعنی هر کدام ۵۰ درصد از کار را پیش می برند؛ اگر نبوغ و استعداد ۵۰ درصد موثر باشد، ۵۰ درصد دیگر مربوط به آموزش است. یعنی آخرین نظری که می توانم بدهم این است که هم آموزش مهم است و هم استعداد و نبوغ نویسنده بدون هر یک از این ها نمی توان یک اثر هنری خوب خلق کرد. شما نمی توانید بگویید کسی که آموزش ندیده پرورش پیدا نکرده، حتی اگر نابغه هم باشد می تواند یک اثر هنری در سطح عالی خلق کند. نمونه اش هم نویسندگان بزرگ ادبیات هستند. همه آن ها انسان های فرهیخته ای بودند و دانش لازم را هم کسب کردند اما در کنار خلاقیتی که داشتند توانستند جایگاه ارجمندی پیدا کنند.

برخی نویسندگان اصول داستان نویسی کلاسیک را آن طور که تدریس می شود و در کتاب های آموزش داستان نویسی آمده است رعایت نکرده اند، اتفاقاً برخی از این نویسندگان آثار ماندگاری خلق کرده اند، مثلاً جیمز جویس، ولادیمیر ناباکوف و فاکتر و ... بر اساس تئوری رمان نوشته اند.

باید پذیرفت که این دسته از نویسندگان تا ندانند کجا ایستاده اند نمی توانند بر آن بلند بپرند یا آن خلاقیت مورد نظر را اعمال کنند، یا آن چارچوب های

متولد نمی شود. بنابراین از این زاویه نمی توان گفت نقد ادبی یا نقد یک اثر، یک متن مستقل ادبی است. یعنی باید یک متن ادبی وجود داشته باشد تا نقد آن نوشته شود. حتی ارسطو نظریه پردازی هایش را در ارتباط با نمایشنامه های سوفوکلس و اودیپ شهریار در کتاب “بوطیقا” نوشته است. یعنی تا این آثار خلق نمی شده، کتاب “بوطیقا” هم نوشته نمی شد. حتی در دانشکده ها این نمایشنامه ها تجزیه و تحلیل می شوند یعنی این آثار را به اجرا می گذارند و اصول نقد ادبی ارسطو را در این نمایشنامه ها می بینند. بعد شکسپیر آمد و این آثار را نقد کرد و جنبه های دیگری از اثر را با کمدی - تراژدی در هم آمیخت. به هر حال این بحث ها، بسیار دراز دامن است و فرصت پرداختن به آنها در این گفت و گو نیست. ولی از همان ابتدا که ارسطو “بوطیقا” یا “در باب ادبیات یا فن شعر” را نوشت نظریه پردازی اش بر اساس آثاری بود که از قبل وجود داشت. حال این بحث که آیا منتقد است که روی آفرینش ادبی تأثیر می گذارد یا آفرینش ادبی است که به منتقد جهان بینی و سمت و سو می دهد هنوز به جواب روشنی نرسیده است. در هر صورت گاهی منتقدان هم در سمت و سو دادن به آفرینش یک اثر ادبی موثرند.

اگر بپذیریم که نقد ادبی یک اثر، خودش یک اثر خلاقه هنری است، به این سوال می رسیم که آیا تولید و آفرینش اثر هنری مانند نقد یا داستان می تواند از راه آموزش شکل بگیرد؟ این هم شامل آن دسته از مباحثی است که نیاز به

آقای سلیمانی در این سال ها بیشتر در چه زمینه ای کار می کنید؟

آنچه مشخص کننده زمینه های کار من است آثاری است که اغلب در زمینه داستان نویسی نوشته شده اند. یکی از این آثار همین کتاب “رمان چیست؟” می تواند باشد که اخیراً از سوی انتشارات سوره مهر به بازار آمد. منظورم آن دسته از آثاری است که به نویسندگی خلاق می پردازند. البته من در زمینه نقد داستان هم کارهایی کرده ام. شاید کتاب “رمان چیست؟” در حوزه نقد جای داشته باشد ولی من بیشتر در این زمینه که “چگونه داستان بنویسیم؟” کار کرده ام و آثاری هم در این زمینه منتشر کرده ام که از جهتی قابل اعتنا است و گرنه کارهایی که در زمینه داستان یا نقد کرده ام چندان راضی کننده نیست. در زمینه نویسندگی یکی از مشهورترین کتاب هایی که منتشر کرده ام درس هایی درباره داستان نویسی اثر ویلیام بیشاپ یا کتاب از روی دست رمان نویسی است.

فکر نمی کنید طی دهه اخیر کتاب های فراوانی در زمینه داستان نویسی و آموزش داستان منتشر شده اند و بازار از این نوع کتاب ها اشباع شده است؟

واقعیت این است که کتاب “رمان چیست؟” سال ها پیش نوشته شده؛ زمانی که جامعه به چنین آثاری نیاز داشت و در همان ایام هم چاپ شد. بعد از چندی ناشر دیگری چاپ دوم آن را منتشر کرد. در واقع الان انتشارات سوره مهر چاپ سوم این کتاب را منتشر کرده است. من زمانی اقدام به چاپ این کتاب کردم که هنوز کتاب “عناصر داستان آقای جمال میرصادقی” منتشر نشده بود. مطالب این کتاب نخستین بار در مجله سروش به صورت پاورقی چاپ می شد. ظاهراً شباهت هایی بین بخش هایی از کتاب من و آقای میرصادقی دیده می شود.

مخاطبان این کتاب چه گروه ها یا افرادی هستند؟

کتابی که مربوط به داستان نویسی است، مخاطب آن قشر خاصی نیست. در واقع مشخص نیست این کتاب برای داستان نویسان منتشر می شود، برای منتقدان مناسب است؟ یا برای درک و دریافت بهتر داستان برای مخاطبان معمولی قابل استفاده است؟ اما کتاب “رمان چیست؟” بیشتر به درد منتقدان می خورد و کسانی که علاقه مند به درک بهتر و عمیق تر داستان هستند.

مگر منتقدان نباید بر تئوری های نقد ادبی تسلط داشته باشند؟ به نظر شما آموزش رمان نویسی چه کمکی به منتقدان می کند؟

در این کتاب تئوری ها و نظریه پردازی ها هست. اگر منظور شما فقط تئوری های نقد ادبی است که این بحث جداگانه ای می طلبد اما اگر منظور شما تئوری های داستان و رمان باشد در این کتاب بحث های بسیار جالبی درباره رمان مطرح شده است. این کتاب زمانی که چاپ اولش منتشر شد، تئوری هایی که در متن کتاب آمده بود، بسیار تازه بود و برای نخستین بار در جامعه به بحث گذاشته می شد.

امروز این نظریه وجود دارد که نقد یک رمان یا یک مجموعه شعر خودش به تنهایی به عنوان یک متن مستقل و خلاقه ارزشیابی می شود و ارزش ادبی آن تا سطح یک داستان یا شعر ارتقا می یابد.

ببینید این حرف احتیاج به بحث و بررسی بیشتری دارد. معمولاً تا یک اثر هنری نباشد، متن یک نقد ادبی

گذری بر «باستان‌شناسی سینما» اثر ژان لوک گدار

مناظره پشت پرده نقره‌ای

ژان لوک گدار

هیچ خلایقی وجود ندارد به جز پخش برنامه‌های تلویزیونی. به عقیده این فیلمساز صاحب سبک فرانسوی، هیچ تفاوت بزرگی میان سینما و ویدئو وجود ندارد. وی با بیان این که همیشه ویدئو را شیوه مناسبی برای ساختن پروژه‌های مطالعاتی دانسته است، یکی از مشکلات این عرصه را کمبود مالی و در نتیجه فیلم ضعیف می‌داند. به عقیده گدار بسیاری از فیلمسازان به آن دلیل سراغ ویدئو می‌روند که هزینه کمتری دارد و او با رد این انگیزه، این عمل را شبیه کار رمان‌نویسانی می‌داند که رمان عامه‌پسند می‌نویسند تا بعد بتوانند رمانی جدی بنویسند. وی معتقد است که کسانی که کار با ویدئو موقند به طور خودخواسته و با توجه به قابلیت‌های این عرصه آن را مورد استفاده قرار دهند.

فصل یازدهم کتاب که «هیچکاک و قدرت سینما» نام دارد به بررسی آثار این فیلمساز پرداخته است. گدار فیلم‌های معمایی و پلیسی هیچکاک را می‌ستاید و در مورد آن می‌گوید: او اصافا فیلمسازی جهانی بود. او مردم همه جا را به ریشه می‌انداخت و تریلرهایی (فیلم‌های حادثه‌ای) ساخت که معادل آثار ادبی‌اند. هنگامی که من می‌گویم او کنترل فضای آثارش را داشت، منظوم این است که او این کنترل را بدون خشونت بازاری یا... به دست آورد. در حالی که دیگران این کنترل را می‌خواستند اما به رغم همه بهره‌هایی که از خشونت می‌بردند آن را به دست نیاورده‌اند.

فصل بعدی کتاب به نقد گدار نسبت به سینمای آمریکا اختصاص دارد. او با بیان این که «هرگز در آمریکا تاریخ هنر وجود نداشته است» می‌گوید: «در آمریکا هنر همواره به سرعت تبدیل به پول شده است».

فصل چهاردهم کتاب به قدرت رسانه‌ای سینما اختصاص دارد. گدار در این بخش به دیکتاتوری کمونیسم، نازیسم و سرمایه‌داری غربی استناد می‌کند و معتقد است که این قدرت‌ها هرگز به فیلمساز مستقل اجازه کار کردن نمی‌دهند و از طریق پول می‌خواهند که فیلمساز همواره بیانگر حرف آنها باشد.

کتاب «باستان‌شناسی سینما» و خاطره یک زن با ترجمه مازیار اسلامی و به همت انتشارات حرفه هنرمند در شمارگان ۲۲۰۰ نسخه به تازگی منتشر شده است.

نوی فرانسه به حساب می‌آید و قطعا به دلیل علاقه به آندر بازن (منتقد فرانسوی و سردبیر کایه دو سینما) که پدر معنوی سینماگران موج نوبه حساب می‌آید، نباید به سبک مونتاژ آیزنشتاین دلبستگی داشته باشد. اما او در این گفت‌وگو که فیلم «تاریخ‌های سینما» نیز دور از آن نیست، به دلایل ایجابی سبک مونتاژ آیزنشتاین می‌پردازد؛ سبکی که مبتنی بر برش‌های (کات‌ها) کوتاه است و در مقابل برداشت‌های بلند و سینمای مرتبط با میزانشن آندره بازن تعریف می‌شود. گدار در این مورد می‌گوید: «هنگامی که گفتیم فقط سینما منظوم این بود که تنها سینماست که شما می‌توانید چنین تصاویری را در آن پیدا کنید. تنها سینما می‌توانست چنین تصاویری بسازد. وی می‌افزاید: شما در رزم‌ناو پوتمکین (فیلمی از آیزنشتاین) سه نمای زاویه دار از یک شیر دارید که برمی‌خیزد. این برخاستن به خاطر زاویه‌هاست نه مونتاژ. مونتاژ هیچ چیز درباره شیر نمی‌گوید. اما شما ایده چیزی را دارید که برمی‌خیزد. این همان جایی است که ایده اولیه مونتاژ حضور دارد».

فصل پنجم کتاب، «تاریخ و یادآوری» نام دارد. گدار در این فصل درباره مسئله زمان در سینما به صحبت می‌پردازد. او با استناد به فلسفه هگل که تاریخ را نقش خاکستری بر خاکستری می‌نامد، یعنی شامل همه آثار است. تاریخ نام خانوادگی است و در این میان والدین و بچه‌هایی وجود دارند مثل ادبیات، نقاشی و فلسفه. اجازه بدهید بگویم تاریخ کل این چیزهاست. بنابراین یک اثر هنری، اگر خوش ساخت باشد، بخشی از تاریخ سینماست. وی می‌افزاید: شما از ورای این اثر احساس را دریافت می‌کنید، چراکه به شکلی هنری ساخته شده است در حالی که دیگر رشته‌های علمی فاقد این خصلت‌اند. در کل این طور به نظر آمد که تاریخ می‌توانست اثری هنری باشد؛ خصلتی که معمولاً پذیرفته نشده است».

فصل ششم کتاب به کارکرد ویدئو در سینما اختصاص دارد. به عقیده گدار که آثار بسیاری را با استفاده از ویدئو (و نه نگاتیو) خلق کرده، ویدئو تجسمی از سینماست. وی در این مورد می‌گوید: با این همه ویدئو در پخش برنامه‌های تلویزیونی به چیزی کاملاً متفاوت تبدیل شده است؛ جایی که

محمد رضا محمودی: وقتی قرار شد ژان لوک گدار، فیلمساز فرانسوی و منتقد همیشگی هالیوود، در دانشگاه مونترال درباره سینما سخن بگوید، همگان منتظر بودند تا سخنی غیرعادی و عجیب از دهان این فیلمساز مستقل خارج شود، اما او به طور کلی از این کار صرف نظر کرد. گدار گفت که تاریخ سینما باید با استفاده از خود سینما نوشته شود. این بود که او سیزده سال وقت صرف کرد تا فیلمی با عنوان «تاریخ‌های سینما» بسازد؛ فیلمی که در آن شاهد ترکیبی از عکس‌ها، نقاشی‌ها، فیلم‌ها، نقل قول‌های ادبی، نطق‌های رادیویی، فیلم‌های خبری، نوشته‌های روزنامه‌ها و البته صدای فیلمساز است. اگران این فیلم، سبب شد تا گفت‌وگویی مفصل با ژان لوک گدار صورت گیرد؛ گفت‌وگویی که به تازگی با عنوان «باستان‌شناسی سینما» به فارسی منتشر شده است.

گدار در فصل اول کتاب به تشریح ساختن فیلم با خود می‌پردازد. او در این مورد می‌گوید: «ساخت این فیلم زمان زیادی برد. البته قرار نبود این گونه شود، اما به هر حال این طور شد و به همین دلیل فیلم صدمه‌ای ندید، چراکه اگر بنا بود فیلم را به شکل طبیعی یک باره می‌ساختیم. فکر نمی‌کنم که به این زمان طولانی نیاز می‌داشت. زمان باید هر آنچه را که شما با آن انجام می‌دهید، تاب بیاورد». فیلمساز فرانسوی در ادامه این فصل به دو نکته دیگر می‌پردازد. او از سویی از مشکلات فیلم می‌گوید و از سوی دیگر به ارائه نکاتی می‌پردازد که منجر به خلق این فیلم شد. گدار با شرح این که نمی‌توان فیلم شاعرانه را از ترکیب شعر و گذاشتن تصویر روی آن ساخت، می‌گوید: شما در این صورت می‌بینید که یا آنچه انجام داده‌اید بسیار مبتدل و بی‌ارزش است یا این که تصاویری که شما افزوده‌اید وارد متن می‌شود و سرانجام متن از تصاویر سرچشمه می‌گیرد. بنابراین دیگر این نوع رابطه ساده تصویرسازی وجود ندارد و این باعث می‌شود که ظرفیت و قابلیت‌تان را برای فکر، تامل و تحیل و حتی خلق کردن امتحان کنید. وی می‌افزاید: آن شکل ساده چه با یک گفت‌وگو کننده و چه با یک شعر مصور، باعث می‌شود تا شما هر بار چیزهایی را کشف کنید که هرگز به آن فکر نکرده‌اید».

فصل دوم کتاب به زاویه دید و مونتاژ فیلم اختصاص دارد؛ نکته‌ای که فصل هفدهم کتاب نیز به آن می‌پردازد. گدار با این که از فیلمسازان موج

می‌نویسند؛ ولی هیچ کتاب و جزوه‌ای به عنوان راهنما در اختیار ندارند. من طی صحبت‌هایی که با دوستان داشتم پیشنهاد نوشتن چنین کتابی داده شد و من هم پذیرفتم. برای شروع کار در این زمینه دو کتاب آمریکایی و یک کتاب انگلیسی فراهم و مطالب این سه عنوان را تلفیق کردم. البته بخش‌هایی از این کتاب‌ها را برمی‌گردانم به جای مطالب و موضوعات آمریکایی و انگلیسی موضوعات و مضامین فارسی را جایگزین کردم. مثلاً موضوعاتی مثل چگونه از کتابخانه کنگره استفاده کنیم یا چگونه از فلان سایت کتاب بهره ببریم؛ تبدیل به این شده که چگونه از کتابخانه ملی یا کتابخانه مجلس استفاده کنیم یا چگونه از فلان سایت کتاب که فارسی است می‌توان استفاده کرد. با این کار می‌خواستم خواننده فارسی زبان بهتر و راحت‌تر از مطالب کتاب بهره‌برداری کند.

اما در مورد بحث‌های کلی که زندگینامه چیست و تاریخچه‌اش کدام است، خیلی مفید و مختصر توضیح داده شد؛ این که زندگینامه نویسی در مواجهه با شخص مورد نظر چه سوالاتی باید پرسد و... در این کتاب آمده است. در مجموع کتاب بسیار خوبی است؛ به خاطر این که کتاب منحصر به فردی است اما نمی‌توانم بگویم عالی است و هیچ نقیصی ندارد چون کتاب دیگری در این زمینه نداریم تا بحث مقایسه پیش بیاید و نقاط قوت و ضعف کار مشخص شود. باید ده‌ها کتاب در این مورد تألیف یا ترجمه شود تا بشود به درستی قضاوت کرد اما در حال حاضر این تنها کتاب آموزشی در زمینه زندگی‌نامه نویسی است. این کتاب فقط زندگینامه نویسی را آموزش می‌دهد یا خود زندگینامه نویسی را هم دربرمی‌گیرد؟

آموزش این کتاب در هر دوی این زمینه‌هاست. عنوان اصلی کتاب آموزش بیوگرافی و اتوبیوگرافی بود اما چون در زبان فارسی «زندگینامه» را برای هر دوی این اصطلاحات انگلیسی به کار می‌بریم من به همین واژه زندگینامه نویسی بسنده کردم.

به نظر شما در زبان فارسی بهترین زندگینامه‌ها را چه کسانی نوشته‌اند؟

واقعیت این است که در بین نویسندگان خارجی می‌توانم زندگینامه‌های فراوانی را نام ببرم اما در بین زندگینامه‌های فارسی نمی‌توانم چنین داوری‌ای داشته باشم. چون همه زندگی‌نامه‌ها را نخوانده‌ام. البته برخی هم از ترس این که مبدا منم به تحریف تاریخ شوند زندگینامه یا خاطرات خود را تحت عنوان «شبه خاطرات» منتشر می‌کنند تا جا برای گریز وجود داشته باشد. کسی باید در این زمینه داوری و قضاوت کند که همه یا بیشتر زندگینامه‌ها را خوانده باشد. وقتی من تعداد محدودی از این زندگی‌نامه‌ها را مطالعه کرده‌ام چگونه می‌توانم قضاوت کلی و قطعی داشته باشم؟

من داور خوبی در این زمینه نیستم. البته در این کتاب زندگینامه‌های برتر را که در غرب منتشر شده‌اند معرفی کرده‌ام و مترجمان ما هم می‌توانند با رجوع به این کتاب زندگینامه‌های موفق و خوب را برای خوانندگان ایرانی انتخاب و ترجمه کنند. برخی از این زندگینامه‌ها واقعاً قابل تحسین هستند که لازم است ترجمه یا منتشر شوند تا ما یاد بگیریم که آنها چه کرده‌اند و چگونه از زندگی خود حرف زده‌اند؟ زندگینامه نویسی در واقع کار من نبوده و نیست. در کتاب هم توضیح داده‌ام که زندگینامه همسایه داستان است.

وضعیت رمان نویسی حال حاضر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به صورت پراکنده رمان‌های منتشر شده را می‌خوانم به همین خاطر در جریان چاپ همه رمان‌ها نیستم و همه رمان‌های منتشر شده را نمی‌خوانم. ولی آنچه که درباره رمان و رمان‌نویسی می‌توانم بگویم این است که با موج نوانرمان فارسی چندین موافقتی ندارم و آن را نمی‌پسندم. این موج‌های نون که در ادبیات داستانی ما شروع شده به نظر من به افزایش خوانندگان کمک نمی‌کند. یک مشکل دیگر هم که ایجاد شده به خاطر اقتصادی نبودن داستان‌نویسی است که خیلی از نویسندگان به سمت فیلمنامه نویسی روی آورده‌اند.

اصلاح اشتباهی تاریخی درباره بیت معروف فردوسی

سپاه اندر ایران پراکنده شد
زن و مرد و کودک همه بنده شد
دو بهره سوی زاولستان شدند
به خواهش برپوردستان شدند
که ما را زبدها تو باشی پناه
چو گم شد سرتاج کاووس شاه
دریغ است ایران که ویران شود
کنام پلنگان و شیران شود
اولین نکته ای که باعث تشکیک

در معنی رایج این بیت می شود آنجاست که در کمال شگفتی و برخلاف اعتقاد عمومی ایران که همیشه پهلوانان و دلیران خود را به شیر تشبیه کرده اند در اینجا دشمن به شیر تشبیه شده است! آیا فردوسی که خود استاد نمادسازی است در این بیت در نشانه سازی دچار اشتباه شده است؟ چگونه باورپذیر است که صفت آرش و سهراب، صفت دشمن بد کیش باشد؟ و مگر نه آن که شیر نشانه شجاعت است و از دیرباز دشمن زبون و ناتوان معرفی می شود؟ پس چگونه فردوسی به عوض صفات رایج دشمن چون دد، دیو، اهریمن، شغال، موشان و روبهان از صفت شیر که نشانه دلیری و توانمندی و سروری و شجاعت است و پلنگ که نماد غرور و چالاکي و قدرت است استفاده می کند؟! این پارادوکس معنایی گناه فردوسی نیست بلکه حاصل خوائش نادرست است. آنچنان که گاه استادان ادبیات ناچار شده اند برای حل این تناقض چنین استدلال کنند که شیر هم معنای مثبت دارد و هم معنای منفی: در شاهنامه، فردوسی از شیر به شکل مثبت یعنی شجاعت و هم نقش منفی درنده خوبی بهره می برد. فردوسی در این ابیات بر اساس متون کهن ادب پارسی از وجه منفی شیر استفاده کرده

هنوز صدای معلم کلاس چهارم ابتدایی در مدرسه شهید علی گودرزی خرم آباد در گوشم طنین دارد وقتی این بیت زیبا را می خواند که:
دریغ است ایران که ویران شود

کنام پلنگان و شیران شود
خانم معلم این بیت را همان جور معنی می کرد که هنوز هم معنی می شود. یک معنی ساده و بلکه ساده انگارانه که سال هاست ورد زبان عموم است معنای مصرع اول روشن است و محل مناقشه نیست اما در خصوص مصرع دوم چیزی که اشتها دارد این گونه است که فردوسی شاعر پانکها ما با حسرت می گوید که دریغ است ایران جایگاه شیران و پلنگان (استعاره از دشمن) شود.

برای این که مستند این گفته را نشان دهم شما را ارجاع می دهم به سایت شبکه آموزش سیما که در درس بیست و هشتم تمرین انشا این بیت را مثل همه معلم های ادبیات این گونه معنی کرده است:

حیف است که ایران ویران شود و محل لانه جانوران و وحشی مثل شیر و پلنگ شود (یعنی دشمنان خونخوار در آن لانه کنند).

این معنی ساده اندیشانه به دلایلی که خواهم گفت باطل است و نشان می دهد که در همه این سال ها و بلکه قرون شعر را غلط خوانده ایم.

این بیت در شاهنامه از قول مردم ایران علیه کیکاووس آمده است. وقتی که کیکاووس به هاماوران حمله می کند در جنگ اسیر می شود. از این سو تورانیان هجوم می آورند و سپاه ایران پراکنده و جمع زیادی از ایرانیان اسیر می شوند. پس ایرانیان آزادیخواه به رستم پناه می برند و از بی تدبیری کاووس که کشور را به باد فنا داده، شکایت می برند. در اینجا است که در وصف حال ایشان می گوید:

گذری بر «پس باد همه چیز را با خود نخواهد برد»

یک آمریکایی ناآرام

یوسف نگاریان: در مورد آثار ریچارد براتیگان از جمله آخرین رمان او گفتنی های زیادی را می توان مطرح کرد؛ نکاتی از جمله ساختار روایی آثارش، طنزی که او همواره به کار می برد و موضوعاتی که به طور سیال مورد توجه قرار داده است. این نکات هر چند به طور اختصار در ادامه این نوشته خواهد آمد، اما مهم ترین نکته در مورد آثار براتیگان به ویژه رمان پس باد همه چیز را با خود نخواهد برد روایت او از رویای آمریکایی است. براتیگان در این رمان به خوبی نشان می دهد که آنچه با عنوان روای آمریکایی مطرح می شود در واقع سرابی بیش نیست. راولی پس باد همه چیز را با خود نخواهد برد مردی است که به گذشته اش می پردازد. داستان خط زمانی سراسری ندارد، با این همه، راولی از روزی آغاز می کند که در انتخاب میان همبرگر و گلوله اسلحه، دومی را انتخاب کرده است. او در حسرت آن است که اگر اولی را انتخاب می کرد، آن فاجعه روی نمی داد. سپس او در حجمی از زمان به شرح وقایعی می پردازد که بی ارتباط به ماجرای انتخاب او میان گلوله و همبرگر نیستند؛ دو پدیده ای که هر دو از نشانه های آمریکا به شمار می آیند.

راوی که از وضعیت خانوادگی مناسبی برخوردار نیست در ابتدا به شرح چگونگی جمع آوری بطری های نوشابه می پردازد که یکی از راه های کسب درآمد او است. او خواننده را در این گردش ها به خانه پیرمردی می برد که پوچ گرای از زندگی اش موج می زند. پیرمرد در خانه ای در نزدیکی اسکله زندگی می کند و نگهبان یک کارخانه است. پیرمرد نه تنها از کار در کارخانه راضی نیست، بلکه آنچنان از صاحبان کار متنفر است که اگر دزدی سراغ کارخانه بیاید، نه تنها هیچ کاری نخواهد کرد، حتی به دزدان کمک نیز می رساند.

پس راولی به گذشته می رود و از روزهایی می نویسد که پسری سه-چهار ساله بود. آنها همسایه ای تابوت ساز و مرده شور داشتند و نویسنده با استفاده از این نمادها به شرح مسائل فرامتنی می پردازد.

مراسم روز جهانی موزه ها) کتام در ادبیات فارسی علاوه بر لانه جانوران، معنی آرامگاه و آشیانه انسان هم می دهد (ر.ک لغت نامه ذیل همین ماده) به عنوان مثال خاقانی گوید: من خاک خاک او که ز تبریز کوفه ساخت/خاکیست کاندرا او اسدالله کند کتام

اما معنای درست بیت کدام است؟ چنین می پندارم که شاعر در مصرع دوم کتام پلنگان و شیران اشاره به مام مهن دارد و شود در انتهای بیت معنی از دست دادن می دهد. در واقع فردوسی بیان می دارد که دریغ است ایران که آشیانه مردان شجاع و دلیر (بسان شیر و پلنگ) است از دست برود و ویران شود.

شود به معنی رفتن در ادبیات فارسی سابقه ای مدید دارد؛ چون چند روز بشد لشگرش حسن بن قحطبه را بر خود امیر کردند (زین، ۱۲۰)

و چهار بار پادشاهی از ایران بشد (مقدمه ۱۰) گر سخن گوید آب سخن ما برود

بشود دور ستاره چو برآید مهتاب (فرخی ۱۶)

چیزی که گمان بنده را بر این معنی استواری می سازد آن است که اگر شود را به معنی از دست رفتن بگیریم با شود در مصرع اول جناس تام می شود که صنعتی ادبی است و نشانه قوت ذوق شاعر است و از طرفی چون حکم قافیه می یابد، این بیت دو قافیه ای می شود که باز از صنعت های ادبی و از طبع آزمایی های رایج شاعران است. اضافه بر همه این ها چینش هنرمندانه واژگان به شکلی که نه معنای نزدیک به ذهن که معنای بعید آن مورد نظر گوینده باشد از دیگر صنعت های شعری و از توانمندی های خاص شاعران است که فردوسی استاد همه سخندانان در این بیت به خوبی از آن استفاده کرده است.

که هیچ وقت خونش تمام نمی شد. گفتم: «چی شده؟» و خم شدم که بهتر بتونم خونی رو که روی زمین جمع شده بود ببینم. تو زندگی ام این همه خون یکجا ندیده بودم تو زندگی ام خونی به این سرخی ندیده بودم. خون شبیه پرچم عجیبی بود که افتاده باشد روی پاش.

توصیفات براتیگان در این چند سطر حاوی چند نکته بسیار مهم است. او پسرک را بسیار زیرکانه بی رحم و عاطفه به تصویر می کشد. پسرک راوی، به جای آن که ناراحت و نگران دوستش باشد که به اشتباه گلوله خورده، به شکل خون او و نحوه ریخته شدن آن روی زمین توجه دارد. او به جای آن که کسی را به کمک بطلبد یا خود دست به کاری بزند، خود را نزدیک تر می کند تا خون سرخ پسرک را بهتر ببیند و با ادامه این روایت، تفاوت و بی رحمی را به نمایش می گذارد. با ذکر این نکته که آن پرچم با طرح هایی درون آن به شدت ما را به یاد پرچم آمریکا می اندازد: «دوبید گفتم: تو به من شلیک کردی.» صداس از جای خیلی دوری می آمد. گفتم: زخم ناسوریه می خواستم چیزی بگم، اما دهنم خشک شده بود. انگار توی دهانم ماسه ریخته بودند.» او کمی بعد، به جای آن که نگران دوست گلوله خورده اش باشد، نگران مسائلی است که بیهوده و پوچند. دادگاه پسرک را تبرئه کرد و او حالا سال ها بعد به شرح این روایت پرداخته است.

ماجرای پس باد همه چیز را... در سال های پس از جنگ دوم جهانی روی می دهد؛ در همان سال هایی که آمریکایی ها جنگ دوم را پشت سر گذاشتند و جنگ سرد در میانه راه خود است، در همان روزهایی که سینما و تلویزیون آمریکا مردان و زنانی را به نمایش می گذارد که در اوج رفاه اقتصادی، هیچ اندوهی ندارند در همان سال هایی که تصاویر تبلیغاتی آمریکایی، خانواده را هنگام سفر در اتومبیل هایشان به نمایش می گذاشت، در همان سال هایی که غوغای اسلحه و بمب اتم گوش همه را کر کرده بود. براتیگان در این رمان نشان می دهد که آمریکای واقعی چیست. او نشان می دهد که خانواده های به ظاهر خوشبخت آمریکایی چه مسائلی را پشت سر می گذارند. او روی واقعی آمریکا را به ما نشان می دهد؛ رویه ای که تابوت ها زندگی را به گورستان می برند و جنگ بقا، میان همبرگر و گلوله، دومی را انتخاب می کند. او کاووس و سرباب آمریکایی را به ما نشان می دهد.

پسرک هر روز شاهد ساختن تابوت هایی است که حاصل جنازه های مختلف است تا روزی که جنازه کودکی را با تابوت کوچک حمل می کند. او این بار همذات پنداری می کند و این حس را با تداعی آن که ممکن است خود درون تابوت قرار گرفته باشد، بارها با خود تکرار می کند. پسرک از خود می پرسد که چگونه در خانه ای که مدام در آن مرده وجود دارد و تابوت ساخته می شود می توان شام و ناهار خورد و خوابید. آن گاه با خود به دختر خردسال همسایه و مادرش فکر می کند که بدون هیچ گونه لطافتی در کنار مرده ها زندگی می کنند.

نویسنده پایان داستان را باز گذاشته است، اما کمی پیش از پایان، به شرح همان چیزی می پردازد که داستان به واسطه آن آغاز شده بود. پسرک بعد از خریدن گلوله برای اسلحه اش به شکار طاووس رفته بود و در آنجا تیر به اشتباه و به جای آن که به پرنده اصابت کند به بدن دوستش برخورد می کند. اوج پوچی و بی ارزشی را می توان در توصیف این صحنه یافت. براتیگان به خوبی از پس این کار برآمده است. ماجرا از شنیدن صدای طاووس به وسیله پسرک آغاز می شود، پیش از آن که شرحی در این باره آورده شود. به نماد طاووس که همواره با زیبایی همراه بوده و توصیف آن به وسیله براتیگان توجه کنید: «صدای طاووس مثل صدای هوایمایی زنگ زده بود که داشت مستقیم به طرف من می آمد. من دیدم که چطور یک خرده بالاتر از علفزار پر زنان به طرف من پرمی کشید. به طور غیرارادی لوله تفنگم را به طرفش گرفتم و شلیک کردم. گلوله ام ظاهرا به هدف نخورده بود. چون پرنده از کنارم پر کشید و رفت به طرف خانه دهقانی سوخته و طویله نیمه ویرانش.»

توصیف براتیگان از صدای طاووس، شلیک به سمت زیبایی، مثله شدن، خانه و طویله نیمه ویران یک کشاورز، جای تامل و تفسیر بیشتری دارد، اما برای روایت این سکانس داستانی، ناچار به ادامه هستیم. پسرک راوی، دوستش دیوید را صدا می کند. صدایی نمی آید. او دوستش را صدا می کند و پیش می رود تا به او برسد؛ نشسته بود روی زمین و پای راستش رو گرفته بود توی دست هاش و از لای انگشت هاش خون فوران می زد. رنگش پریده بود و قیافه اش خواب آلود بود. مثل کسی بود که تازه از خواب بیدار شده یا تازه دارد خواب می بیند. خون خیلی سریع بود و از میون انگشت هاش فوران می زد. ظاهرا آدم پر خونی بود، جوری

سمیرا اصلانپور از «گذر از خارزار» می گوید

هفت خوان نقد ادبی

بخواهم هر کدام از این کتاب‌ها را مورد نقد و بررسی قرار دهم، ماجرا را به گونه‌ای دیگر تحلیل کنم. اما شرایط آن دوره و تجربیات من، نوشتن چنین مطالبی را اقتضا می‌کرد. وی ادامه می‌دهد: «با این همه گمان می‌کنم این نقدها به نوعی مروری بر ادبیات آن سال‌ها نیز باشد.»

اصلانپور با بیان این که برخی از نقدهای او از آنجا که مکتوب نشده‌اند در دسترس نیستند، به برخی دیگر از نقدهایش اشاره می‌کند که در حوزه ادبیات کودک و نوجوان نوشته شده‌اند و وی آنها را در کتاب حاضر ذکر نکرده است. وی در این مورد می‌گوید: «درست است که برخی از نقدهای این کتاب را می‌توان با نگاهی نو نوشت، اما این نکته به این معنی نیست که من دیدگاه کلی آنها را قبول نداشته باشم.»

نویسنده کتاب «هفت دریا شبنم» با اشاره به این که آثار نویسندگانی همچون جان اشتاین بک، جورج اورول و هاینریش بل مرتباً ترجمه و باز نشر می‌شوند، نقدهایی بر آثار این نویسندگان در کتاب گذر از خارزار را به دلیل این با اهمیت می‌داند و از سویی در مورد توجه به آثار نویسنده‌ای همچون نجیب محفوظ می‌گوید: «این نویسنده سال‌ها پیش برنده جایزه ادبی نوبل ادبیات شده بود و من در مقاله‌ای که درباره وی و آثارش نوشتم، در وهله اول آثار او را به عنوان یک نویسنده مسلمان بررسی کردم و سپس به طرح این سوال پرداختم که آیا این نویسنده شایستگی دریافت نوبل را داشته است یا خیر به عبارتی قوت آثار وی دلیل موفقیتش در نوبل بوده یا مسائل جانبی در این قضیه دخیل بوده‌اند.»

اصلانپور از آن دسته نویسندگانی است که به بررسی علمی و دقیق آثار ادبی اعتقاد دارند. وی معتقد است وقتی کتابی در سطح جامعه مطرح شده باید آن را با معیارهای صحیح و به دور از باورهای جزمی مورد نقد قرار داد. از همین روست که نویسنده قله‌های سپید دوردست نقد ادبی را به گونه‌ای

در کنار آموزش داستان‌نویسی به صورت کارگاهی و مدرسی و تقویت نوع نگاه نویسنده می‌توان از نقد ادبی به عنوان سومین ضلع ادبیات داستانی نام برد. اهمیت نقد ادبی چنان است که گاه دو ضلع دیگر مثل داستان‌نویسی را تحت تاثیر آن می‌سنجند سمیرا اصلانپور نویسنده و منتقد ادبی به تازگی مجموعه‌ای از نقدهای ادبی خود را با عنوان گذر از خارزار منتشر کرده است. اغلب این نقدها در سال ۱۳۷۴ منتشر شده‌اند به جز یکی دو نقد که وی آنها را چند سال قبل نوشته است. این نویسنده درباره علت انتشار این کتاب می‌گوید: «نقد ادبی یکی از دغدغه‌های من در حوزه ادبیات بود و همواره در تلاش بوده‌ام تا به این پدیده به چشمی علمی و دقیق نگاه کنم. از این رو کوشیده‌ام تا آثار ادبیات ایران و جهان را در این چارچوب مورد بررسی قرار دهم.»

اصلانپور با بیان این که ادبیات داستانی را همواره با نگاهی انتقادی مدنظر داشته است، نگاه خود به این عرصه را به دو دوره تقسیم می‌کند. وی در سال‌های نخست فعالیتش در حوزه ادبیات داستانی آثار ادبی را به عنوان یک خواننده پیگیر دنبال کرده و سپس با جدی‌تر شدن این مقوله، نقد را از دیدگاه علمی و حرفه‌ای وارد مطالعات خود کرده است. این داستان‌نویس از نقد آثار اسماعیل فصیح به عنوان نخستین تجربه‌های خود در این حوزه یاد می‌کند که در سال ۱۳۶۷ منتشر شد و اکنون قسمت‌هایی از آن در کتاب گذر از خارزار گنجانده شده است. اصلانپور می‌افزاید: «بقیه نقدها را نیز به ترتیب زمانی انتشار آن‌ها در کتاب آورده‌ام. این نقد‌ها پیش از این در نشریاتی همچون سوره، ادبیات داستانی و کیهان منتشر شده بودند.»

نویسنده کتاب گذر از خارزار در مورد شیوه انتشار این نقدهای ادبی می‌گوید: «من آن‌ها را برای انتشار در این کتاب ویرایش مجدد نکرده‌ام. یعنی متن و لحن نقدها را تغییر نداده‌ام تا نمایانگر دیدگاه و نثر نگارنده در زمان خود باشد.» وی با اشاره به این که می‌خواسته نمودار سیر تحولی آثار خود را در یک کتاب گردآورد، می‌افزاید: «شاید اگر امروز

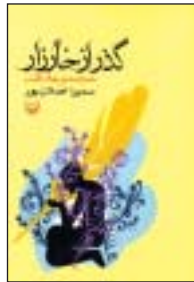
می‌گشاید، پس نباید از آن بترسیم و باید اجازه دهیم که از دریچه نقد فضا‌های تازه‌ای روبه‌رویمان گشوده شود.»

این نویسنده سپس به فضای نه چندان مناسب چاپ کتاب‌های نقد ادبی اشاره می‌کند و می‌گوید: «معلوم نیست منتقد باید با کدام انگیزه نقد بنویسد؟ آن همه کتاب بخواند و درباره داستان و ساختار آن تعمق کند و در نهایت - حداکثر - حق‌التحریری از نشریه‌ای بگیرد و در ازای آن انواع دشمنی‌ها و بدگویی‌ها را به جان بخرد.» وی می‌افزاید: «مسئله گاه چنان حاد می‌شود که نقد بر آثار نویسنده‌ای که هیچ شناختی از هم نداریم، سبب دلخوری می‌شود و وی گمان می‌کند دشمنی و عداوتی در کار بوده است در صورتی که نقد یک اثر، نقد نویسنده، مولف و پدیدآورنده آن نیست اما متأسفانه گاهی ما این مرزبندی‌های ادبی را کمتر متوجه می‌شویم و رعایت می‌کنیم.»

وی در پایان می‌گوید: «لازم است برای تعمیق و بارور شدن ادبیات، افرادی آستین بالا بزنند و از نقد سالم حمایت و پشتیبانی کنند چرا که به راستی نوشتن نقد همچون گذر از خارزار است.»

کامل‌کننده آموزش داستان‌نویسی مطرح می‌کند و می‌گوید: «هرچند که آموزش داستان‌نویسی بسیار با اهمیت است اما نقد ادبی جایگاه خاص خود را دارد، چرا که آموزش داستان‌نویسی را به‌طور موردی و مثالی در آثار ادبی مورد بررسی قرار می‌دهد و آن را از کلیشه دور می‌کند.»

این نویسنده با بیان این که جامعه ادبی ما نقدپذیر نیست، می‌افزاید: «نقد ادبی در جامعه ما چندان پذیرفته نیست به طوری که تلاش یک منتقد پس از درس‌های فراوان، به دشمنی احتمالی چند نویسنده و مولف با او می‌انجامد.» وی در ادامه می‌گوید: «ما نقد را به‌طور حرفه‌ای مورد توجه قرار نمی‌دهیم، از همین روست که گاه نقد یک اثر و برشمردن اشکالاتش با نقد مولف یکی می‌شود.» اصلانپور یکی از دلایل انتشار کتاب گذر از خارزار را توجه به این عرصه مهم ادبی می‌داند و با بیان این که اغلب نویسندگان عادت دارند فقط مورد تعریف و تمجید قرار گیرند، می‌گوید: «نقد افق‌های تازه‌ای را اطراف ما

معرفی کتاب

گذری به «رودکی سرآمد شاعران»

قافله سالار شعر فارسی

غلامرضا محسنی: بزرگداشت هزار و صد و پنجاهمین سال تولد رودکی، پدر شعر فارسی، مقارن با سالی که به نام این شاعر بزرگ پارسی‌گوی مزین شده، با مراسم و نشست‌های قابل‌اعتنایی همراه شده است. در کنار این مجالس بزرگداشت، بحث و بررسی درباره آثار این شاعر و شناخت فضای شاعرانه وی، اگر ارزشی صد چندان نداشته باشد، ارزشی کمتر از بزرگداشت

مقام معنوی وی نخواهد داشت. «رودکی سرآمد شاعران فارسی» مجموعه مقالات به مناسبت سال بزرگداشت رودکی که می‌تواند خلأً تئوریک درباره آثار این شاعر را تا حد فراوانی پر کند. این مجموعه مقالات که با حمایت موسسه خانه کتاب به مناسبت

نکوداشت سال رودکی و به همت دکتر منوچهر اکبری فراهم آمده است، آثار پدر شعر فارسی را از زوایای گوناگون مورد بررسی قرار داده است. بیش از سی تن از اهالی شعر و ادب به ویژه هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور در خلق این اثر همکاری داشته‌اند. در ادامه این یادداشت اشاره‌ای کوتاه به مقالات مندرج در این کتاب خواهد شد.

نخستین مقاله کتاب با عنوان «نفیسی و رودکی» به قلم دکتر شهرام آزادبان نوشته شده است. وی در این مقاله - چنان که از عنوانش پیداست - به فعالیت‌های سعید نفیسی پرداخته است که یکی از برجسته‌ترین پژوهشگران عرصه رودکی‌شناسی به‌شمار می‌آید. وی معتقد است که کتاب «محیط زندگی، احوال و اشعار رودکی» نوشته نفیسی، تاثیر فراوانی بر رودکی‌شناسی ایران داشته است.

دکتر عباسعلی وفایی در مقاله‌ای با عنوان «ویژگی‌های زبانی شعر رودکی» این ویژگی‌ها را مورد بررسی قرار داده است. وی از این منظر که رودکی از نخستین شاعران پارسی‌گوی به‌شمار می‌آید و زبان و لحن او تاثیر فراوانی بر آثار شاعران بعد از خود گذاشته است، زبان شاعرانه وی را بررسی کرده است. دکتر وفایی در این مورد می‌نویسد: «اگرچه تصاویر شعری و ویژگی‌های بیان رودکی نسبت

به پیروان او چندان اوجی ندارد اما به جهت تقدم، راهنمایی و جلوه در جایگاه استادی قابل جست‌وجوست در این میان نه تنها شاعران سبک خراسانی از اشعار وی اقتفا و استقبال داشته‌اند، بلکه شاعران سبک عراقی نیز از نگاه، شعر و زبان وی بهره‌ها گرفته‌اند.»

از دیگر مقالات کتاب می‌توان به مقاله‌ای با عنوان «رودکی و چرخ بازیگر» نوشته دکتر منوچهر اکبری اشاره کرد. او در این مقاله به نگاه رودکی به وضعیت اجتماعی روزگارش پرداخته است. وی در این مورد می‌نویسد: «سوال این است که شاعری در شرایط رودکی، چرا اینقدر بر طرد و نفی دنیا و پرهیز و گریز از جلوه‌های آن داد سخن داده است. پارادوکس قابل توجه اینکه شاعری که در دربار سامانیان از اعتبار، شأن و جایگاه‌های بالایی برخوردار بوده، چرا در موضع مخالف دنیا ایستاده است؟» که مولف در مقاله خود به این سوال پاسخ داده است.

از دیگر مقاله‌های این کتاب می‌توان به «خدا در اندیشه رودکی» نوشته دکتر حسن ابراهیمی، «طنز در شعر رودکی» از دکتر محمدرضا ترکی «پرسش و سوال در شعر رودکی» نوشته دکتر ابوالقاسم رادفر و «رمز و راز جاودانگی» نوشته دکتر سید مرتضی میرهاشمی اشاره کرد.

رابطه متقابل بازیگر و کودک

با نگاهی تخصصی در حوزه هنرهای نمایشی، به سادگی می توان دریافت که تئاتر کودک و نوجوان دارای ویژگی ها و خصوصیات کاملاً متمایزی از تئاتر بزرگسالان است. این ویژگی های خاص به هیچ وجه محدود به حوزه محتوایی نمی شود. بلکه ساختار و فرم نمایشی را نیز در عمیق ترین معنای خود دربرمی گیرد، تا جایی که اگر بخواهیم با مولفه ها و به صورت کلی دانش نظری تئاتر بزرگسال (یا آنچه به تسامح تئاتر می نامیم) به سراغ نمایش کودک و نوجوان رویم، با تناقضات بسیاری برخورد می کنیم. به عنوان مثال می دانیم که بزرگ ترین انگیزه و هدف در تئاتر کودک و نوجوان آموزش و پرورش آنهاست. این تئاتر می خواهد بیاموزاند و معنایش را با شیوه های هنری به مخاطبان منتقل کند. در حوزه تئاتر بزرگسال این انگیزه به طور جدی توسط برشت دنبال شد. او برای محقق کردن آموزشگری، تکنیک، فاصله گذاری را ابداع کرد که در پرتو آن از همزادپنداری مخاطب با اثر و به تعبیر برشت از استغراق او در احساسات جلوگیری شود.

در یک نگاه کلی نمی توان چشم بسته از تئاتر برشتی و تکنیک فاصله گذاری در نمایش کودکان استفاده کرد و شاید علت اصلی این امر تمایز شدید روانی کودکان برای همذات پنداری با بازیگران هنرهای نمایشی باشد. کودکان بسیار زودتر از بزرگسالان مسائل باور می کنند؛ به این ترتیب بازیگران به هر میزان که از نقش خود فاصله بگیرند، کودک به همان میزان با بازیگر همذات پنداری می کند بنابراین اساساً نمی توان انتظار شکل گیری تفکر عقلانی را با استفاده از ابزارها و تکنیک های تئاتر برشتی در کودکان داشت. از دیگر سوسبک های همزادگرا نیز بستر و فرم نمایشی مناسبی را برای تئاتر کودک و نوجوان فراهم نمی کنند؛ چرا که این سبک ها کاملاً واقع گرا هستند. حال آن که کودکان عمیقاً به فانتزی، امور وهمی، خیالی و غیرواقعی گرایش دارند. بنابراین سبک های همزادگرا و واقع گرا حتی کودکان را جذب هم نمی کند.

به این ترتیب، تئاتر کودکان و نوجوانان را باید زمینه ای کاملاً جدا از تئاتر بزرگسال ارزیابی کرد و در هر دو عرصه عمل و نظر به دنبال محصولات هنری و رویکردهای فکری متفاوتی برای کودکان بود. چنانچه در کتاب «فلسفه و روش در تئاتر کودک و نوجوان» اشاره شده است، در زمینه تئاتر کودک باید به دنبال هنرمندان و پژوهشگرانی بود که تمام وقت فعالیت و تخصص خود را صرف این حوزه کنند. در حقیقت این گونه تئاتری نباید به لحاظ قابلیت ها و گستردگی، دست کم گرفته شود. فلسفه و روش در تئاتر کودک و نوجوان شامل دو بخش فلسفه و روش است که در این دو بخش پس از بحث های نظری پیرامون چیستی تئاتر کودک و نوجوان به اهداف و برنامه های این گونه نمایشی در نقاط مختلف دنیا، روش های عملی در حوزه های نمایشنامه نویسی، کارگردانی، بازیگری، طراحی و مدیریت تئاتر کودک و نوجوانان پرداخته می شود. موسی گلدبرگ، مولف کتاب مذکور از مدرسان و فعالان تئاتر کودک است. او اعتقاد دارد که در تئاتر کودک و نوجوان فعالیت هایی از قبیل بازیگری، کارگردانی، نویسندگی و تهیه کنندگی بیش از هر نوع دیگر تئاتر وجود دارد؛ زیرا هدف این است که چیزی برای کودکان متناسب با گروه سنی شان ابداع شود. علاوه بر این، تئاتر کودک و نوجوان کوششی برای رهایی و نجات ارزش ها و اصول اخلاقی از اغتشاش تکنولوژی مدرن است همچنین کمک صمیمانه ای است به کودکان تا شخصیت خاص خود را بیابند.

کنت و رو

احسان استیری

اردشیر کشاورزی از جمله هنرمندان و پژوهشگرانی است که چندین سال از عمر خود را صرف تئاتر کودک و نوجوان کرده است. او که در سال ۱۳۲۴ در کرمانشاه به دنیا آمد، پس از اخذ مدرک کارشناسی در رشته زبان انگلیسی در سال ۱۳۵۱ در مقام مترجم و دستیار اسکار پاتیک - از استادان بزرگ تئاتر عروسکی - وارد مدرسه هنرهای دراماتیک شد. او در این مدرسه نیز در رشته تئاتر عروسکی مدرک کارشناسی گرفت. فعالیت های نمایشی کشاورزی به تئاتر محدود نمی شود، چرا که کارگردانی مجموعه های به یادماندنی «هادی و هدی»، «گرم شب تاب»، «بزب قندی» و «بچه ها! قصه قصه» را نیز در کارنامه خود دارد. کشاورزی پس از ترجمه و تالیف، آثاری چون «حرکت بخشی عروسکی در سینما»، «تکنیک های گرافیک»، «جهان عروسکی انیمیشن سه بعدی» و «فیلمنامه نویسی برای انیمیشن»، «فلسفه و روش در تئاتر کودک و نوجوان» اثر موسی گلدبرگ را نیز ترجمه کرده است. در این میان کتاب «فیلمنامه نویسی برای انیمیشن» به یکی از کتاب های درسی دانشگاهی تبدیل شده است.

با اردشیر کشاورزی و ترجمه «فلسفه و روش در تئاتر کودک و نوجوان»

کودکان در روشنایی های صحنه

کنت ال گراهام از پنج ویژگی به عنوان ارزش های یک نمایش سالم برای کودکان نام می برد. سرگرمی، رشد روانی، جنبه آموزشی، درک زیبایی شناسی و تربیت تماشاگران آینده. چنانچه سرگرمی و تربیت تماشاگران آینده را جنبه هایی از زیبایی شناسی در نظر بگیریم و عبارت «جنبه های آموزشی» را به گسترده ترین معنای آن یعنی تعلیم و تربیت تغییر دهیم، زیبایی شناسی، تعلیم و تربیت و روان شناسی، سه حوزه اصلی ارزش های تئاتر خوب برای کودکان را تشکیل می دهند. نخستین ارزش زیبایی شناسی، سرگرمی به وسیله تحریک عاطفی از طریق شرکت در یک عمل خلاقه است. زیبایی یک اجرا برای کودکان سبب جلب توجه آنها و در نتیجه پذیرا شدنشان می شود. همان طور که اشاره شد، زیبایی با تحریک عاطفی زمینه این پذیرش را فراهم می کند. زیبایی در ذات خود نیز موجب سرگرمی و آرامش می شود. پس از ارزش های زیبایی شناسانه، تئاتر کودکان می تواند ارزش تعلیمی داشته باشد اما باید توجه داشت که نمایش در حالت کلی تر هنر، مسائل آموزشی را به روش غیر مستقیم ارائه می دهد. به عبارت دیگر، هنر، حقایق، افکار و اعتقادات مختلف را پیش روی مخاطب قرار داده و آنان را در انتخاب و گزینش آزاد می گذارد. نظریه پردازان تعلیم و تربیت بر این عقیده اند که این نوع آموزشی درونی که خود شخص انتخاب می کند، سریع تر و کامل تر از آموختن تحمیلی و طوطی وار است. ارزش های روانی نیز در تئاتر کودک و نوجوان بسیار مهم است و در اغلب موارد بیشتر از تئاتر بزرگسالان اهمیت دارد. وقتی کودکی در طول نمایش حل شدن مشکل یا مشکلاتی را مشاهده می کند می آموزد که مشکلات به هر حال قابل حل هستند؛ به علاوه، مشکلات خاصی که روزانه با آنها روبه رو هستیم برای دیگران هم روی می دهد و آنها نیز مشکلاتشان را حل می کنند. آموختن این جنبه های زندگی موجب رفع یا التیام برخی از ناآرامی های روانی در کودکان می شود.

اگر بخواهیم نمایشنامه نویسی برای کودکان را آسیب شناسی کنید به چه مواردی اشاره می کنید؟ چهار اصل عمده وجود دارد که اغلب در نمایشنامه های کودکان مورد استفاده قرار می گیرند، اما اصول مخربی هستند. پیروی از این چهار اصل اکثر اسباب ارائه نمایش هایی نامتناسب برای کودکان می شود؛ نخست «قهرمان کلیشه شده». بسیاری از نمایشنامه نویسان کودک و نوجوان می پندارند قهرمان نمایشنامه باید یک پسر جوان باشد. در حالی که کودکان با بسیاری از شخصیت های حیوانی یا پیر هم همذات پنداری می کنند. نکته دیگری که برخی از نمایشنامه نویسان به آن توجه ندارند کشمکش های سطحی و کم مایه است که باعث دلزدگی کودکان می شود. سومین اصل مخرب این ساده انگاری است که کودکان نمی توانند طرح های پیچیده داستانی را دنبال کنند، در حالی که این تصویری اشتباه است و هوش کودکان را در پیگیری داستان در نظر نمی گیرد. آخرین اصل گمراه کننده این است که نمایشنامه نویس ارزش های اخلاقی نمایشنامه اش را صراحتاً آشکار کند.

گفتاری شان بر طرف می شود و در برخورد با اجتماع با اعتماد به نفس بیشتری رفتار می کنند. انواع دیگر نمایش کودک و نوجوان که از آنها نام بردیم، همگی اجراهایی کامل هستند که می توان آنها را برای بچه ها و به وسیله بازیگران بزرگسال یا به وسیله خود بچه ها اجرا کرد. به عنوان مثال تئاتر رسمی کودکان و نوجوانان تجربه ای رسمی است که در آن از همه فنون تئاتری استفاده می شود. این تئاتر ها بیشتر برای نوجوانان چهارده تا هجده سال مناسب است. تئاتر عروسکی نیز یکی از انواع شناخته شده نمایشی است که برای کودکان دارای ارزش های خاصی است و در رشد ذهنی کودکان تأثیری غیر قابل انکار دارد. آخرین نوع تئاتر کودکان که به آن اشاره شد، تئاتر تفریحی است. در تئاتر تفریحی هم مانند تئاتر خلاق، بر روش های خلق اثر تأکید می شود و هم محصول تمرین مانند تئاتر کامل کودکان، مورد توجه قرار می گیرد. به این ترتیب، در این تئاتر کودک می آموزد چگونه خود را از طریق صدا و عمل بر صحنه و در میان جمع بیان کند. چگونه برای صحنه لباس بپوشد و چگونه با نقش های دیگر رابطه برقرار کند. در تئاتر تفریحی کودک می داند در مقابلش تماشاگران نشسته اند و باید آنها را خشنود سازد. او برخلاف نمایش خلاق که در آن هیچ گونه ارزشیابی وجود ندارد می داند که نتیجه کارش ممکن است منجر به شکست یا موفقیت شود.

به این ترتیب نتیجه تئاتر تفریحی نیز مانند تئاتر رسمی کودکان یک اجرای کامل در پی دارد. بله، اما دو تفاوت اساسی میان تئاتر تفریحی و تئاتر رسمی کودک و نوجوان وجود دارد؛ نخست آن که بازیگران تئاتر کودک و نوجوان می توانند بزرگسال باشند اما در تئاتر تفریحی کودکان این وظیفه را بر عهده می گیرند علاوه بر این، هدف در تئاتر کودک و نوجوان یک اجرای رسمی است در حالی که در تئاتر تفریحی فرآیند تربیت و آموزش از اولین مراحل تمرین آغاز می شود و مریدان تلاش می کنند خلاقیت کودکان را به کار گیرند.

از یک دیدگاه کلی تئاتر چه دستاوردهایی می تواند برای کودکان داشته باشد؟

نشست خبری دهمین دوره کتاب سال ولایت برگزار شد

انتخاب برترین کتاب‌های امام‌شناسی

نشست مطبوعاتی دهمین دوره کتاب سال ولایت سه شنبه سوم دی ماه در سرای اهل قلم برگزار شد. در ابتدای این مراسم حجت الاسلام حسن طارمی عضو هیئت علمی دهمین دوره کتاب سال ولایت درباره پیشینه این جایزه گفت: طرح کتاب سال ولایت ۱۰ سال پیش با انگیزه بررسی آثار مرتبط با شخصیت و آموزه‌های ائمه (ع) تعریف شد. هدف از این طرح آن بود که هر سال کتاب‌های سال قبل در حوزه اثبات عقاید شیعه، معرفی علمی و استدلالی شیعه، معرفی شخصیت ائمه (ع) و تعلیم ائمه شناسایی و بررسی شود و از این میان به بهترین آثار از حیث اتقان علمی و استدلالی جایزه داده شود.

وی درباره انگیزه اصلی معرفی آثار برگزیده گفت: انگیزه این جایزه آن است که مخاطبان تعلیم شیعه از بهترین آثار این حوزه باخبر شوند و محققان، این آثار را در پژوهش‌های خود مورد استفاده قرار دهند.

طارمی با اشاره به این که نخستین دوره کتاب سال ولایت به امام عصر (عج) اختصاص داشته است گفت: این جایزه از دومین سال برگزاری، جایزه کتاب سال ولایت نام گرفت و هر ساله علاوه بر کتاب‌هایی با محوریت امامت و ولایت، آثار مرتبط با یکی از معصومین (ع) هم به طور خاص در آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. وی درباره محورهای مورد بررسی این جایزه گفت: در این بررسی‌ها محورهای استدلالی، تخصصی، تاریخی، احتجاجی و اقتناعی مورد توجه قرار می‌گیرد البته تصحیح متون معیار در حوزه ولایت، ترجمه منابع معتبر شیعی و کتاب‌های کودک و نوجوان هم در کتاب سال ولایت بررسی می‌شود.

طارمی با اشاره به این که در دهمین دوره کتاب سال ولایت کتاب‌های منتشر شده در سال ۸۶ در ایران و ۲۰۰۷ در خارج از کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد، تصریح کرد: طرح کتاب سال ولایت مختص به ایران و مسلمانان نیست و اگر دانشمندان غیر مسلمان هم کتب تحقیقی درباره ائمه اطهار (ع) نوشته باشند و باورهای شیعی را شکافته باشند یا مسائل تاریخی را بررسی کرده باشند، در داوری‌های کتاب سال ولایت لحاظ می‌شود. وی افزود: در دهمین دوره کتاب سال ولایت به طور خاص آثار مرتبط با امام هفتم (ع) بررسی شده است.

جایزه، محدود به کتاب‌های ارسالی نیست
حجت الاسلام محمدعلی مهدوی راد دبیر علمی دهمین دوره جایزه کتاب سال ولایت نیز در این نشست گفت: جایزه کتاب سال ولایت حرکتی فرهنگی برای ایجاد انگیزه کار درباره ائمه معصومین (ع) است تا آثار مرتبط با ائمه (ع) به جامعه معرفی شود و آثار جدیدی هم به رشته تالیف درآید.

وی با اشاره به این که حوزه‌های تالیف، ترجمه و تحقیق در این جایزه مورد توجه قرار می‌گیرد گفت: کتاب‌های داخلی که شابک آنها متعلق به سال ۸۶ باشد، در دهمین دوره مورد بررسی قرار گرفته‌اند. او درباره تعداد آثار بررسی شده در بخش داخلی و در گروه بزرگسال نیز گفت: از میان ۹۵۰ عنوان اثری که در مرحله اول مورد بررسی قرار گرفت ۲۰۰ اثر به مرحله دوم راه یافت و از میان این ۲۰۰ عنوان نیز، ۵۸ اثر به مرحله سوم راه پیدا کرد.

به گفته دبیر دهمین جایزه کتاب سال ولایت در این دوره ۱۱۰ عنوان کتاب خارجی چاپ سال ۲۰۰۷ نیز مورد بررسی قرار گرفته و در مجموع هشت اثر به دور نهایی راه یافته است. مهدوی راد درباره بخش کودک و نوجوان نیز گفت: در این حوزه ۷۵ عنوان کتاب چاپ اول مورد بررسی قرار گرفت که از این میان هشت اثر به مرحله نهایی داوری راه یافت و یک عنوان هم کتاب

برگزیده ۲۲ سکه بهار آزادی و در بخش تشویقی ۱۲ سکه بهار آزادی است.

در ادامه این نشست حجت الاسلام طارمی درباره امضای الواح تقدیر جایزه کتاب سال ولایت گفت: الواح تقدیر این جایزه تا دوره گذشته از سوی حضرت آیت الله سبحانی و مرحوم دکتر سید جعفر شهیدی امضای شد و نام موسسه فرهنگی استانی مشارکت کننده نیز در کنار آن می‌آمد. سال گذشته آخرین سال بهره‌مندی ماز محضر مرحوم شهیدی بود و امسال دکتر ابوالقاسم

برگزیده ۲۲ سکه بهار آزادی و در بخش تشویقی ۱۲ سکه بهار آزادی است. در ادامه این نشست حجت الاسلام طارمی درباره امضای الواح تقدیر جایزه کتاب سال ولایت گفت: الواح تقدیر این جایزه تا دوره گذشته از سوی حضرت آیت الله سبحانی و مرحوم دکتر سید جعفر شهیدی امضای شد و نام موسسه فرهنگی استانی مشارکت کننده نیز در کنار آن می‌آمد. سال گذشته آخرین سال بهره‌مندی ماز محضر مرحوم شهیدی بود و امسال دکتر ابوالقاسم

تقدیر به عمل می‌آید. به گفته وی در این دوره از جایزه کتاب سال ولایت، از ناشر یا موسسه‌ای نیز که بیشترین حجم کمی و کیفی آثار خود را به ائمه (ع) اختصاص داده باشد تقدیر می‌شود. وی در بخش دیگری از سخنان خود ضمن اشاره به این نکته که دهمین دوره کتاب سال ولایت در بخش خارجی برگزیده‌ای نداشته است خاطر نشان کرد: در این دوره از جایزه کتاب سال ولایت، کتاب‌های تالیفی نسبت به آثار ترجمه سهم بیشتری را به خود اختصاص داده بود که نکته قابل توجهی است و در فضای پژوهش کشور نباید از کنار آن گذشت. وی افزود: تحقیق متون کهن کار مهمی است و در واقع زنده کردن میراث ماست اما آثار تالیفی نیز به نوبه خود مهم است. امسال اگر چه در حوزه تالیف شاهد رشد آثار بوده‌ایم اما به لحاظ عمق آثار با کاستی‌هایی روبه‌رو بودیم و به همین دلیل تعداد آثار تشویقی از آثار برگزیده بیشتر است.

وی با اشاره به مشارکت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در برگزاری جایزه گفت: جشنواره کتاب سال ولایت هر سال در یک شهر برگزار می‌شود و با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یک نهاد مردمی استانی هم دبیرخانه را در برگزاری این جشنواره یاری می‌کند. امسال که این جایزه در قم برگزار می‌شود، معاونت فرهنگی مجموعه حرم حضرت فاطمه معصومه (س) به همت آیت الله مسعودی، یاری‌کننده دبیرخانه در این جریان فرهنگی است.

معیارهای انتخاب آثار
دکتر مهدوی راد همچنین درباره معیارهای گزینش کتاب‌های برگزیده و تشویقی کتاب سال ولایت گفت: بیشترین توجه ما به محتوای کتاب‌هاست و آثاری که استوار باشد و اتقان لازم را داشته باشند، شانس بیشتری دارند. انتخاب حوزه بکر، دقیق و نثر فاخر و معیار نیز از دیگر معیارهای انتخاب آثار کتاب سال ولایت است. به گفته وی ارزش جایزه کتاب سال ولایت در بخش

گرچی استاد برجسته حوزه و دانشگاه لوح تقدیر جایزه را امضا خواهند کرد.

دکتر مهدوی راد در پایان مراسم به سوالات اختصاصی خبرنگاران پاسخ گفت. وی در گفت‌وگو با خبرنگار کتاب هفته در پاسخ به این سوال که برای معرفی آثار برگزیده و تشویقی جایزه کتاب سال ولایت به جامعه چه تصمیم‌هایی اتخاذ شده است، گفت: در این فکر بوده‌ایم که آثار برگزیده و تشویقی را هر دو سال یک بار در اختیار محققانی به جز داوران جایزه قرار دهیم تا از جهات مختلف نقد و بررسی کنند و ارزش‌های آن را به جامعه معرفی کنند.

مهدوی راد در پاسخ به سوال کتاب هفته درباره امکان تعامل و ارتباطات جایزه کتاب سال ولایت با بخش دین کتاب سال و کتاب فصل، گفت: هم آنها می‌توانند در فرایند کار خود از ما استفاده کنند و هم ما می‌توانیم اما از آنجا که ما جایزه کتاب سال ولایت را زودتر برگزار می‌کنیم، برگزیده‌های نمی‌دانیم که کتاب سال چه کتاب‌هایی هستند. وی درباره جای گرفتن آثار برگزیده و تشویقی این جایزه در فهرست خرید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز گفت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از این جهت با ما همکاری می‌کند و گاهی آثار برگزیده و تشویقی این جشنواره را خریداری می‌کند. امسال هم دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر ارشاد این قول را به ما داده‌اند که آثار برگزیده و تشویقی را بخرند و حتی امکانات نشرهای بعدی این آثار را در اختیار ما قرار دهند.

اطلاعیه

قابل توجه ناشران، کتاب‌فروشان، صحافان،

چاپخانه‌ها، لیتوگرافی‌ها و مراکز نشر سراسر کشور

ویرایش جدید کتاب راهنمای ناشران و

کتابفروشان ایران، چاپخانه‌ها، لیتوگرافی‌ها و

مراکز نشر سراسر کشور در قالب جدید و به

عنوان کتاب «مرجع نشر» در مرحله تهیه است

موسسه خانه کتاب با همکاری کانون ویژه پویا

از ناشران، کتابفروشان، صحافان، چاپخانه‌ها،

لیتوگرافی‌ها و مراکز پخش فعال که تمایل به درج

آگهی در کتاب فوق را دارند دعوت می‌نماید تا با

تلفن ۲۲۲۵۵۲۴۶ (مرکز جذب آگهی) و فکس:

۲۲۹۰۲۷۷۷ تماس حاصل نمایند

پیمان طاهری

مجتبی آقایی از تازه ترین آثار مصور خود گفت

تصویر دسته جمعی حماسه

به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی ترجمه شده است.

به باور آقایی تدوین و گردآوری کتاب مذکور که حدود شش ماه زمان صرف آن شده از طریق فراخوان عمومی و مراجعه به بانک های اطلاعاتی موجود، مطبوعات و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی مرتبط با جنگ تحمیلی صورت گرفته است.

او بر این باور است که تاکنون کتاب های مصور قابل توجهی از خرمشهر به چاپ رسیده است اما هیچ یک به طور تخصصی همه وقایع خرمشهر را دربرنگرفته است چنانچه با مراجعه به این کتاب، امکان آگاهی و اطلاع کامل از شدت تخریب و صدمات وارده به خرمشهر در دوران جنگ تحمیلی میسر خواهد شد و از این طریق می توان در مجامع بین المللی طرح دعوا کرد.

آقایی معتقد است علاوه بر خرمشهر، سایر مناطق مرزی آسیب دیده در زمان جنگ تحمیلی نیز نیازمند تدوین کتاب مصور هستند تا از این طریق مستندات موجود در این مناطق از خطر نابودی در امان بمانند. وی با برشمردن ویژگی های کتاب مذکور می گوید: در کتاب حاضر از شخص محوری تا حد امکان پرهیز شده و نفس دفاع نیروها و رزمندگان مدنظر قرار گرفته است.

به باور او عکس های کتاب روایتی مستندگونه داشته و وقایع در بطن ماجرا شکل گرفته است علاوه بر این که تصاویر سیری تاریخی دارند و سعی شده تنها آثاری انتخاب شوند که از ارزش های زیبایی شناسانه عکاسی و ویژگی های یک عکس خبری مناسب برخوردار باشند چرا که کتاب های مصور فراوانی از وقایع دفاع مقدس به چاپ رسیده است اما ارزش های بصری و پایه های مبنایی عکس ها کمتر در این کتاب ها مورد توجه قرار گرفته است.

این خاطر است که تنها منتخبی از عکس های برگزیده ارائه شده است. او اضافه می کند: گام اول برای جمع آوری عکس ها از طریق مراجعه به رسانه ها و مطبوعات برای شناسایی عکاسان شهید، جانباز و ایثارگر صورت گرفت و فهرست افراد شناسایی شده با بانک اطلاعاتی شهدا و ایثارگران مورد مطابقت قرار گرفت.

پژوهشگر کتاب شاهدان زمان با تاکید بر حمایت مسئولان از عکس های موجود از دوران انقلاب و دفاع مقدس می گوید: عکس های موجود از جنگ به منزله مستندات دوران دفاع مقدس هستند و نگهداری نامناسب از آنها زنگ هشدار برای نابودی این اسناد در آینده نزدیک است، بنابراین در چنین شرایطی ضرورت گردآوری عکس ها در قالب کتاب و حمایت جدی مسئولان لازم و ضروری به نظر می رسد.

آقایی با بیان این که هزینه انتشار کتاب های مصور جنگ در مقابل ارزش چنین آثاری بسیار ناچیز است، تصریح می کند: اگر چه هزینه چاپ کتاب های مصور نسبت به دیگر آثار مکتوب کمی بالاست، اما چون بسیاری از این اسناد در معرض نابودی قرار دارد و عدم انتشارشان در قالب کتاب منجر به نابودی آنها می شود، هزینه انتشار کتاب های مصور نسبت به ارزش عکس های دوران جنگ تحمیلی به عنوان بخشی از هویت تاریخ دفاع مقدس مبلغ ناچیزی خواهد بود.

خرمشهر، حماسه مقاومت عنوان کتاب دیگری است که تازه ترین اثر آقایی به شمار می رود و اداره تبلیغات بنیاد شهید آن را به چاپ رسانده است.

به گفته آقایی این کتاب وقایع خرمشهر را طی یک برهه زمانی پنجاه ساله از سال ۳۶ تا ۸۶ در سه بخش خرمشهر قبل از جنگ، حین دوران دفاع مقدس و پس از پایان جنگ تحمیلی به تصویر می کشد. کتاب 'خرمشهر، حماسه مقاومت' شامل ۲۵۰ عکس از وقایع خرمشهر است که از بین حدود ۲۷ هزار عکس انتخاب شده و همزمان با سوم خردادماه سال جاری به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد فتح خرمشهر رونمایی شده است و همچون کتاب 'شاهدان زمان'

عکاسان جنگ اینچنین می گوید: پس از برگزاری نمایشگاه عکس خرمشهر در سال ۸۵ ایده تدوین شناسنامه عکاسان جنگ را به معاونت پژوهشی بنیاد شهید ارائه و پس از تایید این نهاد، تحقیقات لازم را برای شناسایی و جمع آوری آثار عکاسان شهید، جانباز و ایثارگر دوران انقلاب و دفاع مقدس در قالب کتابی آغاز کردم که البته تعدادی از عکس ها نیز به هنرمندانی چون مرحوم رسول ملاقلی پور اختصاص دارد.

به باور آقایی، هنر عکاسی به دلیل حضور عکاسان در متن و بطن صحنه، به کارگیری مبانی ذهنی هنرمند و همچنین سندیت قابل اعتماد، بیش از سایر هنرها در انعکاس وقایع موجود در دوران جنگ تحمیلی بر مخاطب تاثیر گذار است و همین ویژگی ها منجر شده تا عکاسان در طول دوران جنگ بیش از سایر هنرمندان حاضر در صحنه در معرض خطر قرار گیرند، به گونه ای که بیش از دویست عکاس شهید و جانباز در طول دوران دفاع مقدس به انقلاب تقدیم شده است.

او با بیان این که کتاب مذکور آثار بیش از ۸۰ عکاس شهید، جانباز و ایثارگر را دربر گرفته است می گوید: برای جمع آوری عکس ها با مشکلات زیادی مواجه بودیم که در دسترس نبودن عکاسان و آثارشان بر مشکلات موجود دامن زده بود، البته این کتاب دفتر اول از شناسنامه عکاسان جنگ محسوب می شود و هم اکنون تحقیقات لازم برای شناسایی سایر عکاسان و جمع آوری آثارشان در حال انجام است که با پذیرش معاونت پژوهشی بنیاد شهید، دفتر دوم آن نیز منتشر خواهد شد.

آقایی از ارائه طرح تدوین دایرةالمعارف شهدا خبر می دهد و می افزاید: این طرح هم اکنون به بنیاد شهید ارائه شده و در صورت انتشار، عکس هایی از شهدای دوران دفاع مقدس و انقلاب را در بر می گیرد. وی کیفیت نامناسب عکس های نگهداری شده را یکی از مشکلات می داند و خاطر نشان می کند: بسیاری از عکس های ارائه شده در کتاب 'شاهدان زمان' کیفیت نامطلوبی داشتند که برای انتشار نیاز به پردازش چندین باره داشت، البته محدودیت آثار به

از میان همه کاربردها و قابلیت ها، توان مستند نگاری، عکاسی را از سایر هنرها متمایز کرده است به گونه ای که این هنر مرزهای محدود زبان و واژگان را در هم شکسته و صحنه هایی را به نمایش می گذارد که بی نیاز از هر ترجمان و بی اعتنا به مرزهای جغرافیایی و فرهنگ ها در باور انسان می نشیند و همین ویژگی است که عکاسی را در ردیف رسانه های قدرتمند قرار داده و در عرصه مستند نگاری و اطلاع رسانی جایگاهی بی بدیل به آن بخشیده است. در عین حال در بین تمام هنرها هیچ هنری به اندازه عکاسی به قلب خطر نزدیک نمی شود و به همین جهت تاریخ عکاسی، نام عکاسان بی شماری را در فهرست کشته شدگان، مفقودان و مجروحان ثبت کرده است که والاترین نمونه های آن را در میان شهدای هشت سال دفاع مقدس می توان سراغ گرفت چرا که در این زمینه شهید، اسرا و جانبازان زیادی را تقدیم انقلاب کرده است.

در طول هشت سال جنگ تحمیلی، عکاسان بسیاری زوایای گوناگون دفاع همه جانبه را به تصویر کشیدند؛ عده ای خطوط مقدم نبرد و عده ای دیگر پشت جبهه ها را موضوع کار خود قرار دادند که بخشی از حاصل تلاش آنها در مطبوعات و کتاب ها منتشر شد و سندهای ارزشمندی را پدید آورد. اما پذیرفتن قطعنامه ۵۹۸، پایانی بر عکاسی جنگ و مضامین مرتبط با آن نبود، بلکه مبادله اسراء و تفحص و تشییع پیکر شهدا موضوع هایی بودند که پس از پایان جنگ تحمیلی بر دایره تجربه عکاسان جنگ افزود، به طوری که امروز عکاسان شهید، جانباز و ایثارگر به عنوان پشتوانه فرهنگ و هنر کشور محسوب می شوند که کتاب 'شاهدان زمان' شناسنامه جمعی از این عکاسان شهید، جانباز و ایثارگر خواهد بود. این کتاب حاصل تحقیق مجتبی آقایی سربزرگ است که نشر شاد آن را در سه هزار جلد و با قیمت سی هزار تومان به بازار عرضه کرده است و در دوازدهمین جشنواره کتاب سال دفاع مقدس به عنوان اثر تقدیری در بخش هنر معرفی شد.

مجتبی آقایی درباره ایده گردآوری شناسنامه

اسناد مصور در انتظار ساماندهی

محسن فراهانی: دوران هشت ساله جنگ تحمیلی و وقایع و حوادث آن دستمایه عکاسان بسیاری برای به تصویر کشیدن زوایای گوناگون دفاع مقدس شد، به گونه ای که طی این دوران بیش از ۲۰۰ عکاس در جبهه های جنگ، خطوط مقدم و باوقایع پشت جبهه را موضوع عکس های خود قرار دادند اما واقعیت این است که با وجود ارزش و منزلتی که عکس و اسناد مصور در حفظ پیشینه تاریخی و ارتقای فرهنگ بصری انسان ها از جنگ دارد، تاکنون کتاب های مصور معدودی با موضوع دفاع مقدس به چاپ رسیده است در حالی که اگر هر یک از عکاسان حاضر در دوران دفاع مقدس تنها به چاپ یک کتاب از آثار خود مبادرت می ورزیدند، اکنون بیش از ۲۰۰ کتاب مصور جنگ منتشر شده بود.

در یک تقسیم بندی کلی عکاسان جنگ را می توان به سه دسته تقسیم کرد؛ عکاسانی که آثار خود را در آرشیو های شخصی نگهداری می کنند، مطبوعات، خیرگزاری جمهوری اسلامی و سایر نهادهای متولی که با اعزام عکاسان به مناطق جنگی، آثار مصور را در داخل سازمان حفظ کرده اند و دسته سوم را رزمندگان و افرادی تشکیل می دهند که بدون فراگرفتن دوره های آموزشی موفق به گرفتن عکس های خوب و ماندگاری از جنگ شده اند. در واقع تعداد زیادی از عکاسانی که با شروع جنگ به عکاسی روی آوردند عمدتاً از سوی

مراکز محدودی از قبیل مطبوعات، سازمان صدا و سیما، ستاد تبلیغات جنگ، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و... سازماندهی و پشتیبانی می شدند و در کنار ایشان عده دیگری به صورت غیررسمی و علاقه مند اقدام به عکاسی کردند که حاصل این تلاش آثار زیادی است که در بایگانی مراکز فوق الذکر یا آرشیو شخصی عکاسان با وضع نامعلومی نگهداری می شود.

خطری که این روزها بیش از هر چیز عکس های آرشیوی دوران دفاع مقدس را تهدید می کند، این است که اغلب عکس های موجود در سازمان ها در شرایط نامساعدی نگهداری می شوند و دسترسی به آنها نیز دشوار است.

از سوی دیگر بسیاری از رزمندگان و ایثارگرانی که عکس ها را در آرشیو شخصی خود نگهداری می کنند تمایل چندانی برای چاپ و انتشار عکس های خود به شکل کتاب ندارند، در صورتی که نگاتیو عکس ها عمر محدودی دارند و هر سال از کیفیت آنها کاسته می شود. بنابراین به باور بسیاری از کارشناسان تنها راه ماندگاری آثار مصور جنگ در شرایط کنونی، انتشار کتاب های مصور برای ثبت این اسناد در حافظه تاریخی است.

یکی از عللی که عکاسان جنگ کمتر تمایل به چاپ آثارشان دارند، کاهش منزلت هنر عکاسی در میان سایر هنرهای تجسمی است و حتی برخی عکاسی را تا سطح فشار دادن یک شاتر پایین می آورند، در حالی که عکاسان جنگ در دوران هشت ساله دفاع مقدس مانند سایر نیروهای

رزمنده و پایه پای خط شکن ها در خط مقدم جلو می رفتند. واقعیت این است که همان طور که اگر یک رزمنده، خاطرات خود را از جنگ بازگو نکند وظیفه خود را به نحو احسن انجام نداده است، عکاسان جنگ نیز در صورت چاپ نکردن آثارشان در وظیفه ای که برای حفظ هویت تاریخی کشور دارند کوتاهی کرده اند. حال آن که عکس به مراتب از زبان ساده تر و قابل فهم تری نسبت به کتاب های خاطره برای عموم مردم برخوردار است و هر فردی با هر سطح دانش و آگاهی قادر به درک تصاویر برگرفته از وقایع جنگ خواهد بود.

به رغم اقداماتی که از سوی مراکز دولتی برای چاپ کتاب های عکس با موضوع دفاع مقدس انجام گرفته، اما دایره آن چندان گسترده نیست و هنوز بسیاری از عکس های ارزشمند خاک می خورند و روز به روز از کیفیت نگاتیو آنها کاسته می شود که رفع این معضل عزم ملی و مشارکت ناشران خصوصی را در کنار مراکز دولتی می طلبد اما از آنجا که هزینه انتشار کتاب های مصور نفیس بسیار بالاست نه تنها ناشران خصوصی بلکه بسیاری از انتشارات دولتی هم تمایل چندانی به این کار ندارند، زیرا با وجود هزینه بالای این گونه کتاب ها، مخاطب زیادی نیز نخواهند داشت. همین موضوع لزوم تلاش و حمایت جدی سازمان های فرهنگی ذیربط برای جمع آوری، ساماندهی، بهینه سازی و چاپ عکس های موجود از جنگ می طلبد تا بتوان از این طریق گام های بلندی در تهیه و تدوین اسناد تاریخی جنگ برداشت.

کارشناسان از روند خاطره نویسی دفاع مقدس می گویند

خط شکنی در دفتر خاطرات

می کنند، لذا کتاب های خاطره تنها نباید به مستندات توجه کنند، بلکه رعایت قواعد و نثر ادبی نیز ضروری است، چرا که هر فردی که توانایی مکتوب کردن خاطراتش داشته باشد نمی تواند خاطرات جذابی را تولید کند، زیرا به توانمندی ها و آشنایی با قواعد ادبی نیز نیازمند است.

او با اشاره به روند رو به رشد خاطره نویسی نسبت به سال های گذشته، می گوید: طی سال های اخیر، سطح کیفی خاطره نویسی از طریق برگزاری جلسات متعدد نقد و آسیب شناسی و جشنواره های مختلف ارتقا یافته و کارها به سمت حرفه ای شدن پیش می روند. دشوار شدن رقابت بین آثار ارائه شده در جشنواره کتاب سال دفاع مقدس نیز گواهی بر این ادعا است.

سر داوود دوازدهمین دوره کتاب سال دفاع مقدس بر این باور است که مرحله پیش از تالیف خاطره و چگونگی گردآوری خاطرات از سوی مصاحبه کنندگان به ویژه در خاطرات دیگر نوشت از اهمیت ویژه ای برخوردار است چرا که اگر مصاحبه کننده نتواند ارتباط خوبی با راوی برقرار کند و از دانش تخصصی کافی برخوردار نباشد، خاطرات جذاب و عامیانه ای نیز خلق نخواهد شد.

مخدومی توجه ناشران دولتی برای تربیت نیروی انسانی و تامین پشتوانه علمی خاطره نویسی را راهکاری برای علمی شدن خاطرات دفاع مقدس عنوان می کند و می گوید: چنانچه ناشران انتشار کتاب های خاطره را به اهالی فن و با اتخاذ تمهیدات لازم در جهت علمی شدن خاطره نویسی گام بردارند، در آینده ای نزدیک می توان شاهد خلق کتاب های ماندگار و فاخر در عرصه خاطرات دفاع مقدس بود.

غلبه رویکرد تاریخی بر جنبه ادبی

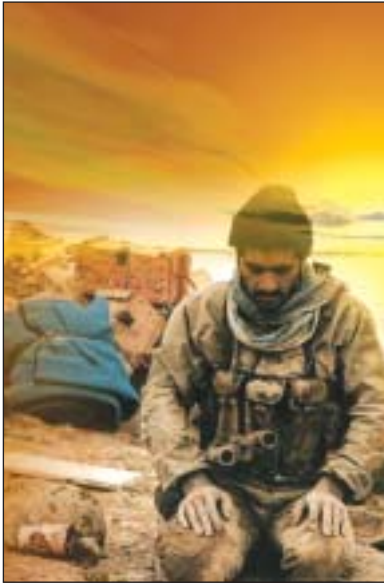
در عین حال دکتر غلامعلی رجایی، پژوهشگر تاریخی، رویکرد تاریخی کتاب های خاطره را غالب بر رویکرد ادبی می داند و می گوید: در بیشتر کتاب هایی که تاکنون در گونه خاطره خلق شده اند، رویکرد تاریخی بیش از جنبه ادبی مورد توجه قرار داده اند. اما به نظر می رسد جذابیت بیشتر در خاطرات مستلزم نشر روان و ساده و به تعبیری عامیانه است.

رجایی باز آفرینی خاطرات از سوی متخصصان را عاملی جهت جلوگیری از هر گونه تحریف در استناد محض یا داستانی سازی شدن کتاب های

خاطره نگاری دفاع مقدس از یک سو، گونه ای است که علاوه بر محتوای قابل قبول، بایستی با سود بردن از آرایه های ادبی، قالبی زیبا و لطیف داشته باشد، ولی از طرفی، سری در تاریخ نویسی و دنیای اسناد دارد. خاطره نویسی در این حوزه، یک نوع تاریخ نویسی شخصی است. اما از آنجا که خاطرات اغلب به وسیله کسانی نوشته می شود که خود در میدان نبرد حضور داشته اند. چنین خاطراتی جزو متقن ترین اسناد دفاع مقدس به شمار می رود. به هر حال، خاطره نگاری با رویکرد ادبی، زیبا و خواندنی است و مخاطب های متعدد و متنوعی را در برمی گیرد، بنابراین رعایت قواعد ادبی ژانر خاطره نویسی، اصل مهمی در رویکرد ادبی است، اما تاریخ، زمانی خاطره نگاری را می پذیرد که مستند باشد. در این وادی واقعیات تاریخی و استناد ضرورت بیشتری نسبت به رویکرد ادبی دارد و شاید زیبایی نثر و چینش هنرمندانه کلمات در کنار هم چندان به کار نیاید.

کتاب های خاطره طی سال های اخیر بیشترین انتشار و تولید را در میان سایر گونه های ادبی دفاع مقدس به خود اختصاص داده اند، اما از طرفی رعایت نکردن مرز تاریخ و ادبیات، این کتاب ها را به خاطراتی کم مخاطب و تکراری تبدیل خواهد کرد. از این رو افزایش مخاطبان و جذابیت این حوزه نیازمند تعاریف مشخص، جامع و همچنین قاعده مند ساختن نگارش خاطرات و ارائه طریق روشمند برای انتشار خاطرات و تعیین جایگاه واقعی خاطره نویسی در دو حوزه تاریخ و ادبیات است تا به این طریق سطح کیفی گونه خاطره نویسی ارتقا پیدا کند.

رحیم مخدومی، سر داوود دوازدهمین دوره کتاب سال دفاع مقدس با بیان این که هر دو منظر تاریخی و ادبی در خاطره نویسی مورد توجه است، می گوید: از آنجا که مخاطب کتاب های خاطره را آحاد مردم تشکیل می دهند، به همین دلیل در کنار توجه به استناد و تکیه بر مستندات تاریخی، توجه به جلوه های ادبی نیز برای جذب مخاطب ضروری است. بنابراین باید حد واسطی از رویکرد ادبی و تاریخی در خاطره نویسی مورد توجه قرار گیرد و کمرنگ شدن هر منظر بر ساختار و محتوای کار، لطمه وارد می کند. به اعتقاد مخدومی از آنجا که از یک خاطره نویس، انتظار نگاه تخصصی در نگارش تاریخ نمی رود و پژوهشگران نیز از این گونه کتاب ها به عنوان معیار کمکی و فرعی در کنار کتاب های تاریخ استفاده

خاطره بر شمرده و معتقد است: از آنجا که اغلب خاطره نویسان خود نوشت را رزمندگان و افراد حاضر در جبهه تشکیل می دهند و از طرفی آمادگی لازم برای نویسندگی در این افراد وجود ندارد، باز آفرینی خاطرات به وسیله متخصصان و اهالی فن در ماندگاری و جذابیت کتاب های خاطره نقش بسزایی ایفا می کند.

رعایت مرز تاریخ و ادبیات در خاطره نویسی

حمید حسام، معاون ادبیات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس نیز بر این باور است که خاطره ژانر ادبی نیست، بلکه ژانری تاریخی محسوب می شود که بعد از طی کردن مسیر نگارش می تواند به برایندهای جدیدی برسد و رنگ و صبغه ادبی پیدا کند، ضمن آن که رنگ و بوی تاریخی اش را هم کاملاً حفظ کرده است.

به اعتقاد او تاریخ و ادبیات دارای مرزی است که خاطره نویسان باید مرز این دو را به خوبی بشناسند. برخی از آنها به تعبیری تاریخ و ادبیات را به هم گره زده و ژانری با عنوان زندگینامه داستانی را خلق کرده اند که از شاهکارهای ادبیات دفاع مقدس به حساب می آیند.

در این میان به باور سعید فخرزاده، محقق خاطره، از آنجا که مخاطب کتاب های خاطره را عموم مردم

تشکیل می دهند، توجه به منظر ادبی به خاطر بالا بردن جذابیت بیش از رویکرد تاریخی باید مد نظر خاطره نویسان قرار گیرد، چرا که محصور شدن در جنبه تاریخی، کتاب های خاطره را همچون سندی خام و بدون جذابیت می کند.

فخرزاده محققان و پژوهشگران را قشر معدودی از جامعه بر شمرده و می گوید: کتاب های خاطره، کتاب هایی برای آحاد مردم به شمار می روند. بنابراین روایت یک رزمنده از طریق زبانی روان و عامیانه با حفظ مستندات اثر گذاری بهتری برای مخاطب دارد، البته نثر و روانی خاطره نباید منجر به تحریف در مفاهیم و یا آمیخته شدن آن با تخیل شود.

به باور او تعجیل و سرعت در جمع آوری خاطرات، کتاب های خاطره را به موضوعاتی تکراری و کلیشه ای برای مخاطب تبدیل می کند و به کارگیری نگاهی هنرمندانه در انجام مصاحبه و گردآوری خاطرات و همچنین توجه به جزئی نگری عواملی هستند که منجر به خلق کتاب هایی ماندگار و پرمخاطب می شود.

رشد چشمگیر خاطره نویسی

در عین حال سید قاسم یاحسینی محقق و پژوهشگر تاریخ دفاع مقدس نیز روند خاطره نویسی در ایران را فاقد رعایت استانداردهای لازم می داند و معتقد است: در یک نگاه کلی، تولید کمی کتاب های خاطره بر تولید کیفی آن می چربد، اما با این وجود رشد و بالندگی قابل ملاحظه ای طی سال های اخیر در رشته خاطره نویسی فراهم شده است.

یاحسینی خاطره را زیر مجموعه منابع تاریخی با موضوعیت ادبی و زیبایی شناسی می داند و معتقد است خاطره ای که فاقد ارزش تاریخی باشد، بی ارزش است. بنابراین جذابیت خاطرات نیازمند رعایت تکنیک های ادبی با حفظ واقعیات و مستندات است. این کارشناس دفاع مقدس شناخت صحیح مهارت های فنی و ادبی را نیاز اساسی هر خاطره نویس بر شمرده و می گوید: نویسنده خاطرات برای خلق یک اثر جذاب و عمومی، ضمن حفظ جنبه های تاریخی، از خیال پردازی پرهیز می کند. ضمن این که سفارش زمانی منجر به تولید اثری فاخر می شود که دست مولف و خاطره نویس در شیوه نگارش کاملاً باز باشد و هیچ گونه دخل و تصرفی از سوی نهاد سفارش دهنده صورت نگیرد.

دریابند. این سفرنامه ها پس از پایان دوران دفاع مقدس به بازدید از مناطق عملیاتی جنوب و غرب کشور معطوف شد و نمونه ذکر شده نیز سفرنامه ای در این قالب است که راوی سعی کرده طی سفر چند روزه ای که به جبهه های جنوب داشته است، بازوایای روحی رزمندگان آشنا شده و آن را به مخاطبان منتقل کند.

بخش دوم این کتاب مشتمل بر بیست دهنوشته از جوانان امروز است که نامه های خود را برای همراه شدن با شهدای دوران دفاع مقدس و پاسخ به این پرسش که اگر با شما بودم؟ نوشته اند. در یکی از دهنوشته ها به قلم زینب شریفی اینچنین آمده است: هر چه می اندیشم که اگر با تو بودم چه کار می کردم، می بینم که تو کار نکرده ای نداری که بر زمین مانده باشد تا من بخوام آن را انجام دهم. تو مسئول تر از آنی بودی که من بخوام سهمی برای خودم کنار تو در نظر بگیرم. من فقط می توانم بگیرم اگر با تو بودم، می توانستم از تو الگو بگیرم و می توانستم از تو بیاموزم...

کتاب "تا شقایق هست..." از سوی انتشارات هزاره ققنوس در ۲۱۸ صفحه، شمارگان سه هزار نسخه و قیمت ۲۵۰۰ تومان به بازار عرضه شده است.

در ذهن راوی شکل گرفته و شش سال بعد، زمانی که او در یکی از جلسات توجیهی خواران دانشجو برای شرکت در اردوهای راهیان نور حضور پیدا کرده است، اسمش به قید قرعه بیرون می آید و او را عازم سفری می کند که از شهر قم آغاز می شود.

در طی مسیر گفت و گوهای زیادی بین دانشجویان از حال و هوای جبهه های جنوب رد و بدل می شود که راوی سعی کرده تمام این گفت و گوها را با ذکر جزئیات به رشته تحریر آورد. آنها پس از گذراندن شهرهای بین راه و عبور از خرمشهر، شوش و اندیمشک، وارد منطقه عملیاتی فتح المبین شده و به بازدید از تمام مناطق عملیاتی جنوب می پردازند. حاج حسین یکتا نیز که مسئولیت اردوهای راهیان نور را عهده دار است، جزئیات عملیات های رزمندگان در مناطق جنوب را طی بازدید برای دانشجویان تشریح می کند.

نخستین سفرنامه مهم به زبان فارسی، سفرنامه ناصر خسرو است و پس از آن کم کم نوشتن سفرنامه در ایرانیان رواج پیدا کرد.

اولین سفرنامه های جنگی به جنگ ایران و انگلیس در خرمشهر بازمی گردد و در زمان جنگ و پس از آن هم گروه هایی برای بازدید از جبهه ها به مناطق جنگی سفر می کردند تا تفاوت اندیشه رزمندگان را

گذری بر کتاب مجتبی شاکری و اصغر استادحسن معمار

مسافران شقایق

مریم خسروانی: "تا شقایق هست..." عنوان کتابی به اهتمام مجتبی شاکری و اصغر استادحسن معمار است که مشتمل بر یک سفرنامه از اردوهای راهیان نور و چندین دهنوشته برگزیده به قلم نسل جوان امروزی در قالب نامه نگاری و پاسخ به این پرسش که اگر با شما بودم؟ است. بخش اول کتاب، سفرنامه فاطمه جباری، کارشناس ارشد رشته فلسفه و کلام با عنوان "مسافر شهر شقایق" را در برمی گیرد

که به روایت سفری که سال ۷۹ در بازدید از مناطق جنگی جنوب کشور طی اردوهای راهیان نور داشته است، می پردازد. داستان از آنجا آغاز می شود که سفر به شلمچه در دوران دبیرستان

زلزله ای به نام «هنری»

هنری زلزله از پنجره بیرون را نگاه کرد. وای یی! چه روز محشری بود. خورشید می درخشید و پرندها می خواندند. غنچه ها باز شده بودند و ابرهای قلمبه قلمبه توی آسمان آبی معلق

بودند... داستان هنری زلزله و ماشین زمان این گونه آغاز می شود. هنری زلزله، پسری است که طبیعت را دوست ندارد. از هوای تازه بیزار است و فکر می کند در دنیا، کاری مزخرف تر از بالا و پایین رفتن توی خیابان و نگاه کردن به تیرهای چراغ برق وجود ندارد. از پیاده روی هم متنفر است و فکری می کند بالاخره توی یکی از همین پیاده روی های خارج از شهر، بلایی سرش می آید، یا توی باتلاق شنی می افتد و یا موج های بلند آب، له و لورده اش می کند.

هنری دلش می خواهد بازی کند، شکلات بخورد و ناراحت است از این که بزرگ ترها، هیچ وقت نمی گویند: «هنری! وقت بازی با کامپیوتر است!» یا «هنری الان مشق نوشتن را بگذار کنار، وقت تلویزیون تماشا کردن است.»

اما این بار، هنری باید خیلی مواظب رفتارش باشد. آخر خاله رویی، آنها را به یک رستوران شیک فرانسوی دعوت کرده. از همه مهم تر آن که معلمش، خانم تیل آکس و مادرش هم به صورت اتفاقی به همان رستوران آمده اند و... حالا مامان و بابا، مرتبا به هنری می گویند: «مودب باش، با دهان باز، غذا نخور» و هزاران اما و اگر دیگر که هنری زلزله از تمامشان خسته شده است.

هنری از این که مادرش حرف پیتز، برادر کوچکش را باور می کند و حرف او را نه، عصبانی است. هنری در کتاب «هنری زلزله و عشق فوتبال» دوست دارد یادداشت های پیتز را بخواند چون دروغگویی لاغری مثل پیتز، همه چیز را همان طور می نویسد که دلش می خواهد و هنری را آدم شری نشان می دهد و همه تقصیرها را به گردن او می اندازد. او فکر می کند شاید برادر لاغرش، یک روز نویسنده بزرگی بشود، مردم دفترچه خاطراتش را پیدا کنند و بخوانند و همه آن مزخرفات را باور کنند. به همین خاطر همه جا را گشت تا دفترچه خاطرات پیتز را پیدا کرد و دید درباره همه کس و همه چیز، کلی خاطرات بی مزه نوشته شده اما از او اسمی به میان نیامده و همین مسئله، هنری را کلی عصبانی کرد.

فوتبال هنری زلزله، اصلا خوب نیست اما با هزار جور حقه و کلک، بالاخره گل می زند. هنری می داند که هیچ وقت از دست پیتز خلاصی ندارد. البته این راه هم می داند که نمی تواند او را بفروشد یا به گرم تبدیل کند ولی خب بلد است که پیتز را توی دردرس ببندازد. یک دردرس خیلی خیلی خیلی بزرگ! اگر دوست دارید درباره این اتفاقات بیشتر بدانید، می توانید «هنری زلزله و دندان شیری» را بخوانید. در خانه هنری زلزله، فقط این حرف ها به گوش می رسد: «هنری، روجک نشو! پول توجیبی، بی پول توجیبی! برادرت رو اذیت نکن، هنری!» و... اگر می خواهید درباره هنری بدانید هنری زلزله در جشن تولد، هنری زلزله و تعطیلات پرماجر، «هنری زلزله پولدار می شود»، «هنری زلزله و ناهار روز عید»، «هنری زلزله و خانه اشباح» و... را بخوانید.

مجموعه «هنری زلزله...» را فرانچسکا سایمون -نویسنده انگلیسی که هم داستان های طنز کودکانه می نویسد و هم نمایشنامه - نوشته و مژگان کلهر و اتوسا صالحی آن را ترجمه کرده اند و کتاب های فندقی، واحد کودک موسسه نشر افق، این مجموعه را در سه هزار نسخه منتشر کرده است.

گذری بر «من و رضا و آیدین» اثر سیدهاشم حسینی

مرگ گاهی ریحان می چیند

چشم که باز کردم دوازده ساله بودم؛ وقتی که رنگ ها را تشخیص دادم؛ وقتی که پسر حاجی سمت چپم نشست روی صندلی عقب بنز، من این گوشه بودم، او آن گوشه... دوازده سالگی، رنگ و بو داشت. رنگی پررنگ تر از سال قبل؛ بویی تازه تر از هر بوی کهنه. رنگه همه قیسی های باغ ساوه، گل های انار، مزه آلو و آلبالو، رنگ سبزه ها، سرخ ها و سفیدها...

کتاب «من و رضا و آیدین» این گونه آغاز می شود با رنگ، بوم، طعم و توصیف آدم هایی که بوی میوه رسیده می دهند.

سیدهاشم حسینی، نویسنده کتاب بر این باور است که دنیای کودکان سرشار از رنگ و شادی است. آنها مفاهیم عمیق و پیچیده را درک نمی کنند و همه چیز را با آنچه پیرامونشان وجود دارد و دلخواهشان است می سنجند از این رو نویسندگان می توانند از همه عناصر طبیعی استفاده کنند و همه رنگ ها و بوهای خوش را به خدمت گیرند.

اما آنچه اهمیت دارد این است که رضا و اسماعیل در شهر زندگی می کنند و بیشتر از آن که با درختان میوه سر و کار داشته باشند با لوازم زندگی شهری در ارتباطند؛ هر چند نویسنده معتقد است اسماعیل و رضا، گهگاه به باغ ساوه می روند؛ باغی پر از درخت انار. در حقیقت نویسنده می خواهد بچه ها را با طبیعت آشتی دهد؛ بچه هایی که به آپارتمان نشینی و زندگی ماشینی خو گرفته اند. نویسنده در این کتاب

به توصیف جزئی انسان ها پرداخته است؛ برای مثال آن جا که از رضا می گوید: «صورت باریکش استخوانی بود و مردانه، با برویی که از حاج عباس به ارث برده بود. پوستش شبیه هر رنگی می شد، پریده رنگ و زردنیو، شفاف و شاد، حتی سرخ. چشم های کشیده اش رنگ عسل داشت؛ کمی روشن تر از موی لخت و قهوه ای سوخته سرش...»

مؤلف معتقد است، تا حد ملال آور به جزئیات توجه نکرده و تنها خواسته خواننده را با شخصیت های داستان آشنا کند و از ظاهر زبان به باطنشان نقب بزند، چرا که رنگ رخساره خبر می دهد از سر ضمیر و او خواسته ویژگی های بیرونی و درونی آن را بازگو کند.

این توجه بیش از اندازه به جزئیات نه تنها در ارتباط با شخصیت های اصلی داستان بلکه شناخت بیشترشان به روند قصه کمک می کند و به نظر می رسد که در پرداختن به شخصیت های فرعی

قصه نیز وجود دارد. ناظم، دماغ عقابی بود. بسیار لاغر بود. دکمه های پیراهن سفید نو اش را تا خرخره بسته بود. با ورود ما چای را بی صدا درون نعلبکی ریخت و به رضا خیره شد...

حسینی از نوجوانانی سخن گفته که یا چون اسماعیل منفعل و ناتوانند و اراده و اختیاری از خود ندارند یا همچون رضا مغرور و خودخواه هستند و انگار حالت بینابینی وجود ندارد.

«محکم حرف می زد، من و من نمی کرد. جملاتش دستوری بود. پرسشی بود. اجازه سوال نمی داد. من فقط باید جواب می دادم کوتاه و بریده بریده، آره، نه و یا نظر مرا نمی پرسید. از من اجازه نمی خواست. رای، رای خودش بود. امر می کرد اجرا می کرد. گفت: برویم سمت راه آهن.» نویسنده بر این باور است که رضا توانسته تاثیر

مثبتی بر اسماعیل بگذارد زیرا مرگ هر انسان می تواند عبرت آموز باشد و مرگ او عزت نفس، غرور، سربلندی و... را به اسماعیل یاد می دهد: «... رضا با من بود. آیدین هم با من بود. موقعی که مدرسه می رفتم آنها همراهم بودند. یک طرفم رضا بود، یک طرفم آیدین. با آنها مسابقه می دادم. پا به پای هم می دویدیم. دیگر عقب نمی ماندم. تنها نمی ماندم. فریادکشان می دویدم. می دویدم و زودتر از بقیه از خط آهن رد می شدم.»

در حقیقت نویسنده میل انسان ها به کمال، بهتر شدن و بهتر زیستن را به تصویر کشیده است. رضا، آدمی است که با بیماری خود دست و پنجه نرم می کند و دلش می خواهد با سرطانی که در وجودش پنجه انداخته مقابله کند و اسماعیل پسری است که دوست دارد اعتماد به نفس خود را بازیابد و...

اسماعیل پسر ۱۲ ساله ای است که به روایت بخشی از زندگی خود پرداخته: «چشم باز کردم، دوازده ساله بودم وقتی که رنگ ها را تشخیص دادم...» چرا که این سن به نظر نویسنده بهترین سن ممکن است. نه کودکیم که نیازمند مراقبت باشیم و نه آنقدر بزرگ شده ایم که کودکی خود را از یاد برده باشیم.

حسینی در داستان خود به مرگ پرداخته و بر این باور است که نوجوانان باید با مرگ به عنوان یک واقعیت انکارناشدنی آشنا شوند و بدانند که مرگ با همه تلخی اش جزئی از زندگی است و همه ما باید آن را تجربه کنیم. «من و رضا و آیدین» نخستین داستانی است که سیدهاشم حسینی برای کودکان می نویسد. او اگر چه داستان هایی برای بزرگسالان منتشر کرده اما دوست دارد برای نوجوانان بنویسد، به ویژه نوجوان های ۱۲ تا ۱۳ ساله و آنچه او را به نوشتن این داستان واداشته، مرگ نوجوان ۱۲ ساله ای بر اثر بیماری سرطان بوده است؛ همان اتفاقی که برای رضا در داستان او می افتد و تکرار می شود. «من و رضا و آیدین» را انتشارات سوره مهر در ۲۵۰۰ نسخه و به قیمت ۹۰۰ تومان منتشر کرده است.

روایت خاکریز برای کودکان

می خواست کلاس اول دبستان را شروع کند، کیف تکالیف بر شانه های لاغرش سنگینی می کرد. سرشار از شور و شوق شکفتن بود، تا مهر دست مهربانی بر سرش بکشد. ناگهان رادیو خبر داد که اتفاقی در سرزمینش رخ داده است. روزهای دبستانش بوی جنگ گرفت و دلهره هایش لابه لای کاغذهای کاهی گم شدند. وسعت نوجوانی اش را غرش هوایمما و بمب افکن های دشمن پر کرد. او که هنوز وقتی می خواهد از جنگ حرف بزند از کلاس اول شروع می کند و یاد بمباران ها می افتد و پروانه هایی که پرپر می شدند، اگرچه هیچ وقت خط مقدم را تجربه نکرد، اما تجربه های خط خطی اش از جنگ او را به وادی شعر رساند.

جملات بالا حس و حالی است که غلامرضا بکتاش در مجموعه شعر «تا رادیو خبر داد» برای کودکان امروزی که به نوعی با جنگ بیگانه اند به تصویر کشیده است. او چند مجموعه شعر کودک و نوجوان را در کارنامه خود دارد که تا رادیو خبر داد «دومین مجموعه شعرش با مضمون دفاع مقدس است. این مجموعه مشتمل بر ۱۱ قطعه شعر با مضمون جنگ است که اغلب در

قالب چارپاره سروده شده اند. شاعر کتاب به خوبی توانسته نمادها و ارزش های دفاع مقدس چون مقاومت، ایثار و شجاعت رزمندگان در مقابل تلخی ها و جنایت ها و کشتار بی رحمانه کودکان بی گناه به وسیله بمباران های شیمیایی و هوایی دشمن با زبانی کودکانه و ساده برای کودکان بازگو کند.

گلدسته دعا با روایت زندگی یک جانباز و سختی های او در نماز خواندن؛ گل کاشت آن روز با تصویر کشیدن شجاعت و ایثار حسین فهمیده؛ بر شانه مترسک با بازگو کردن قربانی شدن کودکان بی گناه در اثر بمباران شیمیایی دشمن؛ «پرچی به نام دود» با روایت ایثار بسیجیان در جنگ؛ «عروسک شادی» با سخن گفتن از آوارگی های کودکان؛ «زنگ آشنایی» با روایت تلخی های جنگ از زبان معلم به شاگردان و در نهایت «چشم عروسکم» با روایت چشم عروسکی که بازمانده و تمام دوران هشت ساله را مشاهده کرده است، مجموعه اشعار این کتاب را در برمی گیرند که به نوعی هر یک از روایت یکی از تلخی ها یا ارزش های جنگ برای کودکان هستند. تا رادیو خبر داد «به تازگی از سوی انتشارات پالیزان و با حمایت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس در شمارگان پنج هزار نسخه و به تصویرگری محمد حسین صلواتیان منتشر شده است.

ویراست چهارم از مکتوبی قابل تأمل در حوزه یادگیری و کنترل حرکتی

حرکت از نو

رفتار حرکتی، یکی از شاخه‌های علم نوپای تربیت بدنی در کشورمان به حساب می‌آید که به مطالعه چگونگی یادگیری و کنترل رفتارهای حرکتی و ورزشی می‌پردازد؛ موضوعی مهم که در حوزه تربیت بدنی و ورزش از جایگاهی والا برخوردار است.

یکی از مشکلاتی که جویندگان علم تربیت بدنی به ویژه شاخه رفتار حرکتی با آن مواجه بودند، محدودیت منابع مکتوب فارسی زبان این علم بود و این مشکل، دانشجویان رشته تربیت بدنی را برای یافتن منبع مناسب با دروس‌هایی روبه‌رو می‌کرد. در همین راستا چندی پیش این کتاب به قلم ریچارد ای. اشیت و تیموتی لی که از متخصصان این حوزه هستند با ترجمه دکتر رسول حمایت‌طلب، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و عبدالله قاسمی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی از سوی نشر علم و حرکت در قالب دو جلد منتشر شد.

از آنجا که دستیابی به تازه‌های علم از اهمیت فراوانی برخوردار است، این دو مترجم ویراست چهارم کتاب 'یادگیری و کنترل حرکتی' را به زبان فارسی ترجمه کردند که یکی از معتبرترین منابع درسی در زمینه یادگیری و کنترل حرکتی به‌شمار می‌رود. در حقیقت این آخرین ویراست کتاب Motor control and learning مربوط به سال ۲۰۰۵ میلادی است.

این کتاب شامل سه بخش اصلی با عناوین 'مقدمه‌ای بر رفتار حرکتی'، 'یادگیری حرکتی' و 'کنترل حرکتی' است که با توجه به حجم زیاد آن، در دو جلد منتشر شده است.

در جلد اول که متشکل از هفت فصل است، تمام فصول بخش اول (مقدمه‌ای بر رفتار حرکتی) و سه فصل از بخش دوم (کنترل حرکتی) گنجانده شده و جلد دوم نیز فصول مربوط به بخش دوم و تمام فصول بخش سوم (یادگیری حرکتی) را دربرمی‌گیرد. این کتاب برای فارغ‌التحصیلان و دانشجویانی که در حال گذراندن واحدهای درسی مربوط به اجرای انسانی یادگیری حرکتی به ویژه در رشته‌هایی نظیر حرکت شناسی یا روان‌شناسی هستند، به عنوان

یک مرجع تلقی می‌شود. تاکید این کتاب بر رویکرد رفتاری است، به این معنا که تمرکز اصلی آن بر رفتار حرکتی است که می‌تواند به طور مستقیم مورد مشاهده قرار گیرد، به عنوان مثال بسیاری از عواملی که بر کیفیت این اجراها تأثیر می‌گذارد را تسهیل می‌کنند.

در حقیقت تلفیق تحلیل‌های رفتاری، فیزیولوژی اعصاب و بیومکانیک، واقعیتی را آشکار می‌سازد که رشته‌های حرکتی و یادگیری حرکتی، فیزیولوژی عصبی حرکات (یا کنترل حرکتی) و بیومکانیک به سرعت با یکدیگر در جهت درک بیشتر رفتارهای حرکتی، رشد می‌کنند.

در ویراست جدید این کتاب، تلاش نویسندگان ارائه مسائل جدیدتر یادگیری و کنترل حرکتی است و مطالب به نوعی نگارش شده است که مشابه با ویراست‌های قبلی باشد به همین دلیل پرداختن به دانش چند رشته جدید که به سرعت در حال رشد هستند، ویژگی اصلی این کتاب به حساب می‌آید. در این ویراست نسبت به ویراست‌های قبلی به سید مرجع دیگر در حوزه‌های مختلف نیز پرداخته

شده است، ضمن این که برای کاهش دشواری‌های کتاب و بدون اینکه غنا و پوشش مفاهیم تخصصی نادیده گرفته شود، برخی فصول ویراست قبلی کاهش یافته‌اند. به عنوان مثال بخش‌هایی به این ویراست اضافه شده است تا حوزه‌های تحقیقی جدید و جالبی ارائه شود که همگی از ویراست قبلی نشأت گرفته‌اند.

این کتاب به سه بخش تقسیم شده است؛ بخش اول مقدمه‌ای بر مفاهیم تحقیقی و بنیادین است که برای درک رفتار حرکتی اهمیت زیادی دارد. در فصل اول این بخش، تاریخچه مختصری از این رشته و به دنبال آن در فصل دوم روش‌های موجود در تحقیقات رفتار حرکتی بیان شده است که به الگوهای متعدد و تکنیک‌های آماری مورد استفاده در مطالعه رفتار حرکتی می‌پردازد. در فصل سوم انسان به عنوان یک پردازشگر

اطلاعات در نظر گرفته شده و نویسندگان بر روش‌های متعددی تمرکز می‌کنند که در آنها اطلاعات با رفتار حرکتی مرتبط می‌شود. مفهوم توجه، موضوع اصلی فصل چهارم است که در آن تأکیدی خاص بر نقش توجه در رفتار حرکتی شده است.

بخش دوم این کتاب درباره ارتباط با کنترل حرکتی است.

فصل پنجم کنترل حرکتی به دیدگاه حلقه بسته را مورد بررسی قرار می‌دهد که در آن تعاملات حسی در کنترل حرکتی بررسی می‌شوند. در این فصل تأکید ویژه‌ای بر تحقیقات جدید مرتبط با نقش بینایی در کنترل حرکتی صورت گرفته است.

در فصل ششم، موضوع به تعاملات عصبی مرکزی در کنترل حرکت تغییر می‌یابد که در اینجا تأکید بر برنامه حرکتی و برنامه حرکتی تعمیم یافته است. برخی اصولی که مربوط به سرعت و دقت هستند در فصل هفتم ارائه شده است که با بررسی مفاهیم نظری، با تعاملات حسی و مرکزی در کنترل حرکت یکپارچه همراه می‌شوند. در فصل هشتم نیز به بحث در مورد عوامل درگیر در کنترل حرکت پرداخته شده است که باعث آسان و دشوار شدن هماهنگی می‌شود. مباحث فصل نهم

نیز مربوط به عواملی است که به اختلاف مهارت در میان افراد منجر می‌شود و تأکید بر موضوعات مهمی پیرامون توانایی‌ها و پیش‌بینی مهارت‌هاست.

بخش سوم کتاب هم مربوط به اکتساب مهارت یا یادگیری حرکتی است. در فصل دهم به برخی از مسائل خاص روش‌شناسی در مطالعه یادگیری پرداخته می‌شود.

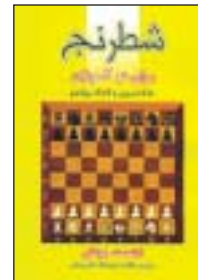
اثر تمرین، ساختار جلسه تمرین و بسیاری از متغیرهایی که در کنترل معلم، مربی یا درمانگر هستند در فصل یازدهم به بحث گذاشته می‌شود. این در حالی است که در مورد تعاملات بازخوردی در یادگیری حرکتی در فصل دوازدهم بحث می‌شود. البته در هر دو فصل، اطلاعات جدیدی وجود دارد که تغییرات مهمی را در مورد درک ما نسبت به فرایندهای درگیر در تمرین و روش‌هایی که در آن، این عوامل بر یادگیری اثر می‌گذارند، ایجاد می‌کند. در فصل سیزدهم روش‌های متعدد نظری در یادگیری حرکتی ارائه شده است و در نهایت فصل چهاردهم به عوامل مرتبط با یادگیری و انتقال مهارت‌ها می‌پردازد.

چاپ اول کتاب 'یادگیری و کنترل حرکتی' از سوی نشر علم و حرکت در شمارگان دوهزار نسخه (جلد اول ۴۶۸ صفحه و جلد دوم ۴۹۴ صفحه) و قیمت هر جلد هفت هزار تومان روانه بازار نشر شده است.

معرفی کتاب

نگاهی اجمالی به کتاب «شطرنج برای نوآموزان»

شطرنج بر صفحه کتاب

شاید این روزها سرمای هوا اوبارندگی تا حدی از جمعیت شطرنج باز اماکن عمومی مثل بوستان‌ها بکاهد اما پرداختن به این رشته ورزشی سرگرم‌کننده و علمی، آن هم در جمع گرم و صمیمی خانواده از لذت بالایی برخوردار است. مشکل اینجاست که کمتر شطرنج بازی را می‌توان یافت که حوصله آموزش اصول اولیه شطرنج به نوآموزان را داشته باشد تا آنها هم به این رشته علاقه مند شوند اما ارنست بونس شطرنج باز نامدار، ظاهراً چنین حوصله‌ای را داشته و به همین دلیل کتاب 'شطرنج برای نوآموزان' را به رشته تحریر درآورده است که عزیزالله صالحی مقدم نیز آن را به زبان فارسی ترجمه کرده است.

در این کتاب که از سوی نشر فرزین روانه بازار شده، ۴۵۰ تمرین

و ۴۶۹ دیگرام برای آموزش گام به گام شطرنج به نوآموزان طراحی و ذکر شده است.

ارنست بونس نویسنده این اثر یکی از مربیان نامی شطرنج جهان به ویژه در آموزش به کودکان و نوجوانان است. مولف با استفاده از کتاب‌های آموزشی نظیر آثار آندره شرون، تایمانوف، سوتین و کوبلنس کتاب 'شطرنج برای نوآموزان' را طبق موازین تربیتی و براساس آخرین دستاوردهای تئوری شطرنج به رشته تحریر درآورده است. در حقیقت این کتاب به صورت درسنامه تهیه شده و در پایان هر درس بخش خودآزمایی قرار گرفته که خواننده می‌تواند با پاسخ دادن به سوالات این بخش از میزان پیشرفت خود آگاه شود. این کتاب شامل ۹ درس است که مباحث را از ساده‌ترین موضوعات یعنی معرفی صفحه شطرنج شروع می‌کند که در آن نامگذاری خانه‌ها به طور کامل بیان شده است.

درس دوم، مهره‌ها و طرز حرکت آنها نام دارد. در این فصل گفته می‌شود که چطور روی صفحه شطرنج دو ارتش با قدرتی برابر روبه‌روی هم صف‌آرایی می‌کنند و... و در این حین نام و علامت این مهره‌ها به گونه‌ای که یک نوآموز به راحتی آنها را بشناسد و به خاطر بسپارد، آورده می‌شود. البته ارزش نسبی مهره‌ها و نحوه حرکت آنها نیز در این کتاب بیان شده است.

یکی از بخش‌هایی که معمولاً افراد ناآشنا به شطرنج یا نوآموزان با آن مشکل دارند، چگونگی ثبت حرکت‌هاست که در بخش سوم به آسانی آموزش داده شده است. البته در این بخش تکنیک‌هایی نظیر دفاع کردن از یک مهره، آچمزی، قلعه رفتن و گرفتن پیاده عبور توضیح داده می‌شود.

همان‌طور که می‌دانید هدف از بازی شطرنج، مات کردن شاه حریف است و این موضوع درس چهارم کتاب را تشکیل می‌دهد. مات با سوارهای سنگین، تعقیب شاه با وزیر، مات با رخ، مات با دو فیل و مات با دو اسب، از جمله روش‌های مات کردن در این فصل از کتاب است.

مساوی‌ی‌پات و مراحل سه‌گانه شطرنج نیز موضوعات درس‌های پنجم و ششم کتاب را تشکیل می‌دهد. در سه درس پایانی موضوعات بسیار مهمی برای نوآموزان تدریس می‌شود که از جمله آنها می‌توان به آخر بازی‌های ابتدایی، اجبار در حرکت نبرد سوارها، رخ علیه پیاده پیشرفته، نبرد شاه، سوار سبک و پیاده، علیه شاه تنها، مقدمه‌ای بر بازی پیاده، قانون مربع، قانون تقابل، قانون مثلث خانه‌ها، فاصله پرش اسب، محاسبه ذهنی، طبقه‌بندی شروع بازی‌ها، بازی‌های نیمه‌باز، بازی‌های بسته، با یک حرکت مات کنید و تمرین‌های تکمیلی همراه با پاسخ اشاره کرد.

درباره کتاب «راه یاب ایران» نوشته ناصر کریمی

نشانی همه راه های ایران

دربخش اطلاعات پایه، نام و نشانی جاذبه ها و مراکز خدمات گردشگری طول مسیر به ویژه در مقاصد اصلی ذکر شده اند. این اطلاعات البته می توانستند بسیار مفصل تر باشند.

غیر از هفت مسیر گردشگری که بخش بزرگی از ایران را در برمی گیرند، فصلی نیز با عنوان «از ایرانوبچ تا امروز» در ابتدای کتاب گنجانده شده که به اختصار از تاریخ و جغرافیا و مردم شناسی ایران سخن می گوید و خواننده را با جنبه های مهمی از آنها آشنا می سازد.

نویسنده در قالب توصیه به خوانندگان می گوید: «به نقاط دیدنی یا جاذبه هایی که اندکی دورتر از جاده هستند، توجه کنید. هرگز تصور نکنید جاذبه های هر مسیر همان هایی هستند که درباره شان چیزهایی شنیده اید یا خواننده اید یا در نقشه ها و متن این کتاب می بینید. در ایران هنوز برای شناسایی و ثبت دقیق این دیدنی ها یا جاذبه ها کار جامع و مدونی انجام نشده است. آنچه هم در گوشه و کنار مکتوب شده، از جمله در این کتاب، اغلب حاصل مشاهدات و گفته های گردشگران است نه تحقیقات پژوهشگران. شما نیز می توانید معرف جاذبه های تازه باشید. به شرط آن که با دقت بیشتری ببینید و به آنچه تا کنون دیده اید، شنیده اید و خواننده اید (از جمله آنچه در این کتاب آمده است) اعتماد نکنید. فراموش نکنید یک گردشگر خوب کسی است که می تواند بیشترین بهره را از سفرش ببرد و نگاهش باید آنگذر شسته و رفته باشد که بتواند هر سفر را به فرصت و تولدی تازه تبدیل کند.»

کتاب «راه یاب ایران» نوشته ناصر کریمی، به وسیله انتشارات فرهنگ معاصر در ۳۴۹ صفحه مصور و تمام رنگی در شمارگان پنج هزار نسخه و به بهای ۹۵۰۰ تومان راهی بازار کتاب شده است.

تصاعدی افزایش یابد.» اما این در صورتی است که کتاب «راه یاب ایران» به زبان های دیگر دنیا خصوصاً انگلیسی، فرانسوی و عربی نیز ترجمه شود. علاوه بر این گمان نمی رود که کتاب راه یاب اولین تجربه از این دست باشد، زیرا پیش تر انتشارات روزنه در سه کتاب جداگانه راهنماهای سفر به استان های خراسان رضوی، فارس و اصفهان را منتشر ساخته که بسیاری از ویژگی های کتاب راه یاب را دارا هستند و در عین حال جامعیت یک راهنمای گردشگری قابل استفاده برای راهنمایان تور را دارند. این کتاب ها علاوه بر فارسی به زبان انگلیسی نیز منتشر شده اند. با این حال کتاب «راه یاب ایران» در بخش معرفی مسیرهای سفر از کتاب های یاد شده کامل تر و منسجم تر است.

کتاب «راه یاب ایران» از سه بخش تشکیل شده است؛ نقشه های راه یاب، متن راه یاب و اطلاعات پایه در نقشه های راه یاب.

در این کتاب هفت مسیر بر اساس نمودارهای بیش گزین آمار توزیع سفر در ایران انتخاب و معرفی شده اند. مسیری که در این کتاب با عنوان «سفر شاعرانه و با مسماي جاده ابریشم، شرق خاخره، خزر، هزار و یک شب، مارکوپولو، کوروش و مروارید معرفی شده اند، راه هایی هستند که در آنها بیشترین تردد گردشگر وجود داشته است و به همین اعتبار از عمده ترین جاذبه های گردشگری ایران و از بیشترین سامانه ها و خدمات گردشگری برخوردار هستند. همچنین بر اساس نمودارهای بیش گزین مبدأ هر یک از این مسیرها تهران انتخاب شده است.

در بخش نقشه های راه یاب توجه خاصی به جاذبه های اکوتوریستی شده که نویسنده معتقد است در سایر نقشه های گردشگری چندان مورد توجه نبوده اند. اما جدا از نقشه های راه یاب، در متن های راه یاب ضمن توصیف مختصر جاذبه های گردشگری هر مسیر کوشش شده است نویسنده همپای گردشگر حرکت کند. او اگر چه با نگاه گردشگر اطراف هر راه را می کاود، اما از آنچه در جان چشم انداز پنهان است غافل نمی شود و از آن نیز سخن می گوید. هر چند که به تعداد گردشگران چشم انداز و جاذبه وجود دارد.

یافته اند که در واقع بر خلاف دوره های پیشین دیگر نمی توان یکی را به جای دیگری به کار برد. البته شاید بتوان بین کتاب هایی که به طور معمول راهنمای گردشگری نامیده می شوند با گزارش های جغرافیایی قرابت نسبی پیدا کرد اما کتاب های راه یاب که صرفاً به عنوان کتابچه صحرایی و با هدف کاربردی به وسیله جهانگردان مورد استفاده قرار می گیرند، قطعاً شباهت چندانی با کتاب های راهنمای گردشگری ندارند. اگر چه از عناصر مشترک مانند نقشه و تصویر و اطلاعات مشابه از جمله گزارش های توپوگرافی و اقلیم شناسی منطقه ای استفاده می کنند.

کتاب «راه یاب» صرفاً با زاویه دید گردشگر سروکار دارد و به همین دلیل فقط به توصیف آنچه او می تواند ببیند می پردازد و اطلاعاتی را در اختیارش می گذارد که احتمالاً در جایی از سفر حتماً برایش مفید خواهد بود و بدون این اطلاعات شاید گردشگر در جایی دچار مشکل بشود. تعریف دیگر نیز تفاوت راه یاب و راهنمای گردشگری را در این می داند که اولی را غالباً گردشگران اتواستاپ و دومی را راهنمایان تور مورد استفاده قرار می دهند. یک کتاب راه یاب شاید آنگذر جامعیت نداشته باشد که بتواند تمامی پرسش ها و نیازهای اطلاعاتی افراد بسیاری از گردشگران را پاسخ بدهد اما قطعاً می تواند مسیر سفر را واضح و شفاف سازد و اطلاعات مورد نیاز گردشگر را به صورت دقیق و جامع ارائه دهد تا با اتکا به آن حتی یک گردشگر تنهای ناآشنا به زبان محلی نیز بتواند به آسودگی در هر سرزمین ناشناخته ای به سیر و سفر پردازد. ویژگی دیگر یک کتاب راه یاب مناسب این است که به گردشگر کمک کند تا ارتباط کامل تری با محیط پیرامون برقرار سازد.

ناصر کریمی بر این باور است که کتاب «راه یاب ایران» به قلم او اولین تجربه در این زمینه در ایران است. او می گوید: «تردید نیست که اکنون با افزایش شمار گردشگران ورودی (ایرانگردان خارجی) نیاز عمده تدوین کتابی است که بتواند ضمن تأمین نیاز دفاتر خدمات مسافرتی، قابل استفاده گردشگران منفردی باشد که با توجه به رشد شتابان اکوتوریسم در ایران انتظار می رود شمارشان در سال های آینده به گونه ای

«تو تصمیم گرفته ای در ایران سفر کنی. یک کتاب راه یاب خریداری. عکس ها و نقشه های آن را نگاه کرده ای و حالا وقت خواندن این مطلب را یافته ای. می دانم هیچ کدام از این عکس ها و نقشه ها توانسته اند تصویر روشنی از ایران به تو بدهند. احتمالاً لابه لای این تصاویر در پی یافتن رد پای تصویری بوده ای که درباره ایران داشته ای. شاید کنجکاوانه در پی رسیدن به حوالی خاطره ای از روزی دور دست بوده ای؛ روزی که برای اولین بار دریافتی ایران چطور جایی است. شاید هم از آن دسته آدم هایی باشی که هیچ سرزمینی را خالی از مردمان آن نمی توانی تصور کنی. زمین بی آدم یعنی جغرافیای طبیعی محض. چیزی که لابد زیاد به آن علاقه نداری و شاید هم اولین کنجکاو تو درباره ایران اصلاً همین بوده که این مردم چطور آدمیانی هستند؟»

سؤال سختی که شاید جواب آن را فقط وقتی پیدا کنی که این هفت راه ایرانگردی را از اول تا آخر پیموده باشی. این طور شاید حتی در گذر از جغرافیا، تاریخ را دریایی و بدانی از چهار هزار سال پیش که ایرانیان کنونی از ایرانوبچ به این پهنة میان خزر و خلیج فارس آمدند چه تجربه های تازه ای از زندگی کسب کردند؟» این جملات آغازین کتاب «راه یاب ایران» نوشته ناصر کریمی است که پیمودن همان هفت راه ایرانگردی را برای ایرانگردان آسان می کند. از زمان انتشار نخستین راهنمای گردشگری اروپا در سال ۱۹۲۶ میلادی که اولین کتاب مجموعه سبز «میشلین» منتشر شد، همیشه دست اندر کاران ادبیات سیر و سیاحت این دلمشغولی را داشته اند که مرز بین یک راهنمای کاربردی یا مونوگرافی های معمولی که برای معرفی سرزمین های مختلف نگاشته می شوند، چیست. آیا با افزودن اطلاعات گردشگری همچون نشانی هتل ها و رستوران ها توضیح مقررات ورود و خروج گردشگران و امور گمرکی می توان هر مونوگرافی را به یک کتاب راهنمای گردشگری تبدیل کرد؟

دیدگاه ها در این باره البته متفاوتند؛ اما دست کم نسل جدید کتاب های راهنمای گردشگری با مونوگرافی ها و کتاب های جغرافیایی را چندان متفاوت

نگاهی به «مبانی گردشگری روستایی» اثر محسن اردستانی

سفر در جهان سبز

گردشگری و فعالیت های وابسته به آن بزرگ ترین بخش صنعت و صادرات جهانی را شامل می شود و در این میان، روی آوردن گردشگران به طبیعت که ناشی از سیطره زندگی صنعتی و خستگی های بر خاسته از حضور در سکونتگاه های شلوغ، علاقه و اشتیاق روزافزون به کشف تازه ها و شناخت طیف وسیعی از ارزش ها، فعالیت ها و تبادلات فرهنگی بوده، مقوله جالب و بارز روشی را تحت عنوان گردشگری روستایی به تصویر کشیده است؛ چنان که گسترش این حوزه حاکی از این تمایل فزاینده ای است نسبت به شناخت ویژگی های طبیعی، میراث ها و یادمان های فرهنگی در جوامع روستایی؛ یعنی ارزش هایی که ساکنان محیط های در هم رفته شهری از آن محرومند.

گردشگری روستایی در ایران دوره های آغازین خود را سپری می کند. نام روستاهایی مانند ماسوله، کندوان و ایبانه، یادآور آغاز گردشگری روستایی در ایران است که البته آسیب های کالبدی، میراثی، طبیعی و فرهنگی زیادی را به جوامع روستایی میزبان وارد آورده است و همین نکته سامان مندی گردشگری روستایی ایران را در عین توسعه آن ضروری می سازد. کتاب «مبانی گردشگری روستایی» نوشته محسن اردستانی می کوشد تا این گونه از گردشگری را با توجه به فرصت هایی که پیش روی جوامع روستایی و به طور کلی اقتصاد و فرهنگ یک کشور قرار می دهد، معرفی کند. نویسنده در این باره می گوید: اگر چه توسعه فعالیت گردشگری

روستایی در اقتصاد روستایی ارزش افزوده ایجاد می کند، اما با توجه به کیفیت و رضایت کامل گردشگران باید هدف مهم این صنعت منظور گردد. سنگ بنای خط مشی درازمدت توسعه گردشگری روستایی بستگی به شیوه اجرا، استمرار و پی گیری طولانی مدت کیفیت برنامه های آن دارد. لذا باید گردشگر روستایی را با فرهنگ و تفکر کیفی دنبال کنیم، ضمن آن که عامل اقتصادی همچنان در جایگاه خود پایدار است.

او می افزاید: گردشگری می تواند به سرعت در اقتصاد روستایی همان ابعادی را پیدا کند که کشاورزی دارد. گردشگری روستایی نه تنها تهدید کننده معیشت کشاورزی نبوده، بلکه ترویج آن می تواند به عنوان حافظ محیط روستا به شمار رود. جایی که مملو از سادگی است با حیوانات، گیاهان، باغ ها، کپر ها، لنج ها، مهمان نوازی ها، همدلی ها، بی ربایی ها، صمیمیت ها و همه خوبی ها و زیبایی های نگفته و از یادرفته اش که میراثی عظیم از تمدنی تاریخی و فرهنگی غنی و باارزش و شایسته حفظ و مراقبت است. با این حال، باید اذعان کرد که گردشگری روستایی در آغاز راه از این هدف آرمانی بسیار دور است و متأسفانه توسعه گردشگری در برخی روستاها به اضمحلال جامعه روستایی، نابودی کشاورزی و دامداری، تخریب گسترده جنگل، آلودگی محیط طبیعی و حتی انهدام خانه ها و بافت روستا انجامیده است. از همین رو محسن اردستانی، توسعه گردشگری را منوط به در نظر داشتن اهداف و شرایط خاصی می داند که نگهداری و ایجاد توازن مطلوب بین عوامل فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی روستا، ایجاد یک منبع درآمد دیگر برای روستاییان در سال های بحرانی و کم آبی، تنوع بخشیدن به فعالیت روستاییان و افزایش ارزش افزوده محصولات کشاورزی، صنایع دستی و دامداری و ایجاد اشتغال برای زنان روستایی از

جمله این اهداف و شرایط است.

کتاب «مبانی گردشگری روستایی» در ابتدا به تعریف مفهوم توسعه پایدار و شاخص ها و شرایط تحقق آن می پردازد، سپس نگاهی دارد به مفهوم روستا و نظریه های مرتبط با آن که گاه مقوله توسعه روستایی و دیدگاه های مختلف در این باره را مورد توجه قرار می دهد. بحث بعدی گردشگری روستایی، تعاریف و ابعاد آن است. طبیعتاً توسعه گردشگری روستایی آثار خاصی بر جامعه روستایی دارد که واکاوی این آثار موضوع فصل دیگری از کتاب است. خطوط کلی برنامه ریزی برای گردشگری روستایی، بازاریابی و تقاضا و عرضه نیز در آخرین فصل کتاب شرح داده شده اند. چنین به نظر می رسد که مطالعه این کتاب برای برنامه ریزان بخش گردشگری و نیز برنامه ریزان مرتبط با مسائل روستایی (مانند مدیران بخش کشاورزی) خالی از فایده نباشد و افق های جدیدی از توسعه گردشگری و توسعه روستایی را به عنوان یک اندیشه اصلی در برنامه های توسعه کشور وارد کنیم چرا که چشم اندازی مطمئن تر از یک توسعه درون زا را به تصویر می کشد و راهی طبیعی برای بهبود وضعیت مناطق روستایی است. در شرایط موجود، جوانان همچنان به مهاجرت از روستاها و مناطق عشایری ادامه می دهند که تداوم این امر نهایتاً می تواند منجر به رکود جدی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی روستاها شود اما بدون شک راه اندازی گردشگری روستایی در حل این مشکل بی اثر نخواهد بود.

کتاب «مبانی گردشگری روستایی» در ۳۶۰ صفحه با شمارگان هزار نسخه و به بهای ۴۸۰۰ تومان از سوی سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اختیار علاقه مندان قرار گرفته است.

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از شنبه ۸/۷/۱۳۸۷ تا چهارشنبه ۱۱/۷/۱۳۸۷، عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع آموزشی و کمک‌درسی و سپس کودک و نوجوان بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات دین، ادبیات، علوم عملی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتابهای منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	چاپ جدید	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	متوسط صفحه
۱	کلیات	۱۹	۱۶	۳	۱۱	۸	۱۹	۰	۲۲۱۶	۳۶۶
۲	فلسفه و روانشناسی	۴۰	۱۸	۲۲	۱۸	۲۲	۳۸	۲	۲۲۴۲	۳۳۱
۳	دین	۱۳۹	۱۰۸	۳۱	۲۳	۷۶	۵۲	۸۶	۵۷۶۲	۲۴۹
۴	علوم انسانی	۷۵	۶۱	۱۴	۴۸	۲۷	۶۴	۱۱	۳۲۰۱	۲۹۵
۵	زبان	۴۳	۳۴	۹	۲۹	۱۳	۳۹	۳	۳۱۱۳	۲۷۴
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۲۱	۲۵	۶	۲۰	۱۱	۲۸	۳	۲۵۰۰	۲۱۵
۷	علوم عملی	۱۳۶	۸۸	۴۸	۳۸	۷۹	۴۷	۳۱	۲۲۸۸	۲۲۷
۸	هنر	۳۹	۲۸	۱۱	۲۳	۱۶	۳۲	۷	۲۷۱۰	۱۸۳
۹	ادبیات	۱۳۴	۱۰۴	۳۰	۷۲	۶۲	۱۱۷	۱۷	۲۴۷۴	۲۶۴
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۲۴	۲۵	۹	۱۷	۱۷	۳۱	۳	۲۳۷۰	۳۱۲
۱۱	آموزشی و کمک‌درسی**	۲۸۶	۲۸۶	۰	۵۵	۲۳۱	۲۷۳	۱۳	۳۴۵۹	۳۳۵
۱۲	کودک و نوجوان	۱۴۹	۱۰۶	۴۳	۵۶	۹۳	۱۰۴	۴۵	۵۳۱۰	۴۵
	جمع بندی	۱۱۱۴	۸۹۹	۲۱۵	۶۹۱	۶۲۳	۹۰۳	۲۱۱	۳۰۴۳	۲۴۵

* تالیف: به تناسی اثری اطلاق می‌شود که ترجمه نشده. اثری چون ترجمه، تالیف، گردآوری، تحلیل، شعر و نظایر آن.
 ** منظور از موضوع آموزشی و کمک‌درسی، کتابهایی است که به صورت یادآور درس و برنامه‌های آموزشی تمام‌مقطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط هستند و مطالب آنها دانش‌آموزان از پیش‌دانشگاهی تا دبیرستان هستند.

شاخص‌های آماری کتابهای کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتابها
گزارشگر کتاب	۱۲۰۰۰۰ ریال	کتابهای خیلی فستق، محمود پوروهاب، نقسور: محراب قلب، چاپ ۲، ۲۲۸ صفحه، ۳۳۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۱ مرتبه	حجاب دختران: آموزش پوشش، به زبان ساده (ویژه دختران جوان و نوجوان)، محمدعلی کریمی‌نیا، نقسور: کوثر ادب، ۷۲ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۰۰۰۰ نسخه	موجده اردک زشت، زهرا سعیدپور، نقسور: فرشتگان، چاپ ۱، ۱۲ صفحه، ۲۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	ماجرای آقا جواد، پسر بزرگ خانه، شایان، مهدی خلیلی، نقسور: شایان، چاپ ۱، ۲۴ صفحه، ۱۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۵۳۰ صفحه	سوزن سحرآمیز: پندهای ۱۶ تا ۲۰، نوش ابوت، پریسا هاشمی‌روز، نقسور: قدوسی، کتابهای پندش، چاپ ۱، ۲۲۰۰ نسخه، ۵۵۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتابهای بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۱۰۰۰۰ ریال	دعای عهد با ترجمه و فرست خط، نقسور: ادای کول، چاپ ۸، ۱۶ صفحه، ۲۰۰۰۰ نسخه
گزارشگر کتاب	۲۲۰۰۰۰ ریال	دانشنامه ادب فارسی: ادب فارسی در جهان عرب، نقسور: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۰۶۲ صفحه، ۴۴۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۴۷ مرتبه	آین همسرداری، با اخلاق شادمانه، ابراهیم امینی، نقسور: اسلامی، ۳۳۶ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۸۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۴۰۰۰۰۰ نسخه	جزء سوم قرآن کریم (عصره با سوره مبارکه حمد و اینه‌القرسی)، مهدی آهس‌فشاری، نقسور: برگ سبز، چاپ ۱، ۱۲۸، ۶ صفحه
کمترین شمارگان	۴۰۰ نسخه	مروزی بر انگویهای رتبه‌بندی شرکت‌های خدمات بازاریابی، نقسور: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ ۱، ۱۲۸، ۱ صفحه، ۱۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۱۴۶ صفحه	فرهنگ المعجم الوسیط، عربی - فارسی، ابراهیم امینی، محمد بندروری، نقسور: اسلامی، چاپ ۱، ۳۰۰۰ نسخه
کمترین صفحه	۸ صفحه	امبول سه ماهه پیشگیری از بارداری (ان، ام، پی، آی) را بهتر بشناسید، نقسور: راه‌یوم، چاپ ۱، ۱۰۰۰۰ نسخه

شاخص‌های آماری کتابهای کمک‌درسی

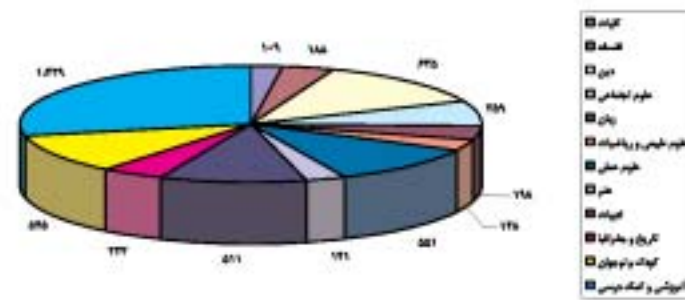
شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۶۵۰۰ ریال	مجموعه سوالات با پاسخ و پرسش‌ها زیست‌شناسی سال اول نظام جدید آموزش متوسطه، طاهره شریفی، نقسور: الگان، چاپ ۵، ۱۴۲ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه
گزارشگر کتاب	۳۹۰۰۰۰ ریال	مجموعه کامل خلاصه دروس پرستاری: کارشناسی به کارشناسی ارشد به انضمام هزار تست، سونیا ارزومانیان، نقسور: تحفه، چاپ ۱، ۹۲۰، ۷ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۲۹۳ مرتبه	دفتر برنامه‌ریزی به روش قدمی، کاترین قدمی، نقسور: کانون فرهنگی آموزش، ۱۸۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۳۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰۰ نسخه	دین و زندگی (۲) و (۳) و پیش‌دانشگاهی، حسین رضاییان، نقسور: بین‌المللی گاج، چاپ ۱، ۱۶۲ صفحه، ۴۴۶، ۸۵۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۲۰۰ نسخه	مجموعه دروس رشته تئسی محلی و کاربردی، اعضای هیات علمی ستایش تکلیبی، نقسور: ستایش، چاپ ۵، ۹۴۴ صفحه

تعداد ناشران در این هفته	تعداد پدیدآورندگان		تعداد کتابهای بدون قیمت	تعداد کتابهای است
	مرد	زن		
۳۶۷	۱۶۳	۱۵۰	۴۴	۱۰۷

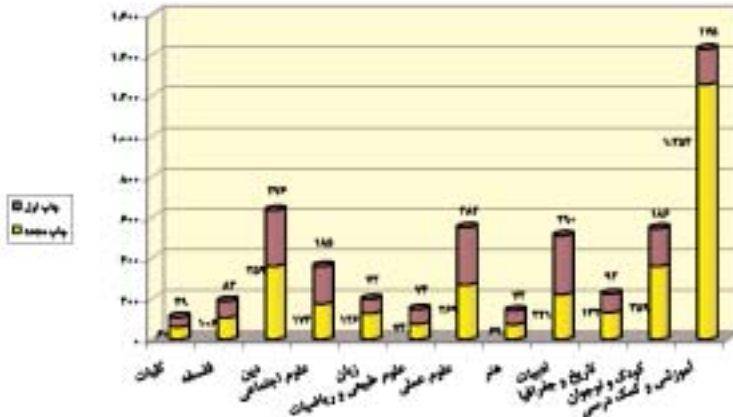
* مؤلف: نامی پدیدآورگان (فرد یا گروه) نام، گردآورنده، مصحح و... به جز مترجم

نمودار آماری کتابهای منتشره شده در آذرماه ۱۳۸۷

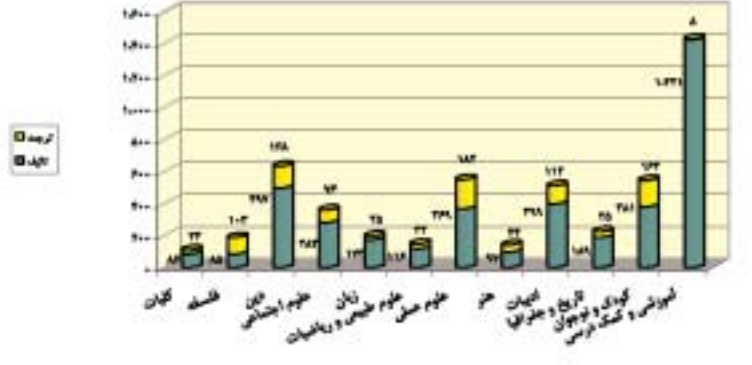
نمودار آماری تعداد کتابهای منتشره شده در آذرماه ۱۳۸۷ به تفکیک موضوع (در مجموع ۵۰۲۸ عنوان)

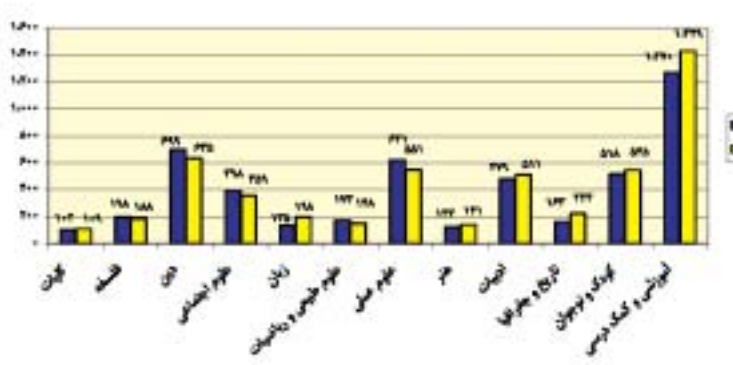
نمودار آماری کتابهای منتشره شده در آذرماه ۱۳۸۷ به تفکیک چاپ اول و مجدد

نمودار آماری کتابهای منتشره شده در آذرماه ۱۳۸۷ به تفکیک تالیف و ترجمه

نمودار مقایسه‌ای کتابهای منتشره در آذرماه ۱۳۸۷ به تفکیک موضوع

جان آپدایک نویسنده ای است که هر چند مانند بسیاری از نویسندگان مطرح کمتر دست به اعتراض می زند، اما آثار او اغلب با اعتراض سیاستمداران آمریکایی همراه است. او که در آخرین رمان منتشر شده اش سیاست های کاخ سفید در مواجهه با واقعه ۱۱ سپتامبر را به نقد کشیده است، این مسئله را که آمریکا تحت تاثیر صهیونیست ها، مسلمانان را به تروریسم متهم می کند، به شدت محکوم کرده است. او چنین تصمیماتی را نتیجه منطقی آموزش و پرورش در آمریکا می داند و معتقد است که چگونه می توان در کشوری که مدام در حال نمایش خشونت است، انتظار صلح و صفا داشته باشیم. آپدایک در پاسخ به این پرسش که با انتخاب فردی از طیف دموکرات ها چه تغییری در سیاست آمریکا روی می دهد، می گوید: «این را فقط خدا می داند. من نمی دانم که دولت آمریکا چگونه پیش خواهد رفت. این را هم می دانم که هیچ چیزی به نفع مردم نخواهد بود. وی می افزاید: برنامه های اقتصادی بوش غیرمنطقی بود و به این هم معترضم که دیوان عالی آمریکا - که در حال حاضر جمهوری خواهان به آن نفوذ کرده و آن را از حالت بی طرفی خارج کرده اند - هرگز این مسئله را بررسی نخواهد کرد. از دیگر جنایات بوش حمله به آمریکا است. چه کسی می تواند از مرگ انسانیت در کشوری خوشحال باشد؟ چه کسی می تواند از آمریکایی بودن در فضایی که همه از آمریکایی ها متنفرند، خوشحال باشد؟»

آپدایک با اشاره به این که همیشه از سیاست بازی متنفر بوده است، می افزاید: «من می خواستم جامعه آمریکایی و ظلمی را که به گروهی انجام می دهد باز نمایم. به نظر من رمان نویس باید پیش از هر چیز مجدوب دنیای کوچکی باشد که زیر پوست شهرها در حال جنب و جوش است. وی درباره مضمون رمان تازه خود می گوید: «من خواسته ام یک زندگی را به نمایش بگذارم که به دلیل سیاست غلط حاکمان نابود می شود؛ اینکه به جوانی بیهوده تهمت تروریست بودن زده می شود تا همه هستی او زیر سوال برود. در واقع تروریست ها افرادی هستند که شخصیت این جوان را ترور کرده اند.»

جان آپدایک

جان آپدایک، رمان نویس و منتقد نشریه نیویورکر عنوان کرد

موج ادبیات زرد در امریکا

قرن بیستم به دنبال جست و جوی اسرارآمیز معنوی است. آن جنبه از روایتش را دوست دارم که از محور اصلی داستان دور می شود. سلینجر یکی از بزرگ ترین مبدعان نثر مدرن آمریکایی است؛ به ویژه در داستان های کوتاهش. وی درباره تحولات جدید در داستان نویسی آمریکا با اذعان این نکته که دیگر نویسنده ای بزرگ همچون همینگوی و فاکتر در آمریکا وجود ندارد، می گوید: «این روزها همه چیز در حال تکرار شدن است. انگار نویسندگان سوژه تازه ای برای نوشتن ندارند. سبک های ادبی دیگر جوابگوی زندگی ما نیست و از سویی رواج رمان های زرد - که اغلب اندیشه ای در خود ندارند - ما را از همیشه مبتذل تر کرده است. به گمانم باید فکری جدی برای ادبیات آمریکا کرد.»

حالی که داستان نویس به جهانی شکل می دهد؛ جهانی که سرپا می ایستد و با باز شدن قفل های متعددش درک می شود. این جعبه ابزارها به صورتی جداگانه در وجود من همزیستی دارند. آپدایک در مورد جذابیت های نوشتن می گوید: «هر صفحه خوبی از رمان، کیفیتی مشابه یک شعر دارد و حتی اگر با داستان آشنا نباشیم، همین که با پویایی درونی به حرکت درآمده، باید به خودی خود جالب باشد. البته در این حرفه بحث ساختن تصاویر به غایت کامل و داستان عالی نیز مطرح است و در این میان من عاشق ساختن این دنیاهای متصل به هم هستم. وی بابیان این که علاقه مننده داستان های سلینجر است، درباره تفاوت سبک نگارشی خود و این نویسنده می افزاید: «چیزی که در داستان های سلینجر بسیار دوست دارم این است که او در اواسط

آپدایک تاکنون بیست و دو جلد کتاب چاپ کرده است. او از سویی منتقد مجله نیویورکر نیز هست. وی در مورد کارهایش می گوید: «تقریباً هیچ کار دیگری نمی کنم. هیچ وقت دوست نداشته ام درس بدهم و زندگی پدرم را تکرار کنم. ترجیح می دهم نویسنده بدی باشم تا آنکه اصلاً نویسنده نباشم و همیشه به کار نویسندگی به عنوان یک کار حرفه ای نگاه کرده ام. نویسنده ام همان طور که برخی، دندانپزشک یا دلال بورس هستند. من هم مثل بقیه ساعت کاری مشخصی دارم، از صبح کار می کنم تا یک و نیم بعدازظهر و در این مدت کلی کاغذ سیاه می کنم. وی در پاسخ به این پرسش که چگونه مقاله و داستان در وجود شما همزیستی دارند؟ می گوید: «منتقد که همه چیزدان نیست، چیزهایی می داند و بعد نظریه صادر می کند. در

نگاهی به «عطر سکوت» نوشته آمنه محمدی

تماشای تنهایی

علی الله سلیمی: «عطر سکوت» عنوان مجموعه ای از داستان های کوتاه آمنه محمدی داستان نویس مهاجر افغانی است که اخیراً از سوی نشر عرفان منتشر شده است.

این کتاب، هفتمین مجموعه داستان از سری ادبیات معاصر افغانستان است که ناشر هموطن نویسنده در ایران انتشار داده است. عطر سکوت شامل ۲۲ داستان

کوتاه با مضامین اجتماعی است که در اکثر آنها موضوعاتی مانند تنهایی انسان در محیط های شهری به تصویر کشیده شده و نویسنده سعی کرده به مکان ها اشاره مستقیمی نداشته باشد هر چند با توجه به ملیت نویسنده و شیوه زندگی مهاجران افغانستانی، انتظار مخاطب، پرداختن به موضوعاتی است که شرایط زندگی این افراد در جامعه میزبان (ایران) را نشان دهد.

آمنه محمدی، اما در داستان هایش به موقیت انسان در جامعه، جدای از فرهنگ و نژاد خاص آن فرد پرداخته است. در داستان های این نویسنده، شخصیت ها بیشتر احساس تنهایی می کنند تا غربت و

هم دارند و گرایش نویسنده به استفاده از زاویه دید دوم شخص مفرد در اغلب کارها دیده می شود. او معمولاً شخصیتی را مورد خطاب قرار می دهد و روایت داستانی برای فرد غایب است که حضور او فیزیکی نیست و بیشتر حضور ذهنی دارد. استفاده از دیالوگ های فراوان در برخی از داستان ها هم از دیگر ویژگی های کتاب «عطر سکوت» است. برخلاف بقیه داستان نویسان افغانستانی، آمنه محمدی از گویش فارسی رایج در کشور افغانستان کمتر استفاده کرده است. او تا آنجا که ممکن بوده سعی کرده از گویش فارسی رایج در ایران استفاده کند. بنابراین در آثار او اصلاً از زیر نویس برای توضیح واژه های فارسی دری رایج در میان ساکنان افغانستان خبری نیست و همان واژه های آشنای مخاطبان ایرانی که در آثار نویسندگان ایرانی این روزها رواج دارد را مورد استفاده قرار می دهد.

در مجموع، آمنه محمدی از داستان نویسان خوش آتیه کشور افغانستان است که حاصل تجربه هایش با شهروندان ایرانی را در قالب داستان های کوتاه و شیرین روایت کرده است. نگاه چشمانت، سایه ها، مثل مثل صدای مه، باد شاخه های بید را می تکاند، موهای پریشان، طلایی ترین ستاره شب، پوچ، نامه، عطر سکوت، مه قهوه ای، تنهاترین دختر جزیره، زن، کاج، دریاچه رو، رو به پله سوم، به خاطر امروز، این گل های آفتابگردان، خمیرهای بازی، سال ها، ورود ممنوع و صبح یک روز تعطیل داستان های کوتاه کتاب «عطر سکوت» را تشکیل می دهند.

آوارگی که ویژگی برجسته جامعه مهاجران است. البته در اغلب داستان ها، موضوع جنگ های داخلی افغانستان مطرح است که نویسنده سعی کرده در این نوع آثار هم بیشتر به تبعات جنگ بپردازد تا صحنه های نبرد و خونریزی که معمولاً از آثار جنگی انتظار می رود.

محمدی، شخصیت های داستانی اش را در موقعیت هایی قرار می دهد که با واگویی های خود، دنیای درونی شان را برای مخاطب بازگو می کنند. آنها اغلب زنان و دختران جوانی هستند که از قرار گرفتن در فضاهای بسته احساس دلنگی می کنند و عنصری به نام پنجره در اغلب داستان های کتاب نمودی بارز دارد و در این میان شخصیت های داستانی وقتی از فضاهای بسته به ستوه می آیند به پنجره ای فکر می کنند که آنها را به دنیای بیرونی و تازه متصل می کند.

از دیگر ویژگی های داستان های کتاب، ایجاز بیش از حد در برخی از داستان هاست که گاه دریافت طرح داستانی را برای خواننده دشوار می کند. هر چند اغلب داستان ها طرح محور نیستند و تاکید نویسنده معمولاً بر لحظات آنی است که مانند جرقه ای در طول روایت به وجود می آید و ناپدید می شود. شاید نویسنده ترجیح داده به آن های داستانی بسنده کند و از پرداخت بیش از حد به طرح ها پرهیز کرده است.

سوژه های داستانی در این داستان ها هم هر چند به ظاهر متفاوت به نظر می رسند اما از نظر پس زمینه ذهنی شباهت های بسیاری به

برنده نوبل اقدام شجاعانه منتظر الزیدی را تحسین کرد

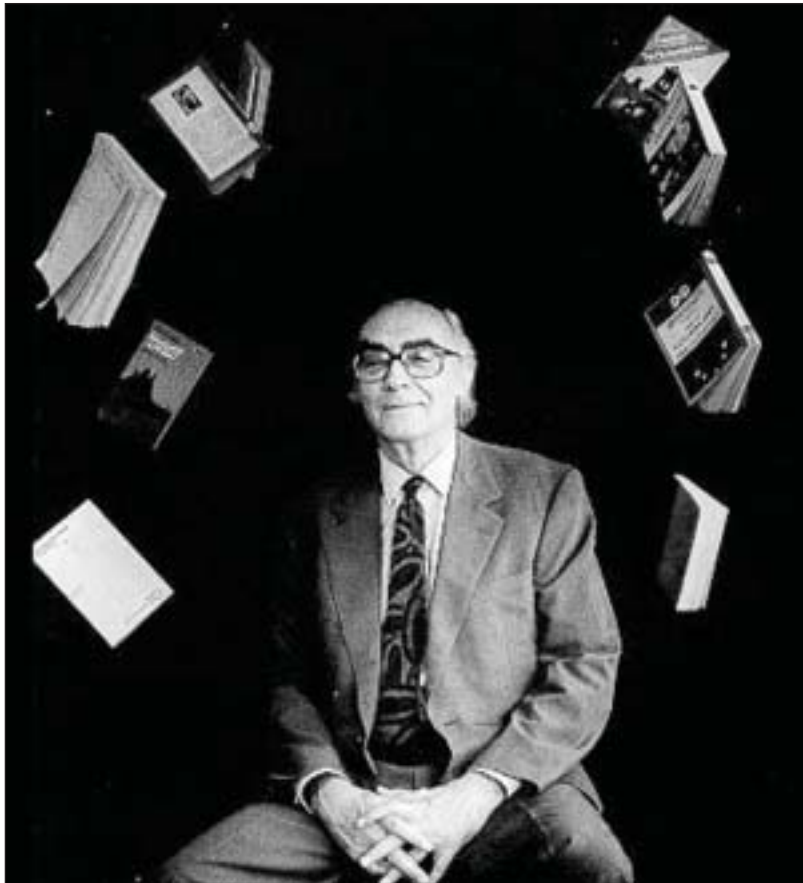
ستایش ساراماگو از خبرنگار عراقی

عمل شجاعانه منتظر الزیدی خبرنگار عراقی که سبب خفت جورج بوش شد و از سوی دیگر انزجار مردم عراق از این دیکتاتور را - که به نام دموکراسی، جنایات فراوانی را در این کشور رقم زده است - به نمایش گذاشت، بازتاب گسترده‌ای در سطح جهان داشت و نویسندگان و روزنامه‌نگاران بسیاری به حمایت از منتظر الزیدی پرداختند. ژوزه ساراماگو نویسنده پرتغالی برنده نوبل ادبیات سال ۱۹۹۸ یکی از این چهره‌ها بود. حمایت آشکار این نویسنده از منتظر الزیدی خبرنگار عراقی برای پرتاب کفش به سوی جورج بوش، انعکاس گسترده‌ای در سطح رسانه‌های جهانی داشت.

در همین راستا ژوزه ساراماگو نویسنده رمان پرفروش کوری که این روزها کتاب تازه‌ای به نام "سفر فیل" را راهی بازار کتاب اسپانیا کرده، در یک کنفرانس مطبوعاتی در مادرید از این اقدام منتظر الزیدی دفاع کرده است. ساراماگو در این باره گفت: "چقدر خنده‌دار است که آدم به کنفرانسی مطبوعاتی در کشوری برود که خودش در نابود کردنش نقش داشته و با دو کفش مورد استقبال قرار بگیرد و به اندازه سگ نزول پیدا کند." ساراماگو پیش از این نیز با ستایش منتظر الزیدی در وبلاگ خود، او را خبرنگاری شجاع خوانده بود.

آمریکا زیر ذره بین نقد چامسکی

سیاست‌های نادرست و غیر منطقی آمریکا نه تنها با اعتراض خبرنگاران روبه‌رو شده، بلکه روشنفکران این کشور نیز به شدت سیاست‌های جنگ طلبانه دولتمردان خود را محکوم می‌کنند. یکی از این صداهای معترض به زودی در قالب کتابی با عنوان "نگاهی انتقادی به سیاست آمریکا" منتشر می‌شود. این کتاب مجموعه‌ای از گفت‌وگوهای نوام چامسکی درباره سیاست خارجی آمریکا است. وی در این گفت‌وگوهای آزاد و جسورانه، سازوکار جامعه مبتنی بر اقتصاد آزاد، اقتصاد ناپیدایی و مراکز قدرت را ترسیم می‌کند. دنیس رابرتز و ورونیکا زارکوویز در گفت‌وگوهای خود با این اندیشمند به مباحثی چون روشنفکران، دموکراسی، سیاست امروز، سیاست خارجی و سرمایه‌داری پرداخته‌اند. مقالات و کتاب‌های نوام چامسکی آغازگر پژوهش‌های نوینی در عرصه روان‌شناسی زبان شد. او همچنین مقالات متعددی در زمینه نقد سیاست‌های خارجی دولت آمریکا نوشته است. وی استاد بازنشسته دپارتمان فلسفه و زبان‌شناسی موسسه تکنولوژی ماساچوست آمریکا است. چامسکی همزمان با جنگ ویتنام به عنوان منتقد اجتماعی سیاست خارجی آمریکا به شهرت رسید و نخستین اثر سیاسی مهم او، کتاب "قدرت آمریکا و ماندگارین‌های نوین" بود که در انتقاد به طبقه روشنفکران لیبرال نوشته شده بود. درک چامسکی از سازوکار امپریالیسم آمریکا و توانایی همیشگی او برای فهم دورنمای کلی سیاست‌های آمریکا به مخالفت او با دخالت نظامی

ژوزه ساراماگو

شکایت بی نتیجه بازماندگان

ویکتور هوگو از یک ناشر

بازماندگان ویکتور هوگو در شکایت از یک ناشر فرانسوی به خاطر انتشار کتابی با ارجاعات فراوان به شاهکار "بینوایان" شکست خوردند. بازماندگان این نویسنده پیش از این از انتشارات پلون فرانسه به خاطر انتشار دو رمان به دادگاه این کشور شکایت کرده بودند. این دو کتاب نوشته فرانسوا سرزا نویسنده رمان کوزت است که رمان "بینوایان" ویکتور هوگو را با تخیل خود ادامه داده است. بازماندگان ویکتور هوگو معتقدند این کتاب‌ها ارجاعات فراوانی به کتاب "بینوایان" دارد و حق مولف آن‌ها را زیر پا گذاشته است. این در حالی است که دادگاه پاریس با اعلام رای، این شکایت را رد کرد و بازماندگان هوگو را به پرداخت ده هزار یورو غرامت محکوم کرد.

انتشار زندگینامه گاندی

به فرانسه

زندگینامه مهاتما گاندی که به عنوان یکی از مطرح‌ترین چهره‌های ضد استعماری در جهان مشهور است منتشر شد. این کتاب از سوی راجموهان گاندی نوه وی به زبان فرانسه نوشته شده است. صد سال پیش رومن رولان نویسنده فرانسوی، رمان‌های "ژان کریستف" و "جان شیفته"، زندگی گاندی را کتاب کرده بود اما این روزها زندگینامه جدیدی از این رهبر هندی به قلم نوه وی راهی بازار کتاب فرانسه شده است. کتاب راجموهان گاندی حاوی نکات تازه و پنهانی درباره زندگی مهاتما گاندی است. کتاب "گاندی" نوشته راجموهان گاندی به زبان فرانسه در ۹۵۱ صفحه منتشر شده و ۳۶ یورو قیمت دارد.

انتشار اشعار

پیرترین کارگردان جهان

مانوئل دی اولیویرا (کارگردان سرشناس پرتغالی) که پیرترین فیلمساز فعال سینمای جهان است کتاب شعر خود را منتشر می‌کند. اولیویرا که اخیراً ۱۰۰ سالگی خود را جشن گرفت، در این کتاب نوشته‌ها و طرح‌های اخیر خود را منتشر کرده است. وی در جشنواره فیلم کن امسال جایزه نخل طلای یک عمر دستاورد فرهنگی را از آن خود کرد.

جزئیات تبعید سلین

انتشار کتاب "سلین در دانمارک" جزئیات بیشتری را درباره شش سال تبعید و یک سال زندانی شدن خالق "سفر به انتهای شب" در کشور دانمارک مشخص کرد. لویی فریدینان سلین نویسنده "سفر به انتهای شب" مدت شش سال از زندگی خود را در کشور دانمارک به نوعی در تبعید گذراند و یک سال هم زندانی شد. هر چند پیش از این جزئیاتی از این برهه از زندگی سلین در دانمارک منتشر یا برملا شده بود، اما این روزها با انتشار کتاب "سلین در دانمارک" جزئیات دقیق‌تری درباره این نویسنده پرتغالی فرانسوی در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

انتشار مکاتبات نورمن میلر

نامه‌نگاری‌های چهار ساله دوستی نورمن میلر با مترجم فرانسوی آثارش، ژان مالاکه راهی بازار کتاب شد. ژان مالاکه پیش از چهار سال دوست صمیمی این نویسنده بود و در این حین مترجم رسمی آثار وی به زبان فرانسه نیز به حساب می‌آمد. مکاتبات میلر با مالاکه که حاوی نکات ظریفی درباره آثارش است، به تازگی به همت انتشارات شرش میدی به فرانسه منتشر شده است.

شخص دیگری جایگزین من خواهد شد. اینگدال دو هفته پیش از اعلام برنده نهایی نوبل ادبیات با سخنرانی‌ای درباره وضعیت امروز ادبیات آمریکا خشم منتقدان و نویسندگان این کشور را برانگیخته بود. اینگدال اظهار داشته بود که ادبیات امروز آمریکا در گفتمان جهانی ادبیات دنیا شرکت ندارد و کتاب‌های انگشت‌شماری از ادبیات جهان را به انگلیسی ترجمه می‌کند. منتقدان همچنین معتقدند که اهدای نوبل ادبیات به لوکلزیو نویسنده فرانسوی نیز در پی اعتقاد آکادمی نوبل در مورد وضعیت ادبیات آمریکا است. آکادمی نوبل بیش از صد سال است که به بهترین‌های حوزه‌های مختلف از جمله ادبیات، شیمی، فیزیک و صلح، سالانه جایزه‌ای ۱۰ میلیون کرون می‌دهد.

بازتاب اهدای جایزه گنکور به عتیق رحیمی

در خبر دیگری گفت‌وگوی عتیق رحیمی، نویسنده افغانی رمان "سنگ صبور" برنده جایزه گنکور سال ۲۰۰۸ فرانسه نیز با بازتاب گسترده رسانه‌ای همراه بود. این نویسنده افغانی همچنین با اشاره به جزئیات رمان "سنگ صبور" خود گفت: "از نظر من، این رمان واقعیت‌هایی را برای داستان خود به تصویر کشیده است و اگر من افغانی نبودم هیچ‌گاه این داستان را نمی‌توانستم به تصویر بکشم."

آمریکا در کوزوو، افغانستان و عراق و همچنین جنگ بوش علیه دیگر کشورها منجر شد. از آثار ترجمه شده او به فارسی می‌توان به "آمریکای بزرگ و حقوق بشر"، "مثلت سرنوشت ساز: فلسطین، آمریکا، اسرائیل"، "زبان‌شناسی دکارتی: فصلی از تاریخ تفکر عقل‌گرا" و "کنترل رسانه‌ها" اشاره کرد.

کتاب "نگاهی انتقادی به سیاست آمریکا" را نشر نی در حالی منتشر می‌کند که حق مولف آن را به همراه اثر دیگری از چامسکی خریداری کرده است.

اخراج دبیر آکادمی نوبل

در پی نقد ادبیات آمریکا

از دیگر سو آمریکایی‌هایی یک اقدام تلافی‌جویانه در حال تغییر سمت هوراس اینگدال دبیر دائمی آکادمی نوبل هستند. اظهارات وی چند روز پیش از اعلام برندگان نوبل درباره وضعیت امروز ادبیات آمریکا جنجال‌های برانگیخت چنان‌که چنانچه رسانه‌ها اعلام کردند، بنا بر تصمیم آکادمی سوئدی نوبل هوراس اینگدال که پیش از این دبیری دائمی این آکادمی را سال‌ها بر عهده داشت، سمت خود را به شخص جدیدی خواهد سپرد. اینگدال خود در این باره به روزنامه سوئدی سونکا داگبلاد گفت: "آکادمی در ماه مه تصمیم گرفت سمت من تنها تا تاریخ ژوئن سال ۲۰۰۹ ادامه پیدا کند و پس از آن

کشور اسپانیا به حساب می‌آمد. این نویسنده اهل بارسلونای اسپانیا، ژانویه سال ۲۰۰۸ شصت و چهارمین مدال ملی ادبیات کشور اسپانیا را برای رمان آنچه من از خون آشام‌ها می‌دانم از آن خود کرده بود. وی همچنین به نگارش رمان‌های تاریخی علاقه داشت و چندین رمان هم درباره فلسفه تاریخ منتشر کرد. آدریان میچل، شاعر ضدجنگ انگلیسی، یکی دیگر از درگذشتگان هفته گذشته بود. این نمایشنامه‌نویس ۷۶ ساله و نویسنده کتاب‌های کودکان پس از دو ماه مبارزه با بیماری ذات‌الریه درگذشت. میچل عمده شهرت خود را به خاطر شعرهای سیاسی و ضدجنگی که درباره جنگ هسته‌ای، جنگ ویتنام، جنگ عراق، وضعیت زندانی‌ها و همچنین مبارزه با نژادپرستی سروده بود، به دست آورد.

مورخ سیاهپوستان آمریکا درگذشت

مارتا پوتنی نویسنده کتب مختلف تاریخ سیاهپوستان آمریکایی در ۹۲ سالگی در واشنگتن آمریکا چشم از جهان فرو بست. او که خود از سیاهپوستان آمریکایی بود، بعدها به مهم‌ترین چهره تاریخ‌نگاری این جامعه آمریکایی تبدیل شد. از وی همچنین در کتاب "بهترین نسل" نوشته تام بروکاو به عنوان مهم‌ترین چهره تاریخ‌شناسی سیاهپوستان آمریکایی نام برده شده است. هفته گذشته فرانسیسکو کاساولا رمان‌نویس معروف اسپانیایی برنده مدال ملی ادبیات این کشور نیز بر اثر حمله قلبی در سن ۴۵ سالگی درگذشت. او که بیشتر با نام فرانسیسکو کاساولا شناخته می‌شود، از چهره‌های سرشناس ادبیات معاصر

روایت اول شخص

شرح حدیقه

دکتر علی اکبر افراسیاب پور: عرفان پژوه

انتشارات سنایی در ماه‌های نه چندان دور در تدارک است تا نخستین جلد از کتاب شرح جامع حدیقه سنایی را در شش جلد به بازار عرضه کند. جلد اول کتاب که حجمی حدود ۹۰۰ صفحه را دربر خواهد گرفت پس از ارائه مقدمه ای ۲۰۰ صفحه‌ای به شرح حال، زندگی، افکار و اندیشه‌های سنایی و بررسی و شرح حدیقه سنایی شامل اعراب‌گذاری، تصحیح و شرح لغات دشوار و... می‌پردازد و در واقع مورد تصحیح مجدد قرار گرفته است. از آنجا که کتاب حدیقه حدود ۲۰۰ سال پیش از مثنوی معنوی تالیف شده است و بسیاری از حکایات مثنوی برگرفته از حدیقه سنایی است، اما باید گفت که متأسفانه این کتاب تاکنون کمتر مورد توجه محققان و پژوهشگران ادبی قرار گرفته است، به همین دلیل برای معرفی کتاب حدیقه و نقش آن در زبان، فرهنگ و ادب فارسی تصمیم به معرفی و شرح این کتاب گرفتم و با توجه به این که از مطالب کتاب‌های دیگر که به حدیقه پرداخته‌اند، در کتاب مذکور بهره برده‌ام، فکری می‌کنم منبع مناسبی برای پژوهشگران ادبی درباره حدیقه سنایی باشد.

روایت اقبال از حکمت ایرانیان

دکتر محمد بقایی ماکان: پژوهشگر فلسفه

از سنت آشکار ایرانی تا فلسفه پنهان آمریکایی عنوان کتابی است که هنوز ناشی برای آن انتخاب نکرده‌ام. این کتاب مشتمل بر مجموعه مقالات به هم پیوسته‌ای است درباره فرهنگ و سنت‌های ایرانی و مجموعه معارفی که به وسیله اندیشمندان، فیلسوفان و اهالی دانش در تاریخ ایران پدید آمده است و به نوعی در سایر کشورها و فرهنگ‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند. کتاب دربردارنده ۲۵ فصل است که در آن به بررسی آیین‌های باستانی ایران و دیدگاه‌های مختلف پرداخته شده است.

کتاب دیگرم عنوان سیر حکمت در ایران اقبال را روی جلد خواهد داشت که ترجمه آن تا یک ماه آینده به پایان می‌رسد. همان‌طور که از نام کتاب برمی‌آید، بررسی اندیشه‌های مابعدالطبیعی شکل گرفته در ایران از روزگاران دیرین تا دوره‌های اخیر، موضوع اصلی کتاب را دربرمی‌گیرد که در آن نظریات اندیشمندان چون حاج ملاهادی سبزواری و سایر بزرگان فلسفه به وسیله اقبال مطرح شده است. ارسطوییان نوافلاطونی ایران، خردگرایی اسلامی، مجادله عقل‌گرایی و ایده‌گرایی و متفکران متأخر ایران عناوین فصل‌های کتاب مذکور را تشکیل می‌دهند.

رویای آهوان

محمدحنیف: داستان نویس

انتشارات تکا این روزها در تدارک است تا مجموعه‌ای از داستان‌های مرا با عنوان شب ماهرخ روانه بازار کند. کتاب مذکور مشتمل بر ۹ داستان کوتاه و بلند است که موضوعات متنوعی را دربرمی‌گیرد و به نوعی بازتاب نوع قلم و نگاهم طی ۲۰ سال گذشته تاکنون است. رویای آهوان عنوان کتاب دیگرم در قالب رمان است که حجمی حدود ۲۶۵ صفحه را دربر خواهد گرفت و نشر ایدون طی هفته‌های آینده این کتاب را به بازار عرضه خواهد کرد. رمان مذکور گونه‌ای اقلیمی سیاسی است که به مسائل اجتماعی سیاسی - ایران در نگاه کلان پرداخته و آمیخته با سبک رئالیسم و سمبولیسم است. این کتاب تعارض‌های شخصیت‌های مختلف در انتخاب زندگی بهتر و همراهی با

جریان‌های گوناگون و تعارض بین از خودگذشتگی به خاطر آرمان‌ها، اهداف والای انسانی و تمایلات درونی عاطفی انسان‌ها را نیز مورد توجه قرار داده است و در نهایت تأثیرات آن در روند تکامل و شکل‌گیری جریانات سیاسی و اجتماعی جامعه، موضوعاتی است که در این رمان مورد توجه قرار گرفته و سعی شده زوایای گوناگون اول شخص، سوم شخص، سیال ذهن و سایر زوایای دید در هر فصل کتاب مورد تجربه قرار گیرد. سومین کتابی که عنوان قفس را روی جلد خواهد داشت، رمانی است که زندگی اسیران ایرانی در اردوگاه‌های عراق را به تصویر می‌کشد و در آینده‌ای نه چندان دور از سوی نشر عروج به بازار عرضه خواهد شد.

تهران قدیم و امروز

مصطفی خرامان: داستان نویس

شبگرد ناشی عنوان کتابی است که انتشارات شهر در تدارک است تا طی ماه‌های نه چندان دور آن را روانه بازار کند. کتاب مذکور، رمانی برای نوجوانان است که در حقیقت به روایت دو داستان موازی می‌پردازد که یکی در تهران قدیم و دیگری در تهران امروزی رخ داده است و در نهایت این دو با یکدیگر پیوند برقرار می‌کنند. داستان مضمونی اجتماعی دارد و در واقع مقایسه‌ای بین شرایط اجتماعی تهران در چهل سال پیش با تهران امروزی است. کتاب دیگرم که تا یک ماه دیگر نگارش آن را به پایان خواهم رساند، به احتمال قوی عنوان احساس پیروزی را روی جلد خواهد داشت اما هنوز ناشی را برای آن انتخاب نکرده‌ام. این رمان هم مضمونی اجتماعی را دربرمی‌گیرد و مخاطب آن را هم نوجوانان تشکیل می‌دهند. این رمان، داستان برخورد بین بچه‌های یک مجتمع مسکونی را روایت می‌کند.

ادبیات کهن برای کودکان

دکتر علیرضا امیدی: محقق ادبی

بررسی ظرفیت‌های ادبیات کهن برای کودکان امروز ایران عنوان کتابی است که همان‌طور که از نامش پیداست ادبیات کهن ایران و شاعرانی چون سعدی، حافظ و... مورد بررسی قرار می‌دهد، به نحوی که با زبانی ساده و روان، تأثیرات ادبیات حماسی و کهن ایران را در قالب داستان‌های امروزی به کودکان ارائه خواهد کرد. کتاب مذکور حجمی حدود ۱۸۵ صفحه را دربرمی‌گیرد و تاکنون ناشی برای آن انتخاب نکرده‌ام.

کتاب دیگرم که عنوان ویژگی‌های فرماندهی خلاق را روی جلد خواهد داشت، ویژگی‌های یک فرمانده خلاق را از نظر نظامی‌گری و در ابعاد روان‌شناختی، ادبی، سیاسی و اجتماعی مورد بررسی قرار داده است. سومین کتابی که تا چند روز آینده آن را به ناشر خواهم سپرد نامه‌ای به دخترم نام گرفته است که به ویژگی‌های یک دختر ایرانی بر اساس جنبه‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشور همچون آیین زندگی، اخلاق در زندگی و... می‌پردازد.

آخرین کتابی که طی ماه‌های نه چندان دور روانه بازار خواهم کرد، عنوان حکمت‌ها و مبانی نظری امکان مقدس را روی جلد خواهد داشت و موضوعاتی چون حکمت و مبانی نظری در ترویج افکار عمومی نسبت به امکان مقدس بر مبنای فرهنگ اسلامی و تأثیرات توسعه کمی و کیفی این امکان را در جذب گردشگران مورد بررسی قرار می‌دهد.

زخم و نمک

عبدالجواد موسوی: شاعر و طنزپرداز

حشر معانی عنوان کتابی است که به تازگی از سوی انتشارات امیرکبیر منتشر شده است و به زندگی و شعر بی‌دل دهلوی می‌پردازد و سایر مجلدات آن نیز که طی ماه‌های نه چندان دور روانه بازار خواهند شد به اقبال لاهوری، فیه مافیه مولانا، حزن لاهیجی، غزلیات مولانا و قابوسنامه اختصاص دارند و در قطع جیبی منتشر می‌شوند. گزیده سخن پارسی عنوان کتاب دیگرم است که از سوی انتشارات امیرکبیر به بازار عرضه می‌شود. کتاب دیگری که عنوان

طنز شماره ۵ را بر روی جلد خواهد داشت مشتمل بر مقالات تئوریک و نظری حوزه طنز است که چهار جلد قبلی آن منتشر شده و موضوعاتی در حوزه طنز اعم از ترجمه، تحقیق و پژوهش را دربرمی‌گیرد. انتشارات سوره مهر کتاب مذکور را به بازار عرضه خواهد کرد.

در عین حال مجموعه شعری را هم آماده چاپ دارم که عنوان احتمالی زخم و نمک را روی جلد خواهد داشت. این مجموعه مشتمل بر اشعاری با مضامین آزاد و قالب‌های متنوع کلاسیک و نیمایی است که عمدتاً به شعرهای شکسته و محاوره‌ای اختصاص

باقر ساروخانی

مصطفی خرامان

دارد و به نوعی شعرهای چند سال اخیر مرا دربرمی‌گیرد. کتاب مذکور نیز به احتمال قوی از سوی انتشارات سوره مهر به بازار عرضه خواهد شد.

روش تحقیق در جامعه‌شناسی

دکتر باقر ساروخانی: جامعه‌شناس

روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی عنوان کتابی است که جلد چهارم آن را آماده کرده‌ام ولی تاکنون ناشی برای آن انتخاب نکرده‌ام. کتاب مذکور که حجمی حدود ۴۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد به بررسی موضوعاتی چون روش‌های کیفی در تحقیقات اجتماعی، مردم‌شناسی، تحلیل گفتمان و نقد و ارزیابی کارکردهای اجتماعی، تحلیل دلفای، تحلیل گراند تئوری یا نظریه مبنایی، گروه‌های محوری، تاکسونومی و سایر روش‌های پیشرفته و جدید تحقیقی در علوم اجتماعی می‌پردازد و فکر می‌کنم منبع درسی جامعی برای دانشجویان دکترا و کارشناسی ارشد در رشته‌های علوم اجتماعی محسوب شود و دانشجویان را با روش‌های تحقیقی برای تالیف پایان‌نامه آشنا خواهد کرد.

کتاب دیگرم که به عنوان کتاب برگزیده پژوهشی سال انتخاب شد، عنوان گفتمان برنامه‌های کودک را بر روی جلد خواهد داشت و انتشارات سروش آن را روانه بازار خواهد کرد.

کتاب مذکور که حاصل چند سال کار تحقیقاتی و تجربی است، ضمن معرفی پایه و اساس برنامه‌های کودک و میزان آشنایی تهیه‌کنندگان اینگونه برنامه‌ها، به مشکلات و چالش‌های موجود در برنامه‌های کودک از طریق مصاحبه و گفت‌وگو با عوامل تولید و تحقیقاتی پیرامون آن می‌پردازد. در عین حال، جلد‌های دوم کتاب‌های جامعه‌شناسی ارتباطات و جامعه‌شناسی خانواده نیز به تازگی تجدید چاپ شده‌اند.

در همین نزدیکی

سیروس همتی: نمایشنامه نویس

این روزها چندین نمایشنامه را به ناشران سپرده‌ام که فکر می‌کنم به زودی روانه بازار شوند. قربانی عنوان نمایشنامه‌ای است که عنوان برگزیده جشنواره عاشوراییان را به خود اختصاص داد و به موضوع قربانی شدن حیوانی می‌پردازد و انتشارات نمایش در تدارک عرضه آن به بازار است.

ذئلیق و تیلوفر عناوین دیگر کتاب‌هایم در قالب نمایشنامه هستند که اولی علم و تدبیر امام رضا(ع) را در قالب قصه‌ای مورد توجه قرار داده است و دومی به داستان یک یک نقاش می‌پردازد. انتشارات نیستان نیز این روزها در تدارک است تا سه نمایشنامه از مرا روانه بازار کند. نمایشنامه اول عنوان محال هم ممکن است را روی جلد خواهد داشت و موضوعی مذهبی و آیینی دارد و نمایشنامه دوم هم در همین نزدیکی نام گرفته است که اندیشه انتظار را مورد توجه قرار داده است.

هفت هشتم عنوان سومین نمایشنامه از من است که هفت تصویر از زندگانی امام رضا(ع) را به تصویر می‌کشد. در عین حال، این روزها در حال نگارش داستانی کوتاه با موضوع زن و مردی هستم که هنوز صاحب فرزندی نشده‌اند و داستان حول محور زندگی آنان می‌چرخد البته تاکنون عنوانی برای آن انتخاب نکرده‌ام.